Ikt. szám: 222/4-45/2026

Heves Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése

Helyben

Javaslat

„Heves Vármegye Integrált Területi Programjának (2021-2027) félidei értékelése” című dokumentum elfogadására

Tisztelt Közgyűlés!

A vármegyei önkormányzatok egyik legfontosabb feladata a Terület és Településfejlesztési Operatív Program_Plusz (továbbiakban: TOP_Plusz) tervezésében és végrehajtásában való szerepvállalás. Ennek egyik fontos mérföldköve a TOP_Plusz vármegyei forrásfelhasználást meghatározó Integrált Területi Program megalkotása.

2021. évben a Heves Megyei Önkormányzat által elkészített, a 2021-2027-es uniós fejlesztési ciklus területi operatív programjához, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Pluszhoz kapcsolódó, Heves Megye Előzetes Integrált Területi Programjának (2021-2027) (továbbiakban: ITP) 1.0 verziója az *55/2021. (VII.2.) közgyűlési határozattal* került elfogadásra, mely elnevezésben az „előzetes” szó arra utalt, hogy a TOP_Plusz az Európai Unió által akkor még nem került elfogadásra, így az ITP státusza nem lehetett végleges.
A Kormány által a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló Előzetes Integrált Területi Programok jóváhagyásáról szóló 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozatban (a továbbiakban: 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozat) került jóváhagyásra többek között Heves megye Előzetes Integrált Területi Programja (2021-2027) is.

Ezt követően, 2022. december 22-én az Európai Bizottság C(20222)10008 számú határozatával fogadta el a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Pluszt. Azonban a döntést megelőző bizottsági tárgyalások során számos olyan változás, korlátozás került rögzítésre a programban, amely befolyásolta a hatályos, vármegyei Integrált Területi Programok (ITP) 1.0 verzió végrehajtását és szükségessé tette annak (első) módosítását.
A későbbiekben a TOP Plusz Operatív programban időközben történt változások, illetve a vármegyei ITP-k végrehajtása során ütemezett született támogatói döntések alapján a területi szereplők által kezdeményezett forrásátcsoportosítások okán az elmúlt években az Irányító Hatóság többször kezdeményezte a vármegyei ITP-k módosítását országos szinten.

3300 Eger, Kossuth L. u. 9. - Telefon: +36 36 521 306 - Telefax.: +36 36 411 106 - E-mail: csuhany.bence@hevesmegye.hu

A TOP Plusz Döntés-előkészítő Bizottság által hozott döntések alapján Heves Vármegye Önkormányzata folyamatosan monitoringozza a még rendelkezésre álló szabad forrásokat, és a vármegyei fejlesztési igények figyelembevételével forrásátcsoportosításokat kezdeményezett a TOP Plusz Irányító Hatóságánál az egyes intézkedések között annak érdekében, hogy több sikeres támogatási kérelem kerüljön benyújtásra, ezáltal a források minél hatékonyabban kerülhessenek felhasználásra.

Az ITP (2021-2027) végrehajtását érintően fontos megemlíteni, hogy az Irányító Hatóság a Közreműködő Szervezettel és a Vármegye Önkormányzatával együtt folyamatosan nyomon követi a projektek előrehaladását.

A vármegyei ITP előrehaladásáról és a vármegyei eredményekről a Közgyűlés legutóbb a 2025. év novemberi ülésén kapott tájékoztatást. A kialakított gyakorlat szerint a Közgyűlés és annak Vármegyei Területfejlesztési Bizottsága részére rendszeresen tájékoztatást nyújtunk a 2021-2027 programozási időszakban az ITP végrehajtásáról.

A jelen félidei értékelés célja a Széchenyi Terv Plusz 2021-2027 Programhoz kapcsolódó vármegyei Integrált Területi Program félidei (2021-2025 évi) előrehaladásának értékelése, és a fejlesztési források hasznosulásának (forrásallokáció, eredményesség) vizsgálata.
Az előterjesztés mellékletét képező dokumentumban bemutatott elemzés során a Heves Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027) dokumentum 6.0 verzió kerül felhasználásra. A félidei értékelést a vármegyei ITP dokumentum mellékleteként szükséges elkészíteni és azt az esetleges ITP módosítások során nem kell felülvizsgálni.

A Nemzeti Fejlesztési Központ Területfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Főigazgatóság TOP Stratégiai Tervezési és Értékelési Főosztálya az ITP félidei értékeléséhez a területi szereplők részére útmutatót bocsátott rendelkezésre 2026. januárjában. Az *Útmutató a vármegyék integrált területi programjainak félidei értékeléséhez* célja a vármegyei Integrált Területi Programok félidei értékelésének támogatása, azaz módszertani segítségnyújtás a vármegyei önkormányzat számára a félidei értékeléshez kapcsolódó monitoring adatok kielemzésére és az önértékelés lefolytatására. Az Útmutatóhoz kapcsolódik egy Értékelési sablon (*Vármegyei Integrált Területi Program Értékelési sablon*) is, melyet a területi szereplőnek alkalmazni kell az értékelés során az Útmutatóban foglalt szempontok figyelembevétele mellett.

Az értékelés módszere az adatelemzés, az eredmények kiértékelése és a tapasztalatok összegzése mentén mozog. Az értékeléshez szükséges adatbázist az Irányító Hatóság bocsátotta a területi szereplők rendelkezésre az EUPR rendszerből kinyert adattáblák segítségével. Az elemzés alapjául szolgáló adatokat Heves Vármegye Önkormányzata részére a Nemzeti Fejlesztési Központ (mint Irányító Hatóság) Területfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Főigazgatósága 2026. február 9-én biztosította.

Az értékelés megkezdésekor fontos kiemelni, hogy a megküldött adatokból, az EUPR-ben szereplő 2026.01.08. napi adatok feldolgozása történt meg. Azokban az esetekben, ahol eltérés mutatkozott a vármegye által ismert adatok, illetve az Irányító Hatóság által biztosított adatok vonatkozásában, a szövegben bemutatásra került, hogy mely adatok lettek használva és annak mi volt az oka.
Az Irányító Hatóságtól kapott EUPR adatbázis projekt szinten épül fel, a TOP Plusz keretében a vármegyei forráskeretre benyújtott projekt adatait (projektazonosító és projekt címe, FFM, releváns esetben tématerület, kedvezményezett(ek), megvalósulási helyszín, igényelt, támogatói döntésben és az aktuális támogatási szerződésben szereplő források, a kifizetési kérelmekben benyújtott, kifizetett és elszámolt költségek, a támogatói döntés időpontja, támogatási szerződések módosítások, a projekt futamideje, indikátorvállalások stb.). Sajnos az EUPR adatbázis leképezése során számos eltérő adatot találtunk a különböző adattáblák összevetése során, így ezek tisztázása érdekében több alkalommal pontosítást, illetve iránymutatást kellett kérni az Irányító Hatóság részéről. Az adathibák felfedezése okán további információkat kértünk, ennek eredményeként módosított adatokat is kaptunk az IH részéről. Annak érdekében, hogy minél tisztább képet tudjunk bemutatni a félidei értékelés során

további adatokat is begyűjtöttünk és felhasználtunk (pl. Támogatási Szerződések eredeti hatályba lépésének dátuma, illetve a hazai forrásra átirányított projektek adatai).

A gyakorlati, projekt menedzsmenti tapasztalatokról közvetlenül megkérdeztük az FVS városokat és az általunk ismert, a vármegyében tevékenykedő menedzsment szervezeteket is, melynek keretében a szakmai kollégák megoszthatták véleményüket a projektek tervezhetősége és megvalósíthatósága kapcsán. Így Heves Vármegye Önkormányzata, mint területi szereplő megállapításai mellett figyelembe vételre kerültek ezek az információk is.

A fentiekben ismertetett feladathalmaz jelentős szakmai munkát igényelt, melyhez térinformatikai ismeretek is szükségesek voltak. A félidei értékelést a Heves Vármegyei Önkormányzati Hivatal Területfejlesztési és Területrendezési Osztályának munkatársai végezték el. A támogatások felhasználásának értékelése, a monitoring adatok alapján a forrásabszorpció elemzése, az eredményességet befolyásoló folyamatok értékelése mellett a feladatok között szerepelt a következő programozási időszak (2028-3034) előkészítéséhez megállapítások és javasolt beavatkozások azonosítása is.

A Heves Vármegye Integrált Területi Programjának (2021-2027) félidei értékelése az ITP mellékletét fogja képezni. A félidei értékelés dokumentuma elfogadásának feltétele az Irányító Hatóság által végzett minőségbiztosítási eljárás lefolytatása.

A javaslatot Heves Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének Vármegyei Területfejlesztési Bizottsága a 2026. június 16-i ülésén megtárgyalta és támogatta annak közgyűlés elé terjesztését.

A dokumentumot 2026. június 14-én megküldtük az Irányító Hatóságnak minőségbiztosításra. A közgyűlési anyag kiküldésének időpontjáig nem érkezett visszajelzés az Irányító Hatóság részéről. Amennyiben a minőségbiztosítás módosításokat, további kiegészítéseket kér, úgy – ha elegendő idő áll rendelkezésre a módosítási igények szerinti átdolgozásra – az annak megfelelően módosított dokumentum pótlólagosan megküldésre kerül a Közgyűlés tagjai részére. Előfordulhat azonban, hogy erre már csak a Közgyűlés ülése után kerül sor, így ennek a helyzetnek a kezelésére – a bizottsági előterjesztéshez képest – a határozati javaslat kiegészítésre került a II. szakasszal.

Kérem az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatokat elfogadni szíveskedjenek!

Eger, 2026. június 18.

Tisztelettel:

Csuhány Bence

Törvényességi szempontból ellenőriztem:

dr. Márton Erik György
vármegyei jegyző

<u>Közgyűlési határozati javaslat</u>:

I. Heves Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése megtárgyalta és elfogadja a „Heves Vármegye Integrált Területi Programjának (2021-2027) félidei értékelése” című dokumentumot a határozat melléklete szerinti tartalommal.

Heves Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése felkéri elnökét, hogy gondoskodjon a tervdokumentumnak az Irányító Hatóság felé történő megküldéséről.

II. Heves Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése felhatalmazza Elnökét, hogy „Heves Vármegye Integrált Területi Programjának (2021-2027) félidei értékelése” című dokumentumot érintő, a minőségbiztosítási eljárás során az Irányító Hatóság által kezdeményezett változásokat átvezesse a dokumentumon a Közgyűlés utólagos tájékoztatása mellett.

Felelős: Csuhány Bence
Heves Vármegye Önkormányzata
Közgyűlésének Elnöke
Határidő: 2026. július 6.

Heves Vármegye Integrált Területi Programjának félidei értékelése

2021-2025

Értékelésért felelős szervezet:	*Heves Vármegye Önkormányzata*
Értékelésért felelős szervezet kapcsolattartó:	*Domján Róbert, osztályvezető* *domjan.robert@hevesmegye.hu; 36/521-334*
Értékelésért felelős szervezet címe:	*3300 Eger, Kossuth L. u. 9.*
Elfogadásról szóló közgyűlési határozat száma:	-

EGER, 2026. JÚNIUS

Tartalom

1. Az ITP módosítási folyamatának bemutatása ... 3

1.1. Heves vármegyei ITP tervezési környezete ... 3

1.2. Integrált Területi Program módosítások ... 5

2. A támogatások felhasználásának értékelése ... 8

2.1. A forrásabszorpció elemzése a monitoring adatok alapján ... 10

ITP forráskeretek bemutatása – standard ... 10

ITP forráskeretek bemutatása – FVS ... 11

ITP forráskeretek bemutatása – kiemelt kedvezményezettek ... 14

2.1.1. A pályázati folyamat időbelisége és a forráskihelyezés időigénye ... 15

2.1.2. Benyújtott pályázatok száma és sikeressége ... 19

2.1.3. Támogatások térbeli elemzése ... 27

Pályázati aktivitás ... 27

településre jutó támogatások ... 27

egy főre jutó támogatások ... 28

2.1.4. Forrásfelhasználás forrásfelhasználási módok (FFM) szerinti elemzése ... 31

Földrajzi célterület jellegű FFM-k ... 31

Kiemelt kedvezményezettek FFM ... 34

Fenntartható Városfejlesztés (FVS) FFM forrásfelhasználása ... 39

LHH térség forrásfelhasználása ... 40

2.1.5. Támogatások tématerületek szerinti elemzése ... 43

2.1.6. Kifizetési kérelmek előrehaladása ... 49

2.1.7. Szabálytalansági eljárásokban érintett projektek vizsgálata ... 53

2.1.8. Összegzés ... 53

2.2. Az ITP végrehajtásának hozzájárulása a TOP_Plusz Operatív Program elvárásaihoz ... 55

3. Az eredményességet befolyásoló folyamatok értékelése ... 59

3.1. Az indikátor vállalások nyomonkövetése ... 59

Standard források indikátor vállalásai és várható teljesülésük ... 60

Az FVS városok indikátor vállalásai és várható teljesülésük ... 65

3.2. A partnerség értékelése ... 69

3.3. A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők ... 70

4. Megállapítások, javasolt beavatkozások, a következő programozási időszak előkészítése ... 74

4.1. Megállapítások, javasolt beavatkozások – félidei összegző értékelés ... 74

4.2. Javaslatok a 2028–2034 programidőszak területfejlesztési szakpolitikai tervezéséhez ... 78

5. Önértékelési lista – félidei értékelés ellenőrzéséhez ... 81

1. Az ITP módosítási folyamatának bemutatása

1.1. Heves vármegyei ITP tervezési környezete

Heves Megye Területfejlesztési Koncepciója (2021-2027) nagy hangsúlyt helyez Heves vármegye területi kiegyenlítődésének elősegítésére: Heves vármegye egyes területei között társadalmi-gazdasági szempontból nagy mértékű különbségek alakultak ki. A kevésbé fejlett részeken intenzívebb és gyorsabb fejlesztésekre volna szükség a munkahelyteremtés, az infrastruktúra korszerűsítése és az életszínvonal növelése érdekében. A területi kiegyenlítődés a vármegye jövőjét tekintve stratégiai célként fogalmazódik meg.

Heves Megye Területfejlesztési Programja (2021-2027) szerint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz tervezése és végrehajtása során – beleértve a fenntartható városfejlesztés eszközre való kijelölést is – figyelemmel kell lenni a települések fejlettségi különbségeire. Ezen dokumentum meghatározza továbbá, hogy „A Fenntartható városfejlesztés eszköz célterületének kijelölése a városok fejlettségi szintjét figyelembe véve történhet, így elsősorban a fejlett középvárosok (Eger, Gyöngyös, Hatvan) esetében kerülhet alkalmazásra az eszköz.”

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1652/2021. (IX. 21.) Korm. határozatban került elfogadásra a TOP Plusz éves fejlesztési kerete (a továbbiakban: ÉFK). Az ITP 2021-27 forrástervezése az 1086/2022. (II. 23.) Korm. határozatban rögzített vármegyei keretek alapján történik. A vármegyei önkormányzatok a teljes tervezési, végrehajtási és monitoring feladatot a Nemzeti Fejlesztési Központ, Területfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Főigazgatóság Területfejlesztési Operatív Programok Irányító Hatóságával szoros együttműködésben végzik.

2021. évben a Heves Megyei Önkormányzat által elkészített, a 2021-2027-es uniós fejlesztési ciklus területi operatív programjához, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Pluszhoz kapcsolódó, Heves Megye Előzetes Integrált Területi Programja (2021-2027) című dokumentumot (1.0 verzió) a Heves Megyei Közgyűlés 55/2021. (VII.2.) számú közgyűlési határozatával elfogadta. A Kormány által a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló Előzetes Integrált Területi Programok jóváhagyásáról szóló 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozatban (a továbbiakban: 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozat) került jóváhagyásra többek között Heves megye Előzetes Integrált Területi Programja (2021-2027) is.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (2021-2027) Heves vármegyei keretösszege az Előzetes Integrált Területi Program 1.0 tervezésekor 62,295 Mrd Ft volt a 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozat alapján. Az operatív program tervezésének előrehaladtával a keretösszeg 68,279 Mrd Ft-ra emelkedett a Kormány 1086/2022. (II. 23.) Korm. határozata szerint.

A Heves Megye Előzetes Integrált Területi Programja (2021-2027) dokumentumban bemutatásra került többek között a vármegyei prioritások és a TOP Plusz Operatív Program intézkedéseinek illeszkedése, az ágazati kapcsolódások, illeszkedések egyéb hazai stratégiákhoz (pl.: OFTK-hoz, KEHOP Pluszhoz, GINOP Pluszhoz, IKOP Pluszhoz, EFOP Pluszhoz, DIMOP Pluszhoz). A vármegyei ITP tartalmazza többek között vármegyei forrásfelhasználási módokat, a településdifferenciálást és a Területi Kiválasztási Kritérium Rendszert (továbbiakban: TKKR) is, amelyeket a TOP Plusz keretében benyújtott támogatási kérelmek összeállítása és értékelése során szükséges figyelembe venni.

Az ITP-ben kerül meghatározásra a vármegyei forráskeret tematikus felosztása és a 2027. évre teljesítendő indikátor vállalások is. Az Irányító Hatóság állapította meg Heves vármegyére vonatkozóan az indikátor vállalásokat, de az indikátor vállalások nem tekinthetők véglegesnek.

Az ITP módosítások döntően két irányból fakadtak. Az operatív program elvárásainak, új tématerületeinek, módosításainak átvezetése, mint felülről (irányító Hatóság részéről) lefelé irányuló kezdeményezés, valamint az alulról, települési önkormányzatoktól és egyéb szervezetektől érkező, egyeztetés vagy monitoring tevékenység során feltérképezett valós igények figyelembevételével került sor az adott felhívások indikatív keretösszegének módosítására.

Fontos körülmény volt a tervezést illetően, hogy – bár az ITP 1.0 a fentiek szerint 2021. nyarán elfogadásra került, az Irányító Hatóság részéről csak 2021. év ősz folyamán került társadalmasításra sok felhívás. Mindezek okán és a megismert támogatási feltételek alapján újraértékelésre kerültek a tervezés inputját alkotó projektelképzelések, amelyek forrás átcsoportosításokat tettek szükségessé.

A vármegyei ITP végrehajtása során ütemezetten születtek támogatói döntések a benyújtott támogatási kérelmekről. A döntések alapján Heves Vármegye Önkormányzata folyamatosan monitoringozta a még rendelkezésre álló szabad forrásokat, és a vármegyei fejlesztési igények figyelembevételével forrásátcsoportosításokat kezdeményezett a TOP Plusz Irányító Hatóságánál az egyes intézkedések között annak érdekében, hogy több sikeres támogatási kérelem kerüljön benyújtásra, ezáltal a források minél hatékonyabban kerülhessenek felhasználásra.

Az operatív program változásai az évek során többször módosításra kötelezték a Területi Szereplőt. Ilyen például a főszabályként figyelembe kell venni, hogy az operatív program Európai Bizottság általi elfogadását követően nincsen lehetőség prioritások közötti átcsoportosításra. További konkrét példa, hogy a TOP_Plusz-6.1.2 sz. konstrukció keretösszegének csökkentésére került sor, mivel OP elvárás lett, hogy csak kedvezményezett járásban támogatható a 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése.

Az ITP felülvizsgálat szempontjából az is lényeges szempont, hogy a felülről (Irányító Hatóság részéről) lefelé irányuló forráskeret módosítás kezdeményezések miként alakították a vármegyei forráskihelyezést és ezáltal a vármegyei indikátor vállalásokat is. Ilyen központi beavatkozás volt az ESZA+ felhívások (Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések és Helyi humán fejlesztések) keretének csökkentése. Változott az operatív program ERFA és ESZA Plusz alapok egymáshoz viszonyított aránya a Partnerségi Megállapodás tárgyalásai alapján, ezért a TOP_Plusz-3.1.3-23 „Helyi humán fejlesztések” és a TOP_Plusz-3.1.1-21 számú „Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések konstrukció keretösszege módszertani okokból országosa újraszámolásra került. Ennek figyelembevételével az Irányító Hatóság által meghatározott mértékben került csökkentésre a vármegyei keretösszeg is (1.633.000.001 összegben). A keretcsökkentés miatt az egyes forrásfelhasználási módokra allokált keretösszeg csökkent. Ezen okból a TOP_Plusz-3.1.1-21 „Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” című konstrukció keretösszege is 664.713.711 Ft összegben került csökkentésre. Az átcsoportosításra kerülő (ESZA+) forrás a TOP_Plusz-3.3.4-21 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése” című felhíváson (ERFA) került felhasználásra.

További központi módosításra is sor került, például a TOP_Plusz-2.1.1-21 „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” konstrukcióba beemelésre került a helyi és térségi gyógyfürdők fejlesztése. A forrásemelés összegét a TOP_Plusz-2.1.1-21 felhívásban jogosultnak jelzett (Budapest Főváros Kormányhivatalának országos nyilvántartása szerint engedélyezett gyógyfürdő vagy a Nemzeti Turisztikai Stratégia 2.0 dokumentumban nem nemzetközi jelentőségű/zászlóshajó gyógyfürdő) gyógyfürdők és fürdők energetikai fejlesztésére szükséges felhasználni. Mindezeket figyelembe véve potenciálisan a következő települések felelnek meg a szakpolitikai elvárásoknak: Eger, Mátraderecske, Bükkszék. Eger számára 600.000.000 Ft fejlesztési összeg kerül átadásra a TOP_Plusz-2.1.6 (korábban TOP_Plusz-2.1.4) „Fenntartható energiahatékonyság” (kombinált) c. felhíváson belüli felhasználásra kizárólag gyógyfürdő korszerűsítésre. A keretemelés többi része, azaz 1.235.582.822 Ft – a potenciális projektgazdák földrajzi elhelyezkedése miatt – az Észak-Heves fejlesztési térségre került tervezésre. A TOP_Plusz-2.1.1-21 konstrukció új keretösszege 5.414.465.879 Ft. Figyelembe véve az OP-ban rögzített energetikai fejlesztésekre vonatkozó területi és lakosságszám korlátot, a TOP_Plusz-2.1.4-24

„Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)" című felhívásra is történt forrásallokáció 75.000.000 Ft összegben.

Az ITP módosításai során a területi szereplőnek lehetősége nyílt az esetleges maradvány források átcsoportosítására is a magas túligénylésekkel érintett felhívásokra, mellyel reagálni tudott a települési önkormányzatok igényeire, biztosítva a hatékony forrásfelhasználást. Heves Vármegye Önkormányzata a sorra megjelenő pályázati felhívások és a projektfejlesztések ismeretében a minél nagyobb számú sikeres támogatási kérelem és így minél nagyobb arányú forráslekötés érdekében indikatív keretösszeg módosításokat kért átvezetni a felhívásokhoz tartozó területspecifikus mellékletekben. Az Irányító Hatóság ezen kérelmeket megvizsgálta és a megfelelő szakmai indoklás alapján mindegyiket jóváhagyta.

1.2. Integrált Területi Program módosítások

Az Előzetes Integrált Területi Program 1.0 verzió felülvizsgálatát több tényező tette indokolttá:

- A Kormány az 1086/2022. (II. 23.) Korm. határozatával döntött a 2021–2027 időszakra vonatkozó TOP Plusz pénzügyi keretének területi felosztásáról, új vármegyei keretösszegeket határozva meg. Ennek alapján Heves vármegyének 62,235 Mrd Ft-ról 68,279 Mrd Ft-ra emelkedett a kerete.
- Változott az operatív program ERFA és ESZA Plusz alapok egymáshoz viszonyított aránya. Ebből adódóan csökkentésre került a TOP_Plusz-3.1.1-21 „Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések" és TOP_Plusz-3.1.3-21 „Helyi humán fejlesztések" című felhívások keretösszege. Az átcsoportosításra kerülő (ESZA+) forrás a TOP_Plusz-3.3.4-21 „Köznevelési infrastruktúra fejlesztése" című felhíváson (ERFA) kerül felhasználásra.
- A „biztonsági háló" bevezetésével változott a megyei jogú városok (vármegyénk esetében Eger) ERFA forráskerete.
- 2021. ősz folyamán kerültek társadalmasításra a leendő felhívások. Az abban megismert feltételek alapján újraértékelésre kerültek a tervezés inputját alkotó projektelképzelések, amelyek forrás átcsoportosításokat tettek szükségessé.
- Új felhívás került betervezésre TOP_Plusz-6.1.4-21 „Aktív turizmus fejlesztése" címmel, illetve a TOP-Plusz 6.1.2-21 „A 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése" című, és a TOP_Plusz-2.1.1-21 „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítései" c. felhívás esetében többlet forrás bevonásával módosult a felhívások keretösszege. Utóbbi felhasználhatósága kizárólag gyógyfürdők (fürdők) energetikai fejlesztésére fordítható.

<u>1. számú módosítás (ITP 2.0 verzió dokumentum)</u>:

2022. év tavaszán a megyei önkormányzatok elkészítették az előzetes ITP 2.0 verziójú módosításait, azonban azok már nem kerültek Kormány elé benyújtásra, mert a 2021-2027-es operatív programok tárgyalási folyamata még tartott az Európai Bizottsággal.

Az előzetes ITP-ket (1.0 verzió) elfogadó 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozat és a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz éves fejlesztési keretének megállapításáról szóló 1652/2021. (IX. 21.) Korm. határozatok módosítását tárgyalta 2022. évben a TOP Plusz Monitoring Bizottság, de ezen Korm. határozatok módosítására nem került sor a folyamatban lévő OP-tárgyalások miatt.

2022. december 22-én az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) elfogadta a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Pluszt (TOP Plusz), azonban a döntést megelőző bizottsági tárgyalások során számos olyan változás, korlátozás került rögzítésre a programban, amely befolyásolta a hatályos, vármegyei Integrált Területi Programok (ITP) 1.0 verzió végrehajtását és szükségessé tette annak módosítását.

<u>2. számú módosítás (ITP 3.0 verzió dokumentum)</u>:

A 3.0 verzió dokumentum tartalmazta a TOP Plusz Operatív programban időközben történt változások átvezetését és a vármegyei névváltozást is. Az ITP 3.0-ás verzióban átvezetésre kerültek az egyes prioritásokat, azok intézkedéseit, illetve az azokhoz tartozó forráskereteket érintő változások is. A vármegyei szintű projekt megvalósítások kerültek ismertetésre, a Fenntartható városfejlesztés és „biztonsági háló", a Központi forráskeret módosítások fejezetek és a területi kiválasztási rendszerváltozásokkal érintett részei kiegészítésre kerültek, részben az új intézkedések miatt, részben az eltelt időszakban megjelent pályázati felhívások, az OP változásai, az Irányító Hatóság által jóváhagyott forrásátcsoportosítási kérelmek okán.

A 3.0-ás változatban már átvezetésre került az OP-ban bevezetett új 6. sz. prioritás (versenyképes vármegye). Ez egyben azt is jelentette, hogy a korábban az 1. prioritás 1.1 intézkedésén szereplő valamennyi felhívás átkerült a 6.1 intézkedésre (helyi gazdaságfejlesztés). A változás érintette a fenntartható városokat is, hiszen a fenntartható városfejlesztési források egy része (helyi gazdaságfejlesztés, 4-5 számjegyű utak fejlesztése, helyi és térségi turizmusfejlesztés tevékenységcsoportjai) az 1.3 intézkedésről (fenntartható városfejlesztés) a 6.2 intézkedésre került átcsoportosításra (fenntartható versenyképes városfejlesztés).

Heves Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése 2023. március 30-i ülésén megtárgyalta és 10/2023. (III.30.) számú közgyűlési határozatával elfogadta Heves Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027) dokumentum 3.0 verzióját.

3. számú módosítás (ITP 4.0 verzió dokumentum):

2024. I. negyedévében a Miniszterelnökség Stratégiai Tervezési és Értékelési Főosztálya kezdeményezésére és koordinációjával megkezdődött a 2021-2027-es időszakra vonatkozó vármegyei integrált területi programok (ITP-k) újabb felülvizsgálata. A vármegyei forrásfelhasználások figyelemmel kísérése nyomán Heves Vármegye Önkormányzata, a minél nagyobb számú sikeres támogatási kérelem és így minél nagyobb arányú forráslekötés érdekében forrásátcsoportosításokat valósított meg az Irányító Hatóság jóváhagyásával. Az előző ITP módosítás óta Irányító Hatóság részéről engedélyezett területi igények átvezetésre kerültek. A vármegyében a fenntartható városfejlesztési eszközt megvalósító városok (Eger, Gyöngyös és Hatvan) indikátorvállalásai rögzítésre kerültek a városok TOP Plusz Városfejlesztési Programterve (TVP) alapján. A kormányzati szintű egyeztetések alapján új felhívások (TOP_Plusz-2.1.3; TOP_Plusz-2.1.5) is megjelennek a TOP Plusz-ban, ezek szintén bekerültek a vármegyei ITP 4.0 verziójába. Mindemellett a TOP Plusz Monitoring Bizottság (TOP Plusz MB) által elfogadott kiválasztási kritériumok az ITP dokumentumba történő beillesztése is megtörtént.

Az Irányító Hatósággal lezajlott folyamatos egyeztetések eredményeként a vármegyei ITP 4.0 verziója elkészült, a minőségbiztosítás megtörtént, a Heves Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése a 17/2024.(IV.26.) közgyűlési határozatával elfogadta azt. A Kormány a vármegyei integrált területi programok felülvizsgálatát a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló integrált területi programok elfogadásáról szóló 1196/2023. (V. 15.) Korm. határozat módosításáról szóló 1274/2024. (IX. 12.) Korm. határozatával fogadta el.

4. számú módosítás (ITP 5.0 verzió dokumentum):

Az Irányító Hatóság 2024. júliusban felmérte a vármegyék és a fenntartható városfejlesztési eszközbe tartozó városok (FVS) átcsoportosítási igényeit, figyelembe véve, hogy kizárólag régiókategórián és alapon belül kerülhet sor módosításra. 19 vármegyéből 14, 42 FVS város közül 22 település jelzett átcsoportosítási igényt. A beérkezett igényeket az Irányító Hatóság ellenőrizte, összesítette és elkészítette a TOP Plusz 1. számú módosítását.

Az átcsoportosítás a TOP Plusz 1., 2., 3. (ERFA) és 6. prioritások keretösszegét és a kapcsolódó indikátorokat érintette. A TOP Plusz 3. (ESZA+), 4. (ERFA) és 5. (ESZA+) prioritások nem kerültek módosításra. Az átcsoportosítás engedélyezésével nem változtak az 1086/2022. (II. 23.) Korm.

határozatban rögzített vármegyei keretösszegek, az átcsoportosítások kizárólag az egyes területi szereplők saját keretén belül, a részükre allokált prioritási források között történtek.

Az ITP módosítás során Heves vármegyében az FVS városok közül Hatvan és Gyöngyös települések prioritások közötti forrásátcsoportosítás igényei kerültek átvezetésre, melyeket az Irányító Hatóság jóváhagyott. Az FVS településekre vonatkozó indikátorvállalások frissítésére a TOP Plusz városfejlesztési programtervekben történő átvezetés után kerülhet majd sor.

Heves Vármegye Önkormányzata a minél nagyobb számú sikeres támogatási kérelem és így minél nagyobb arányú forráslekötés érdekében forrásátcsoportosításokat valósított meg az Irányító Hatóság jóváhagyásával. Vármegye Önkormányzata forrásátcsoportosítást kezdeményezett a TOP_Plusz-3.3.2-21 számú konstrukcióról a TOP_Plusz-3.3.3 számú konstrukcióra, ezáltal lehetővé vált további köznevelési intézmény infrastrukturális fejlesztése.

A TOP_Plusz-2.1.1-21 számú, „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése" elnevezésű konstrukción belül, központi iránymutatás alapján célzottan gyógyfürdők/fürdők energetikai korszerűsítésére allokált forráskeret nem került felhasználásra, mert egyik potenciális projektgazda részéről sem került támogatási kérelem benyújtásra. Ennek következtében Heves Vármegye Önkormányzata kezdeményezte ezen szabad forráskeret átcsoportosítását annak érdekében, hogy további fejlesztési igény kaphasson támogatói döntést. Ennek eredményeként – az Irányító Hatóság jóváhagyásával - Gyöngyös városnak (FVS városnak) 1 200 000 000 Ft fejlesztési összeg került átadásra a TOP_Plusz-2.1.2 „Fenntartható energiahatékonyság" című felhíváson belüli felhasználásra. Az „Észak-Heves" forrásfelhasználási mód átcsoportosítást követő keretösszegének (790 965 254 Ft) kötelezettségvállalással nem érintett összege általános energetikai fejlesztésekre került tervezésre.

Heves Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése a 54/2024. (XI.29.) számú közgyűlési határozatával elfogadta az ITP 5.0 verzió dokumentumot. A Kormány a vármegyei integrált területi programok felülvizsgálatát *a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló integrált területi programok elfogadásáról szóló 1196/2023. (V. 15.) Korm. határozat módosításáról szóló 1044/2025. (III. 5.) Korm.határozatával* fogadta el.

5. számú módosítás (ITP 6.0 verzió dokumentum):

Az ITP 6.0 verzió dokumentum elkészítését több tényező tette indokolttá:

- A TOP Plusz félidei felülvizsgálatáról készített dokumentum, valamint a kapcsolódó TOP Plusz 2. számú módosítás 2025.12.15-én elfogadásra került az Európai Bizottság által. Az Operatív Program félidei felülvizsgálatát követően változtak a 2029-es célértékek, amely átvezetése szükséges a vármegyei indikátorvállalások tekintetében. Az OP 2. számú módosításában változott az indikátorok köre és a 2029-es célértékek, illetve a vármegyék esetében 2025-ben több, felhíváson belüli és felhívások közötti forrásátcsoportosításra került sor.
- A fenntartható városfejlesztési eszközbe tartozó városok (FVS) esetén is módosulnak a 2029-es célértékek a programmódosítás miatt, ennek következtében az Irányító Hatóság a vállalt értékeket felülvizsgálja az FVS településekkel közösen. Az FVS települések esetében a városok TOP Plusz Városfejlesztési Programtervében (TVP) rögzített indikátorértékek kerültek feltüntetésre.
- Jelen ITP módisítás során (ITP 6.0 verzió) kerül beillesztésre az 1. sz. függelékbe az elmúlt időszakban TOP Plusz MB által jóváhagyott TOP_Plusz-1.2.2-21, a TOP_Plusz-3.2.1-21 és a TOP_Plusz-6.1.3-23 felhívások MB által elfogadott felhívás területspecifikus melléklete.

Heves Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése 13/2026. (I.30.) számú közgyűlési határozatával fogadta el Heves Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027) dokumentum 6.0 verzióját.

2. A támogatások felhasználásának értékelése

A félidei értékelés célja a Széchenyi Terv Plusz 2021-2027 Programhoz kapcsolódó vármegyei Integrált Területi Program félidei (2021-2025 évi) előrehaladásának értékelése, és a fejlesztési források hasznosulásának (forrásallokáció, eredményesség) vizsgálata.

Jelen dokumentumban bemutatott elemzés során a Heves Vármegye Integrált Területi Programja (2021-2027) dokumentum 6.0 verzió kerül felhasználásra.

Az elemzés alapjául szolgáló adatokat Heves Vármegye Önkormányzata részére a Nemzeti Fejlesztési Központ (továbbiakban: NFK) Területfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Főigazgatósága biztosította, A forrásabszorpció elemzéséhez a kapott EUPR adattáblákat vettük alapul, azok adatai kerültek alkalmazásra a kimutatások készítése során.

Az értékelés megkezdésekor fontos kiemelni, hogy a megküldött adatokból, az EUPR-ben szereplő 2026.01.08. napi adatok feldolgozása történt meg. Azokban az esetekben, ahol eltérés mutatkozott a vármegye által ismert adatok, illetve az NFK által biztosított adatok vonatkozásában, a szövegben bemutatásra került, hogy mely adatok lettek használva és annak mi volt az oka.

A Nemzeti Fejlesztési Központ Területfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Főigazgatóság TOP Stratégiai Tervezési és Értékelési Főosztálya az ITP félidei értékeléséhez a területi szereplők részére útmutatót bocsátott rendelkezésre 2026. januárjában. Az *Útmutató a vármegyék integrált területi programjainak félidei értékeléséhez* célja a vármegyei Integrált Területi Programok félidei értékelésének támogatása, azaz módszertani segítségnyújtás a vármegyei önkormányzat számára a félidei értékeléshez kapcsolódó monitoring adatok kielemzésére és az önértékelés lefolytatására. Az Útmutatóhoz kapcsolódik egy Értékelési sablon (*Vármegyei Integrált Területi Program Értékelési sablon*) is, melyet a területi szereplőnek alkalmazni kell az értékelés során az Útmutatóban foglalt szempontok figyelembevétele mellett.

Az értékelés módszere az adatelemzés, az eredmények kiértékelése és a tapasztalatok összegzése mentén mozog. Az értékeléshez szükséges monitoring adatbázist az Irányító Hatóság bocsátja a területi szereplők rendelkezésre az EUPR rendszerből kinyert adattáblák segítségével. Az értékeléshez ezt az adatbázist, illetőleg az eddig megszerzett programtervezési és -végrehajtási tapasztalatokat kell felhasználnia a vármegyének.

Az elemzés során igényelt támogatás vonatkozásában *Igényelt támogatást*, a forrásfelhasználás során a *Támogató által megítélt támogatás*t vettük figyelembe az adattáblában. A *Szerződött támogatás*ként feltüntetett adatok nem tükrözik teljeskörűen az újraértékelést követően megítélt támogatási összegeket, tekintettel arra, hogy az újraértékeléseket követő szükséges szerződésmódosítások még nem történtek meg teljes mértékben. A *Megítélt támogatásként* szereplő adatok kerültek figyelembe véve az elemzés során.

Az összesítések során a kapott adattáblában szereplő az alábbi kategóriákat alkalmaztuk:

- Támogatásban részesült: Hatályba lépett szerződés és Szerződés kötés alatt státuszú projekteket tartalmazza (Támogatói döntés típusa: Támogatás – feltételes, Támogatás - csökkentett összköltség és feltételes, Tartaléklistáról támogatás – feltételes)
- Hazaira átforduló projekt

- Nem részesült támogatásban: Hiánypótlás visszaküldve, Válaszadás tisztázó kérdésre, Válaszadás tisztázó kérdésre beküldve státuszú projekteket tartalmazza (Támogatói döntés típusa: Elutasítás, Elutasítás-forráshiány miatt, Tartaléklistáról elutasítás)
- Visszavont/megszűnt: Megszűnt szerződés és Támogatási kérelem visszavonva státuszú projekteket tartalmazza

A forráskeretallokáció és -abszorpció vizsgálatakor elkülönítésre kerül a standard forráskeret az FVS fejlesztési igényektől, fejlesztésektől. A kiemelt kedvezményezettek által koordinált fejlesztéseket is megjelenítjük a standard felhívásokkal együtt a települési szintű elemzéseknél, az FFM szintű vizsgálat során azonban külön kezeljük azokat. A kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási módba tartozó felhívások közé tartozik a TOP_Plusz-3.1.1 (foglalkoztatási paktum), a TOP_Plusz-3.1.3 (helyi humán fejlesztések), a TOP_Plusz-3.3.3 (köznevelés), a TOP_Plusz-6.1.2 (4-5 számjegyű közutak fejlesztése) és a TOP_Plusz-6.1.4 (aktív turizmus). Az ESZA+ források esetében nem határozható meg földrajzi vonatkozás (TOP_Plusz-3.1.1 és TOP_Plusz-3.1.3), így a település szintű elemzéseknél nem kerülnek figyelembe vételre. A többi, kiemelt kedvezményezett által megvalósított projektnél a kedvezményezettől származó adatszolgáltatás vagy területi arányosítás elvén települési szintre is lebontásra kerültek a támogatási összegek.

Egyes TOP Plusz felhívásokra már 2022. évben lehetett pályázni, így jelen dokumentumban a pályázási időszakot tekintve 2022. évtől a 2026.01.08. napig terjedő 4 éves időszak vizsgálatára kerül sor.

2.1. A forrásabszorpció elemzése a monitoring adatok alapján

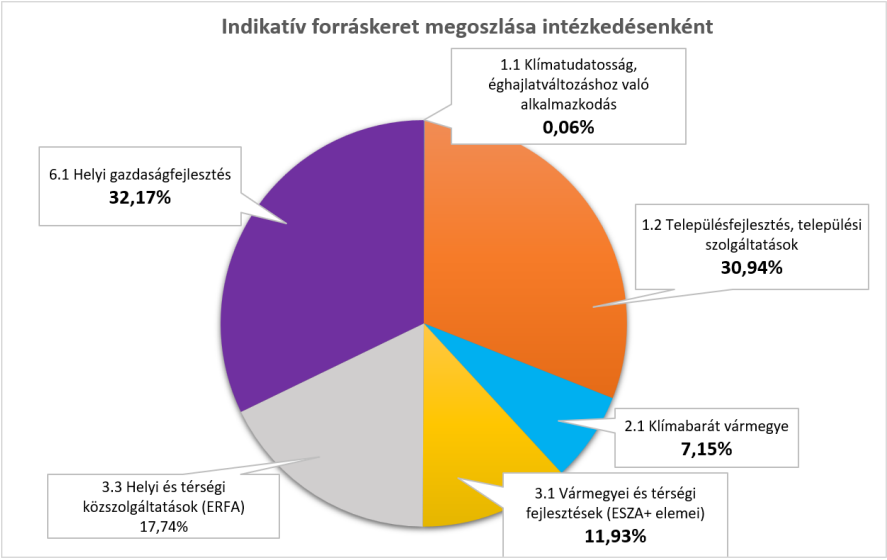
Elsőként bemutatásra kerül Heves vármegyei ITP 6.0. dokumentumban meghatározott forrásallokáció, valamint annak prioritásonkénti és intézkedésenkénti megoszlása.

ITP forráskeretek bemutatása – standard

Prioritás	Intézkedés	Felhívások	Felhívás/Tématerület forráskerete (Ft)	Indikatív forráskeret aránya
1. PRIORITÁS	1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	1.1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	**36 000 000**	0,06%
	1.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások	1.2.1 Élhető települések	14 009 340 227	30,94%
		1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)	138 000 000	
		1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	4 411 758 609	
		összesen:	**18 559 098 836**	
2. PRIORITÁS	2.1 Klímabarát vármegye	2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	4 214 465 879	7,15%
		2.1.4 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)	75 000 000	
		összesen:	**4 289 465 879**	
3. PRIORITÁS	3.1 Vármegyei és térségi fejlesztések (ESZA+ elemei)	3.1.1 Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	2 335 000 000	11,93%
		3.1.3 Helyi humán fejlesztések	4 821 563 287	
		összesen:	**7 156 563 287**	
	3.3 Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA)	3.3.1 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	3 519 889 608	17,74%
		3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	2 379 529 293	
		3.3.3 Köznevelési infrastruktúra fejlesztése	4 743 255 537	
		összesen:	**10 642 674 438**	
6. PRIORITÁS	6.1 Helyi gazdaságfejlesztés	6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés	5 507 124 419	32,17%
		6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	7 240 238 785	
		6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	4 934 864 886	
		6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése	1 612 969 470	
		összesen:	**19 295 197 560**	
Összesen:			**59 979 000 000**	

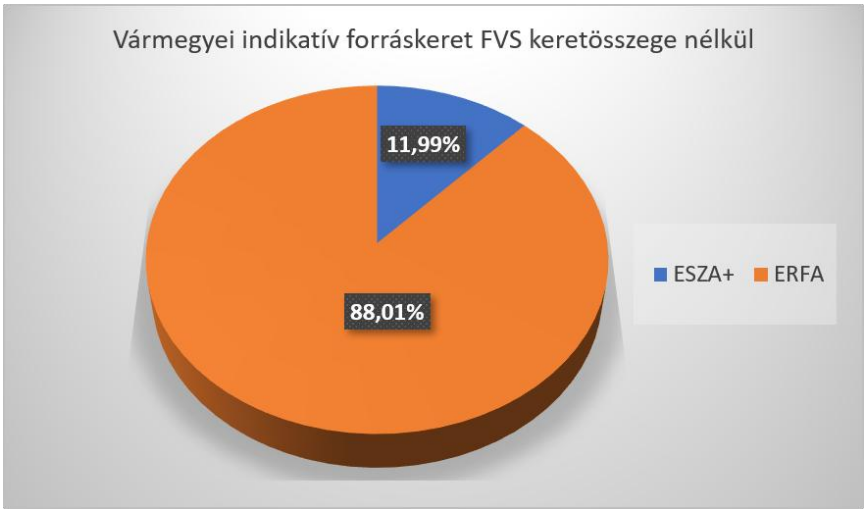
1. Táblázat: ITP 6.0 forrásallokációs táblázata - standard és kiemelt

A forrástervezést alapvetően meghatározta az 1086/2022 (II.23) Korm. határozat, amely rögzítette a vármegyék TOP_Plusz forráskeretét, azon belül ERFA és ESZA+ felosztását. Ennek alapján Heves vármegyében összesen 68,239 Mrd Ft forrás állt rendelkezésre, mely 60,021 Mrd Ft ERFA és 8,258 Mrd Ft ESZA+ forrásokra oszlott. Az ITP tervezésének főbb mérföldkövei korábban bemutatásra kerültek, mindezek eredménye a jelenleg hatályos forráselosztás (táblázat)

1. ábra: standard felhívások indikatív forráskeretének megoszlása intézkedésenként

Arányait tekintve legnagyobb forrásallokációval a 6.1 helyi gazdaságfejlesztés, majd közel hasonló nagyságrenddel az 1.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások intézkedés rendelkezik. Viszonylag alacsony forrás került tervezésre szociális városrehabilitációs felhívásokra. Ez az előzetes igényfelmérésen alapult, melyet alátámasztott a pályázati aktivitás is (nem volt pályázó). Legkisebb forrásallokáció az 1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás intézkedésre jutott, tekintettel arra, hogy az intézkedés már akkor került beépítésre, amikor a források túlnyomó többsége lekötésre került, így szabad forrás nem állt jelentős mértékben rendelkezésre.

2. ábra: standard felhívások indikatív forráskeretének megoszlása finanszírozási alaponként

ITP forráskeretek bemutatása – FVS

Az FVS városok TOP_Plusz forrásokra kidolgozott akcióterve a TOP_Plusz Városfejlesztési Programterv (TVP). Az ITP-ben meghatározottak szerint kiválasztott városi önkormányzatok e tervdokumentumok alapján jogosultak pályázatot benyújtani. A TOP_PLUSZ városfejlesztési programtervekkel összhangban Eger, Gyöngyös és Hatvan város TOP_Plusz Városfejlesztési Programtervében (TVP) rögzített forrás allokációk először az ITP 4.0 verzió dokumentumban jelentek meg.

2022. évben a Pénzügyminisztérium RFP Stratégiai, Tervezési és Értékelési Főosztálya, mint Irányító Hatóság országosan felmérte a 2021-2027 időszak fenntartható városfejlesztési eszközére tervezett megyei adatokat. A városonként meghatározott indikatív forráskeretek tekintetében tapasztalt jelentős különbségek enyhítése érdekében a megyei jogú városok részére kialakításra került egy kiegészítő forráskeret is (ún. „biztonsági háló").

Heves vármegyében Eger Megyei Jogú Város részére a „biztonsági háló" által biztosított 4,81 Mrd Ft ERFA forrás megoszlását az Irányító Hatóság a Heves vármegye Előzetes Integrált Területi Programja (2021-2027) dokumentumban alkalmazott forrásaránya alapján osztotta meg a prioritások között az alábbi módon:

Prioritás	Intézkedés	Felhívások	Felhívás forráskerete (Ft)	Felhívás forráskerete Eger MJV biztonsági hálójával (Ft)	Indikatív forráskeret aránya
1. PRIORITÁS	1.3 Fenntartható városfejlesztés	1.3.1 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása	170 202 020	170 202 020	25,14%
		1.3.2 Fenntartható városfejlesztés	1 797 185 618	3 125 173 230	
		összesen:	**1 967 387 638**	**3 295 375 250**	
2. PRIORITÁS	2.1 Klímabarát vármegye	2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság	1 478 059 556	1 478 059 556	30,73%
		2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)	1 410 755 277	2 550 755 277	
		összesen:	**2 888 814 833**	**4 028 814 833**	
3. PRIORITÁS	3. 2 Fenntartható városfejlesztés (ESZA+ elemei)	3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések	1 101 436 713	1 101 436 713	8,40%
		összesen:	**1 101 436 713**	**1 101 436 713**	
	3.4 Fenntartható humán infrastruktúra (ERFA)	3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra	940 071 094	1 720 071 094	13,12%
		összesen:	**940 071 094**	**1 720 071 094**	
6. PRIORITÁS	6.2 Fenntartható versenyképes városfejlesztés	6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés	1 402 289 722	2 964 302 110	22,61%
		összesen:	**1 402 289 722**	**2 964 302 110**	
Összesen:			**8 300 000 000**	**13 110 000 000**	

2. Táblázat: Fenntartható Városok forráskeretének megoszlása

A fenti táblázatban részletesen bemutatott forrásallokáció alapján a fenntartható városfejlesztés eszközre kijelölt városokra allokált vármegyei keretösszeg 8,3 Mrd Forint, Eger MJV „biztonsági háló" forráskeretével együtt 13,11 Mrd Forint.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében megvalósuló Előzetes Integrált Területi Programok jóváhagyásáról szóló 1658/2021. (IX. 24.) Korm. határozatban meghatározásra került a fenntartható városfejlesztésre kijelölt városok köre és a városi szintű forráskeret. A fenntartható városfejlesztési eszközt megvalósító városok a TOP Plusz 1-3. és 6. prioritásokon belül a fenntartható városfejlesztés intézkedés keretében valósíthatják meg a fejlesztéseiket a helyi fejlesztési stratégiájuk alapján, a TOP Plusz 1-3. és 6. prioritás szerinti tartalommal.

A nevesített forrásokhoz való hozzáférés feltétele a szükséges helyi stratégiák (Fenntartható Városfejlesztési Stratégia - FVS), fejlesztési dokumentumok elkészítése (TOP_PLUSZ Városfejlesztési Programterv - TVP) és intézményrendszer általi elfogadtatása. Ezt követően az érintett város kizárólag a fenntartható városfejlesztéshez későbbiekben megjelenő, prioritásonként várhatóan 1-1 komplex technikai felhívás keretében nyújthatja be támogatási kérelmeit a megtervezett projektek fizikai megvalósítására.

Az **FVS településekre** allokált keretösszegeket az alábbi táblázat mutatja be:

Város	**Allokált forrás összege (millió Ft)**					
	TOP Plusz 1. prioritás (ERFA) Fenntartható városfejlesztés	TOP Plusz 2. prioritás (ERFA) Fenntartható energia-hatékonyság	TOP Plusz 3. prioritás (ESZA) Fenntartható humán fejlesztések	TOP Plusz 3. prioritás (ERFA) Fenntartható humán infrastruktúra	TOP Plusz 6. prioritás (ERFA) Fenntartható versenyképes	Összesen

					városfejlesztés	
Eger	2 074*	2 551*	593	1 252*	2 440	8 910*
Gyöngyös	771	1 478	271	280	0	2 800
Hatvan	450	0	237	189	524	1 400

3. Táblázat: Fenntartható városfejlesztés „biztonsági hálóval” növelt keretösszegei prioritástengelyenként*

A Pénzügyminisztérium RFP Stratégiai, Tervezési és Értékelési Főosztálya, mint Irányító Hatóság 2022. évben országosan felmérte a 2021-2027 időszak fenntartható városfejlesztési eszközére tervezett megyei adatokat. A városonként meghatározott indikatív forráskeretek tekintetében tapasztalt jelentős különbségek enyhítése érdekében a megyei jogú városok részére kialakításra került egy kiegészítő forráskeret is (ún. „biztonsági háló”).

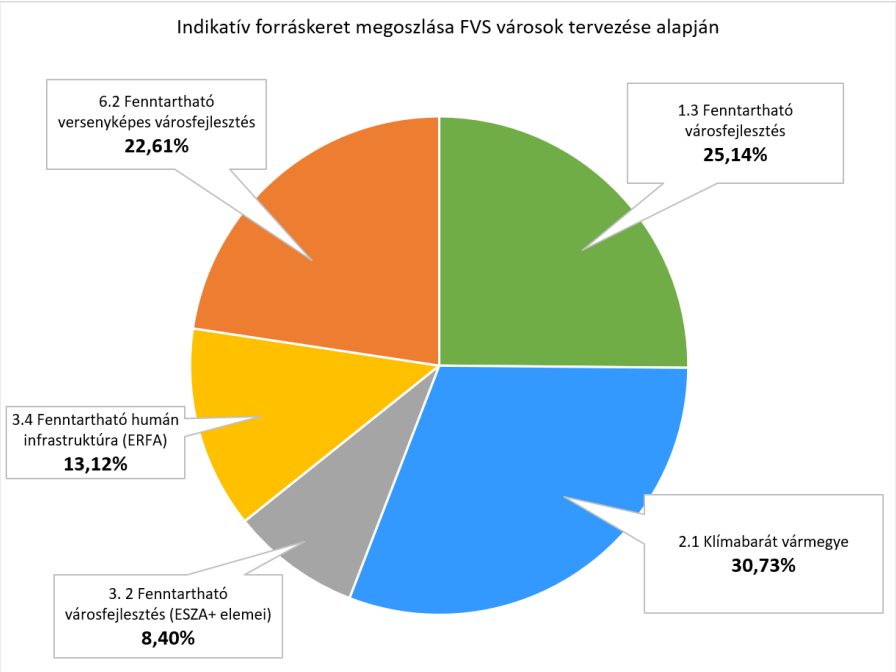
Eger Megyei Jogú Város részére a „biztonsági háló” által biztosított 4,81 Mrd Ft ERFA forrás megoszlását az Irányító Hatóság a Heves vármegye Előzetes Integrált Területi Programja (2021-2027) dokumentumban alkalmazott forrásaránya alapján osztotta meg a prioritások között az alábbi módon:

Prioritások	**A „biztonsági háló” összegének megoszlása a prioritások között Eger MJV-re vonatkozóan (Mrd Ft)**
TOP Plusz 1. prioritás (ERFA)	1,33
TOP Plusz 2. prioritás (ERFA)	1,14
TOP Plusz 3. prioritás (ERFA)	0,78
TOP Plusz 6. prioritás (ERFA)	1,56
Összesen	4,81

4. Táblázat: Eger MJV "biztonsági háló" keretének prioritástengelyek szerinti megoszlása

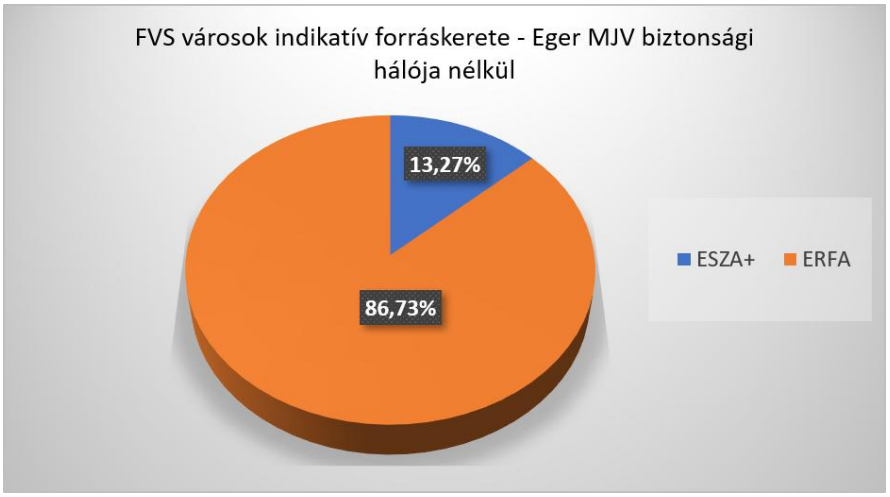
Fenntartható város	1.3.1 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása (Ft)	1.3.2 Fenntartható városfejlesztés (Ft)	2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság (Ft)	2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)	3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések (Ft)	3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra (Ft)	6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés (Ft)	Fenntartható ERFA összesen (Ft)	Fenntartható ESZA összesen (Ft)	Fenntartható összesen (Ft)
Eger MJV	-	1 327 987 612	-	1 140 000 000	-	780 000 000	1 562 012 388	4 810 000 000	-	4 810 000 000

5. Táblázat: Eger MJV "biztonsági háló" keretének felhívások szerinti megoszlása

3. ábra: indikatív forráskeret megoszlása az FVS városok tervezése alapján

A prioritásonkénti forrásallokáción az energetikai források (2.1 Klímabarát vármegye) hangsúlyosabban jelennek meg részben az igények, részben a Területi Szereplő ITP végrehajtása során több ütemben a standard források terhére történő forrásátadásának tudható be.

4. ábra: FVS városok indikatív forráskerete "biztonsági háló" nélkül

A „biztonsági háló” nélküli arányokat tekintve az ESZA+ források valamelyest nagyobb arányt képviselnek a standard forrásokhoz képest, melynek alapvető oka a várható szociális városrehabilitációs projektek forrásbiztosítása volt.

ITP forráskeretek bemutatása – kiemelt kedvezményezettek

A Területi Szereplő az ITP tervezés adta lehetőségek és a Felhívások lehetséges kedvezményezettjeinek figyelembe vételével Heves Vármegye Önkormányzatát, a Tankerületi Központokat, illetve a Magyar Közút Zrt-t nevesítette kiemelt kedvezményezettként az alábbiak szerint.

Felhívás	Felhívás/Tématerület forráskerete (Ft)	kiemelt kedvezményezett
1.1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	36 000 000	Heves Vármegye Önkormányzata
3.1.1 Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	2 335 000 000	Heves Vármegye Önkormányzata
3.1.3 Helyi humán fejlesztések	23 236 473	Heves Vármegye Önkormányzata
3.3.3 Köznevelési infrastruktúra fejlesztése	4 743 255 537	Tankerületi Központok
6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	7 240 238 785	Magyar Közút Zrt
6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése	1 612 969 470	Heves Vármegye Önkormányzata

6. táblázat: kiemelt kedvezményezettek forráskerete Felhívásonként

2.1.1. A pályázati folyamat időbelisége és a forráskihelyezés időigénye

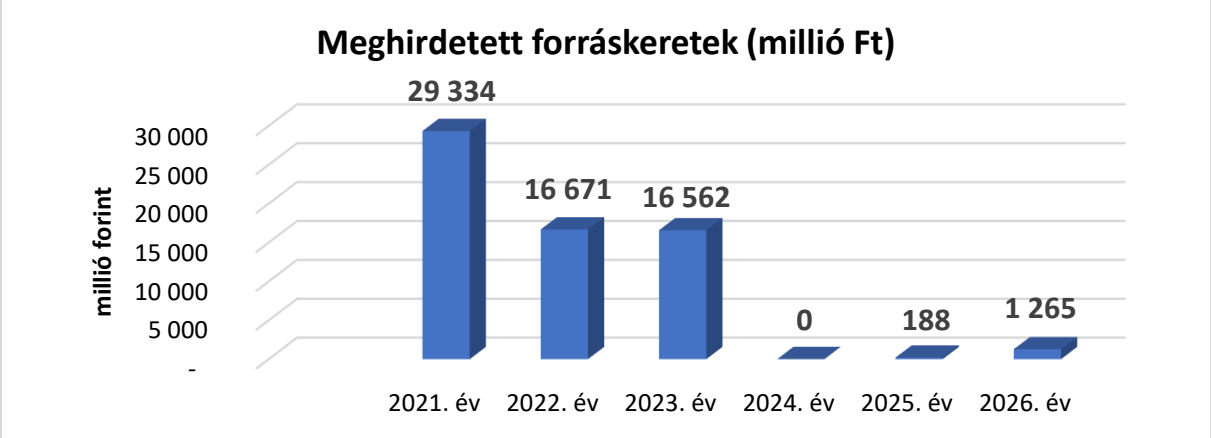
Források meghirdetésének bemutatása

Az alábbi táblázatban megtekinthető, hogy TOP_Plusz program keretében megjelent felhívások Heves vármegyében milyen ütemben kerültek meghirdetésre:

Felhívás	Pályázat benyújtására rendelkezésre álló időszak(ok)
1.1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	*még nem került meghirdetésre*
1.2.1 Élhető települések	2021. december 1 - 2022. január 14.
1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)	2022. március 7 - 2022. április 8
1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	2022. március 1 - 2023. január 31.
2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	2021. december 1 – 2022. január 14. 2022. január 15 - 2022. február 28. 2024. február 2 - 2024. július 1.
2.1.4 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)	*még nem került meghirdetésre*
3.1.1 Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	2021. december 1 - 2022. január 31.
3.1.3 Helyi humán fejlesztések	2023. november 17 - 2024. január 12. 2026. január 15 - 2026. március 2.; 2023. november 17 - 2024. április 30. (kiemelt)
3.3.1 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	2021. december 1 -2022. január 14.
3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	2022. március 7 - 2022. április 8.
3.3.3 Köznevelési infrastruktúra fejlesztése	2023. november 10 – 2024. február 28.
6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés	2022. március 1 - 2022. április 4. 2022. május 2 -2022. június 3.
6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	2021. december 01 - 2022. január 14 2023. augusztus 25 - 2023. szeptember 25 2023. szeptember 26 - 2023. október 26
6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	2022. április 1 - 2023. január 31. 2026. január 9 - 2026. február 9.
6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése	2023. november 24 -2024.június 30.

7. táblázat: standard felhívások benyújtási időszakai

Néhány Felhívás esetén fordult elő több benyújtási szakasz meghatározásra, jellemzően azoknál a konstrukcióknál, ahol a támogatási kérelem összetettebb (pl. helyi humán esetén konzorcium létrehozása) vagy hangsúlyosabb műszaki előkészítést igényelt (energetika). A 2.1.1 konstrukció utolsó benyújtási szakasza a fürdők/gyógyfürdők energetikai célú fejlesztése, korszerűsítése tevékenységre került meghirdetésre, mely forrás célzottan került beépítésre az ITP-be központi forrásbiztosítás okán. A 6.1.2 konstrukció esetén az OP elfogadásával történt módosítások miatt kellett újabb benyújtási szakaszokat biztosítani. A 3.1.3 és a 6.1.3 esetén az előző pályáztatási szakaszok során megmaradt források lekötése érdekében kerültek 2026 elején újból meghirdetésre.

5. diagram: Források meghirdetésének tervezett ütemezése

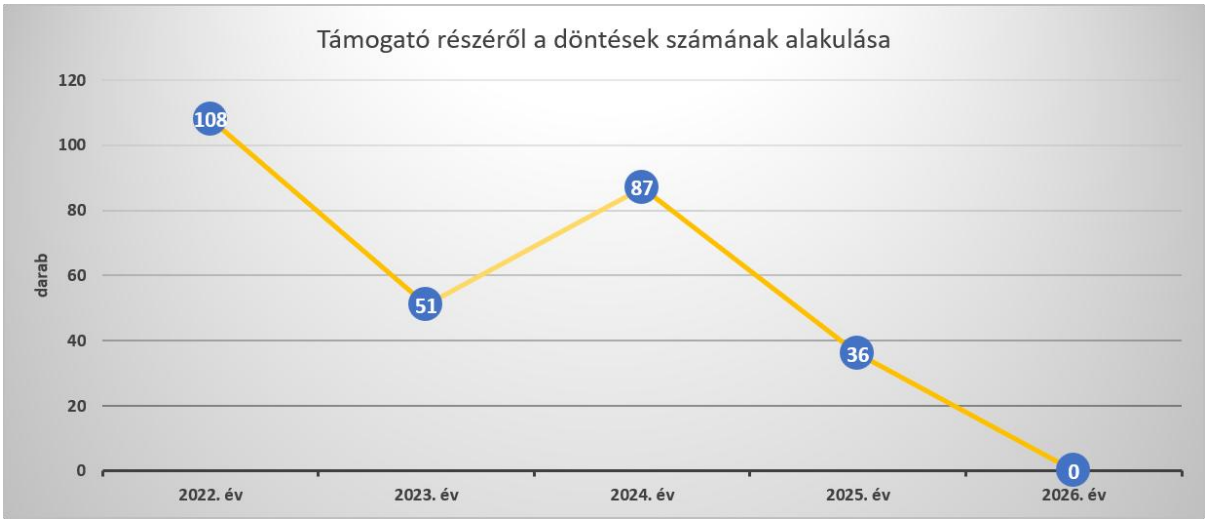
Tekintettel arra, hogy a TOP források már korábban felhasználásra kerültek (a projektek többsége is megvalósult a jelenlegi ciklus kezdetére), így jelentős forrásigény jelentkezett a települési önkormányzatok részéről további fejlesztéseik megvalósítására. Ennek érdekében az első évben meghirdetésre került a források 45%-a. Ehhez a magas arányhoz hozzájárultak a nagy forrásösszeggel rendelkező, kiemelt kedvezményezetteknek megnyitott felhívások (3.1.1 és 6.1.2) is. A 2022 és 2023 években hasonló nagyságrendű forrás állt rendelkezésre, ezzel az első három évben a források 93%-a meghirdetésre került. Megjegyzendő, hogy a 2025. évre tervezett FVS energetikai forrásokhoz kapcsolódó felhívás nem jelent meg.

Felhívások	Pályázat benyújtására rendelkezésre álló időszak
1.3.1 Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása	2021.12.01-2022.08.31.
1.3.2 Fenntartható városfejlesztés	2023.12.01-2025.03.31.
2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság	2024.04.09-2025.03.31.
2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált)	még nem jelent meg a Felhívás
3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések	2023.11.03- 2025.03.31.
3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra	2024.01.26-2025.03.31.
6.2.1 Fenntartható versenyképes városfejlesztés	2024.01.26-2025.03.31.

8. Táblázat: FVS-ek felhívásainak meghirdetési időszakai

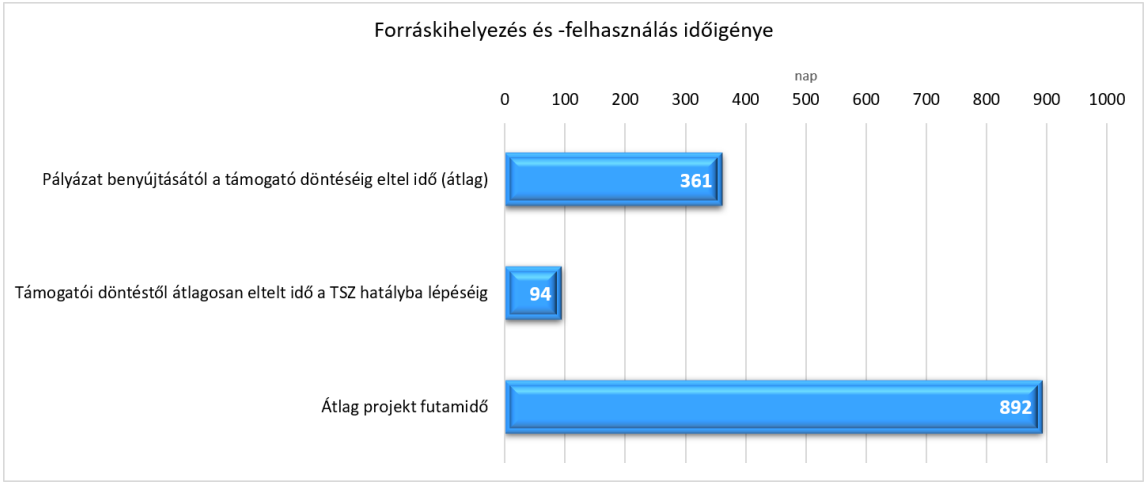
Döntési folyamat időszükséglete

A támogatói döntések is hasonló mintázatot mutatnak a meghirdetések évenkénti megoszlásához. Az első év (2022) hozta a legtöbb támogatói döntést, melynek majd' felét az 1.2.1 konstrukció tette ki (49 db), de megszületett az összes döntés a 2.1.1, 3.3.1 és 3.3.2 felhívást érintően is. 2023-ban az 1.2.3. támogatási kérelmeinek felében (37 db) és a 6.1.1 konstrukció projektjeinek túlnyomó többségéről született döntés. A 2024-es évben is az 1.2.3 felhívás projektjei voltak a meghatározók, de ebben az évben került támogatói döntés a 3.1.3 konstrukció összes kérelmére (25 db) és a 3.3.3-as támogatási kérelmek többségére (14 db). A 2025-ös évben született a legkevesebb döntés, ahol több Felhívás is érintve volt, de a leginkább a 6.1.3 és 1.2.1 (9-9 db), valamint a 3.3.2 konstrukció (6 db) volt érintve.

6. ábra: Támogatói döntések időbeli alakulása

A döntési folyamat időbeli kiterjedésének vizsgálata előtt lényeges megemlíteni, hogy a központilag kapott adatbázis adataitól eltérően – mely az „Eredeti szerződés hatályba lépés dátuma" oszlopban az újraértékelések/TSZ módosítások legutolsó dátumát szerepeltette – a Támogatási Szerződések legelső dátumát vettük figyelembe. Ennek alapján megállapítható, hogy a támogatási kérelmek benyújtásától a támogatói döntés megszületéséig átlagosan egy év telt el, míg a Támogatási Szerződések megkötése átlagosan 3 hónapot igényelt.

7. ábra: forráskihelyezés és -felhasználás időigénye

Felhívás	Pályázat benyújtásától a támogató döntéséig eltelt idő, nap (átlag)	Átlag igényelt támogatás (Ft)	Átlag támogatási összeg a "Támogató által megítélt támogatás" alapján (Ft)	Támogatói döntéstől átlagosan eltelt idő a TSZ hatályba lépéséig (nap)	Átlag projekt futamidő (nap)
1.2.1 Élhető települések	378	248 543 153	231 946 148	74	915
1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)	-	-	-	-	-
1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	543	248 543 153	231 946 148	74	361
2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	180	132 376 785	130 073 822	83	677
3.1.1 Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	32	2 335 000 000	2 335 000 000	21	2138
3.1.3 Helyi humán fejlesztések (standard)	197	181 581 670	176 373 337	120	1348
3.1.3 Helyi humán fejlesztések (kiemelt)	170	23 236 473	23 236 473	92	591
3.3.1 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	473	173 999 758	177 027 873	91	789
3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	540	158 702 838	139 723 626	91	628
3.3.3 Köznevelési infrastruktúra fejlesztése	271	287 680 943	287 171 885	91	831
6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés	608	398 628 362	426 690 637	41	985
6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	202	2 413 412 928	2 413 412 928	143	853
6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	833	489 897 288	331 847 380	134	463
6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése	269	537 656 490	537 656 490	164	1020

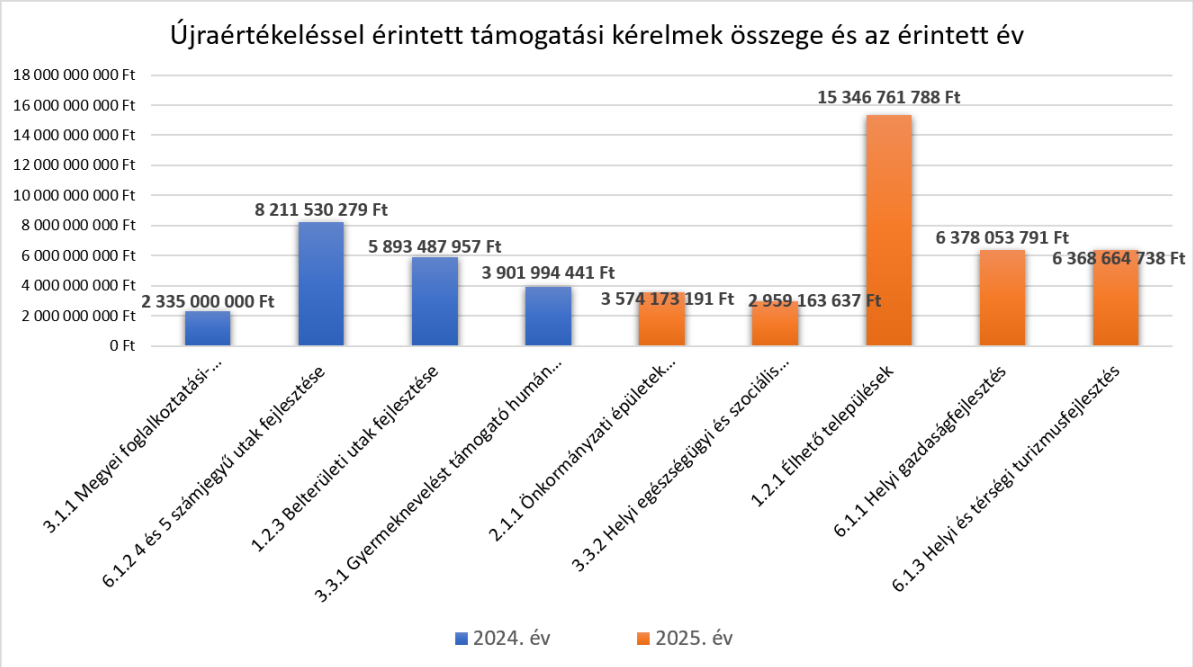
9. táblázat: a döntéshozatali és megvalósítási időintervallumok Felhívásonként

A TOP_Plusz pályázati felhívások módosítása 2024. évben megtörtént, ezáltal a pályázók és kedvezményezettek számára megismerhetővé váltak az új értékelési szempontok. A TOP Plusz Monitoring Bizottság által elfogadott „Általános kiválasztási kritériumokat” és „Felhívásspecifikus kiválasztási kritériumokat” először az ITP 4.0 dokumentum 1. számú függeléke tartalmazta. A már benyújtott, Támogatási Szerződéssel rendelkező projektek újraértékelése során az új értékelési szempontoknak való megfelelést ismételten vizsgálta az Irányító Hatóság. A folyamat országosan jelentős mennyiségű pályázatot érintettek, így az újraértékelések még 2025. év második felében is több vármegyében folyamatban voltak.

Heves vármegyében 2024. évben első körben a TOP_Plusz-3.1.1-21 „Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés” c. felhívásra benyújtott pályázatok újraértékelésére került sor. Második körben a „4-5 számjegyű utak fejlesztése”, a TOP_Plusz-1.2.3-21 „Belterületi utak fejlesztése”, a TOP_Plusz-3.3.1-21 sz. „Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése” című felhívásra benyújtott projektek újraértékelése történt meg.

2025. január hónapban a TOP_Plusz-2.1.1-21 „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” és a TOP_Plusz-3.3.2-21 – „Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése” című felhívás esetében történt meg újraértékelése. 2025. szeptemberében a TOP_PLUSZ-1.2.1-21 - „Élhető települések” című konstrukció, a TOP_PLUSZ-1.1.1-21 - „Helyi gazdaságfejlesztés” című és a TOP_PLUSZ-1.1.3-21 - „Helyi és térségi turizmusfejlesztés” című konstrukció esetében valósult meg az újraértékelés. Heves vármegyében 2025. szeptember hónapban lezárult az újraértékelés folyamata, az Irányító Hatóság által szervezett Döntés-előkészítő Bizottság 2025. szeptember 24-ei ülésén az utolsó érintett felhívások esetében is megszülettek a szükséges döntések, így Heves vármegyében már minden érintett felhívás vonatkozásában sikeresen megvalósult az újraértékelés.

Az újraértékelések következtében a projektek sorrendisége egyes esetekben megváltozott. Azonban kiemelendő, hogy azon projektek esetében, amelyek korábban támogatást nyertek, de az újraértékelés eredményeként a támogatási kereten kívülre kerültek ezen projektektől nem vonták vissza a támogatást, a korábban megítélt támogatási hazai forrásból továbbra is biztosított.

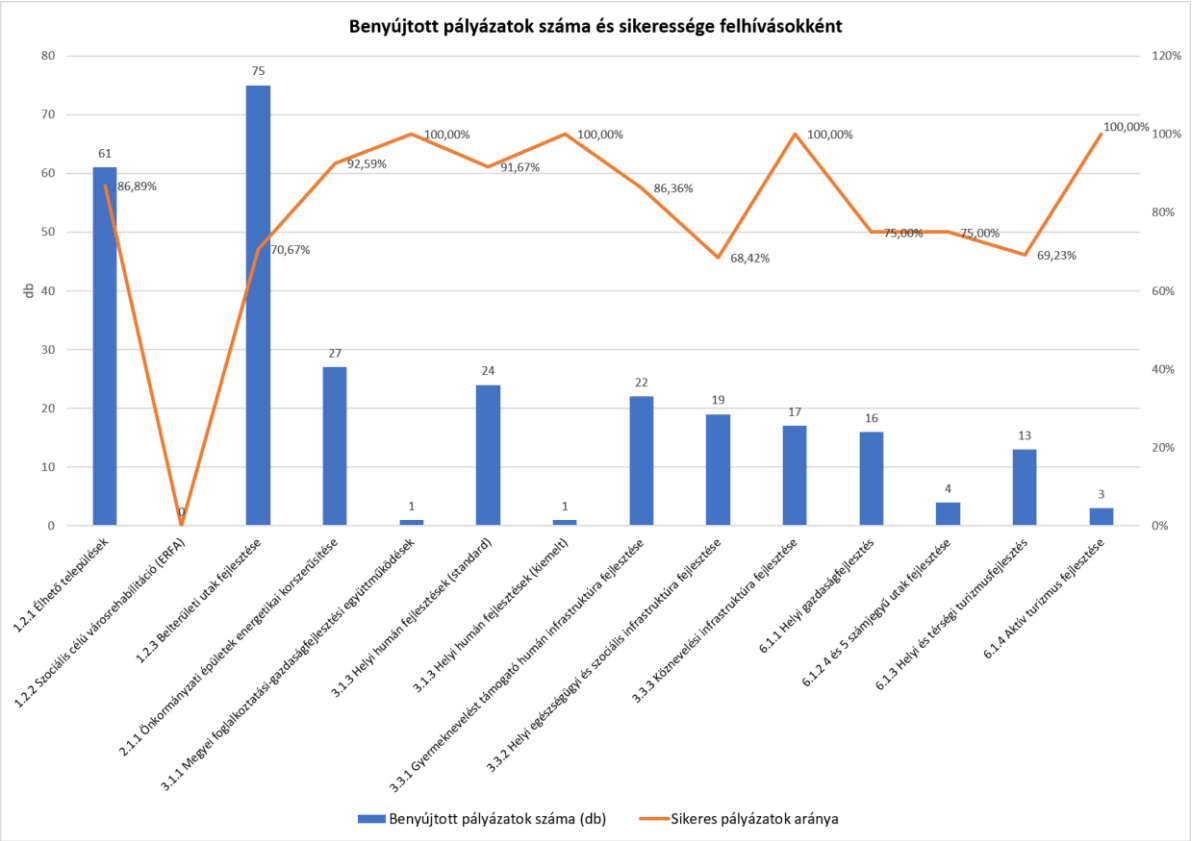
8. ábra: újraértékeléssel érintett támogatási igények összesítése évenként

2.1.2. Benyújtott pályázatok száma és sikeressége

A TOP Plusz felhívásokra leghamarabb 2022. évben lehetett pályázni, így jelen dokumentumban a pályázási időszakot tekintve 2022. évtől a 2026.01.08. napig terjedő 4 éves időszakot vizsgáljuk. Ebben az időintervallumban 283 db támogatási kérelem került az EUPR rendszeren keresztül benyújtásra.

Az NFK által küldött adatszolgáltatás alapján a beérkezett összesen 283 db támogatási kérelemből 231 db támogatási kérelem került támogatásra (támogatást elnyert projekt), 39 db nem nyert és 13 db – újraértékelés előtt pozitív támogatói döntéssel rendelkező – támogatási kérelem fordult át hazai finanszírozásúvá. A pozitív támogatói döntéssel nem rendelkező pályázatok egy része tartaléklistán van vagy elutasításra került.

A „Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás” című felhívás központi szinten még nem került meghirdetésre, így ebben a konstrukcióban támogatási kérelem benyújtására még nem volt lehetőség. A 3.1.2. „Szociális célú városrehabilitáció” ESZA+ és az 1.2.2. „Szociális célú városrehabilitáció” ERFA című felhívás esetében nem került pályázat benyújtásra a vármegyében. Továbbá a 2.1 Klímabarát vármegye intézkedés kapcsán a vármegyei ITP dokumentumokban 2024-ben megjelentek a kombinált-projektelőkészítés forrásfelhasználást lehetővé tevő költségsorok, azonban a konkrét felhívások központi szinten még nem kerültek meghirdetésre, azok társadalmasításra sem történt még meg. Heves vármegye esetében az alábbi ilyen konstrukció érintett: 2.1.4 „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése – kombinált”, 2.1.6 „Fenntartható energiahatékonyság – kombinált”, így a lehetséges kedvezményezettnek nem volt módja támogatási kérelem benyújtására.

9. ábra: a benyújtott támogatási kérelmek száma és sikeressége

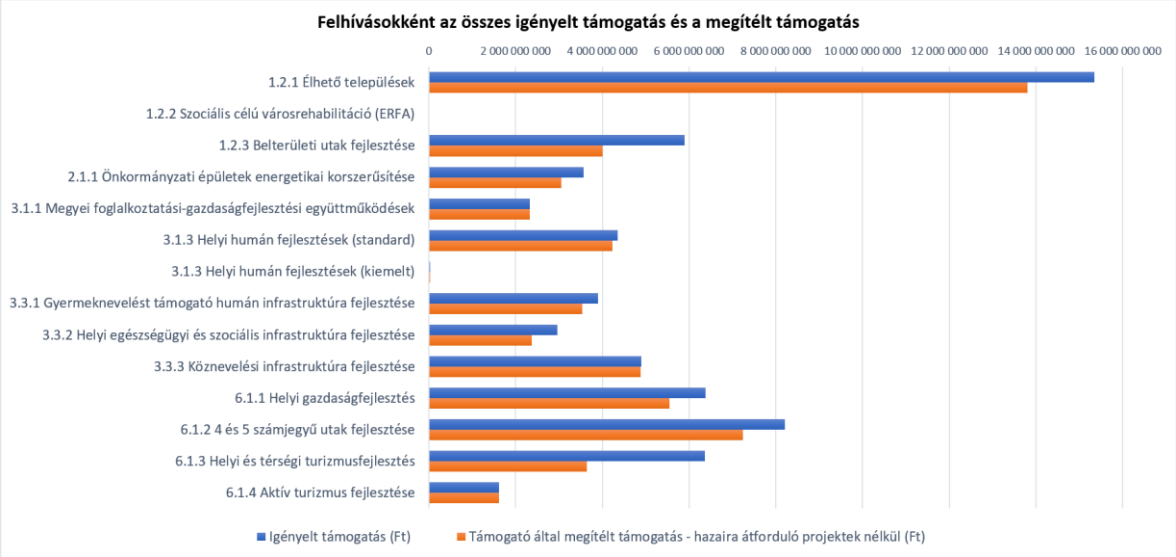
Az ábra alapján látható, hogy a legtöbb támogatási kérelmet a TOP Plusz-1.2.3 Belterületi utak fejlesztése című felhívásra nyújtották be a pályázók. A második – szintén kiemelkedő számú támogatási kérelmet kapott – felhívás a TOP Plusz-1.2.1 Élhető települések, amely esetében lehetőség volt egyszerre akár 6 tématerületet is érintő pályázat benyújtására, ebből is kiemelve kék és zöld infrastruktúrát is fejleszteni. Ennek ellenére egyes települések a TOP Plusz-1.2.1 felhívásra többször is pályáztak, különálló fejlesztéseket terveztek, így nem állítottak össze komplex projekteket.

A legkevésbé közkedvelt pályázati felhívás a TOP_Plusz-1.2.2. (ERFA) számú, erre nem került benyújtásra támogatási kérelem. A tervezett forráskeretekből is látszik, számítani lehetett arra, hogy a TOP_Plusz-1.2.2. (ERFA) és a TOP_Plusz-3.1.2 (ESZA+) felhívásra kevés támogatási igény fog beérkezni. Ennek indokai között szerepel, hogy a 2014–2020-as fejlesztési ciklusban tapasztaltak alapján a kedvezményezettek jelentős mértékű adminisztrációval szembesültek a támogatási kérelmek elszámolása kapcsán, továbbá egyes tételek elszámolhatóságát a Közreműködő Szervezet nem engedélyezte. Ezen negatív tapasztalatok alapján – a visszajelzések alapján – a jelenlegi uniós ciklusban a vármegyében lévő települések nem kívántak pályázni az adott felhívásra. Az 1. prioritáson a szociális városrehabilitációra vonatkozó TOP Plusz tematikus, valamint szakmai és pénzügyi elvárásainak történő, lehetőség szerint minél jobb illeszkedés, valamint a fejlesztési lehetőség megteremtése érdekében Heves Vármegye Önkormányzata 138 millió forint indikatív forráskeretet tervezett a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet által kijelölt 36 komplex programmal fejlesztendő (LHH) járás közül Heves járást magába foglaló Dél-Heves forrásfelhasználási módra. Az adott konstrukcióra nem érkezett támogatási kérelem, felzárkózást támogató fejlesztések

A TOP_Plusz-3.1.1, a TOP_Plusz-3.1.3, a TOP_Plusz-3.3.3, a TOP_Plusz-6.1.2 és a TOP_Plusz-6.1.4. sz. felhívások esetében kiemelt kedvezményezett pályázhatott standard eljárásrendben, ezért alacsony a támogatási kérelmek, illetve projektek száma.

Jelentkezett forrásigény (FVS nélkül)	Benyújtott pályázatok száma (db)	Igényelt támogatás (Ft)	Támogató által megítélt támogatás - hazai nélkül (Ft)	Támogató által megítélt támogatás megoszlása - hazai nélkül (Ft)	Támogató által megítélt támogatás - hazaival (Ft)	Támogató által megítélt támogatás megoszlása - hazaival (Ft)
ESZA+	26	6 716 196 560	6 591 196 560	11,70%	6 591 196 560	11,04%
ERFA	257	59 137 375 325	49 727 619 439	88,30%	53 107 723 527	88,96%
Összesen:	**283**	**65 853 571 885**	**56 318 815 999**	**100%**	**59 698 920 087**	**100%**

10. táblázat: a támogatási összegek ESZA+ és ERFA aránya

10. ábra: igényelt és elnyert támogatások Felhívásonként

A 2022. január 14-ei határidőig az Élhető települések (1.2.1), az Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (2.1.1), valamint a Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése (3.3.1) felhívások teljes keretére szükséges volt benyújtani a támogatási kérelmeket. Hivatkozott felhívások mindössze másfél hónappal a benyújtási határidő előtt kerültek meghirdetésre. Esetleges humán kapacitások hiánya, vagy a leterheltség okán ez a viszonylag kevés rendelkezésre álló idő eredményezhette a támogatási kérelmek minőségének romlását, és ezáltal a pályázatok eredményességének csökkenését. Ezen három konstrukció keretében összesen 110 db támogatási kérelem benyújtásra. A kiemelt kedvezményezett által megvalósuló 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése című felhívás (6.1.2) esetében is az 1. benyújtási szakasz 2022. január 14-ig tartott. Ha mindezeket összevetjük, akkor elmondható, hogy a vármegyében benyújtott összesen 283 db támogatási kérelem 39%-ka 2022. január 14-ig került benyújtásra.

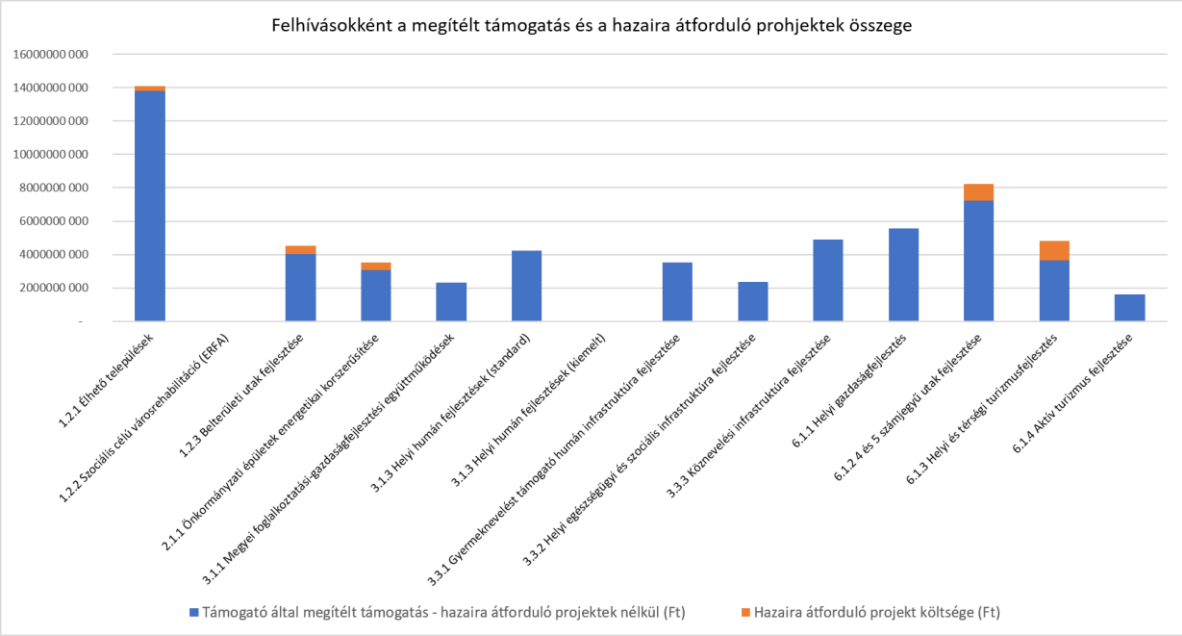
A harmadik legnagyobb igény az „Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése” című konstrukciónál jelentkezett. Ennél a konstrukciónál felmerült nehézség, hogy az elfogadott operatív program alapján a nem kedvezményezett járásban található 5000 fő feletti települések nem részesülhetnek kizárólag vissza nem térítendő forrásban, továbbá a megváltozott jogszabályi környezetben a tervezett napelem és hőszivattyú kombináció az üzemeltetési költségek olyan mértékű emelkedését okozta volna, mellyel a fejlesztés gazdaságosan nem megvalósítható. A konstrukció kötöttségei, előírásai és fajlagos korlátai nehezítették a tervezést. Ennek ellenére nagyon sikeresek voltak a benyújtott támogatási kérelmek.

A téma elemzésénél elengedhetetlen az újraértékelések után hazai forrásra átforduló fejlesztések áttekintése, hiszen a lakosság számára ezen fejlesztések továbbra is TOP_Plusz támogatottságúnak érzékelhetők. A legtöbb projekt a belterületi utak fejlesztésénél érintett, ami részben a projektek számossága, részben a projektméret viszonylag alacsony átlaga okozza. Kiemelt kedvezményezett által megvalósított projektek közül csak a Magyar Közút Zrt egy projektje került átsorolásra.

Felhívás	Hazaira átforduló projekt	
	mennyiség (db)	megítélt forrás (Ft)
1.2.1 Élhető települések	2	280 000 090
1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	6	506 547 491
2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	2	452 000 000
6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	1	971 291 494
6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	2	1 170 265 013
Összesen:	**13**	**3 380 104 088**

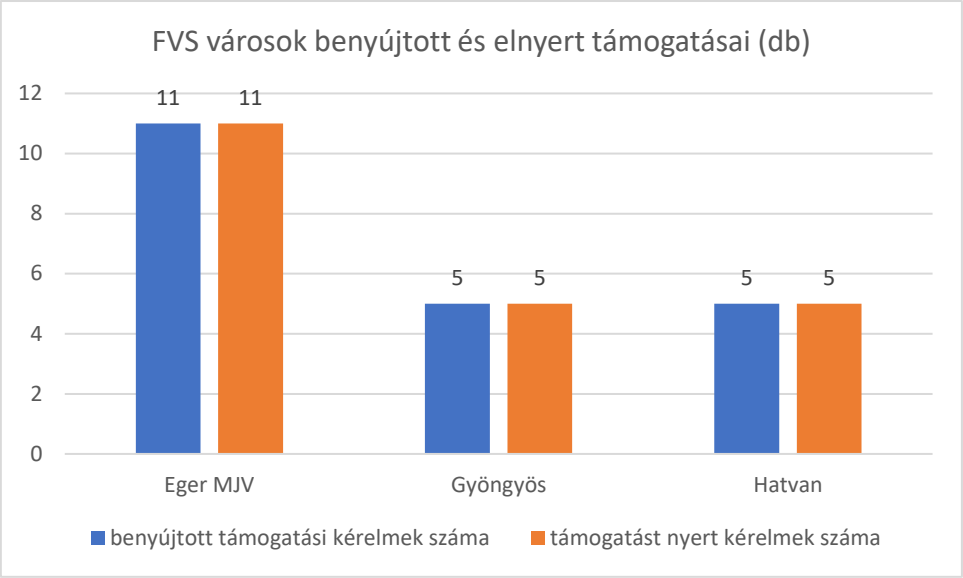
11. táblázat: hazaira átforduló projektek összesített adatai

Az egyes konstrukciók esetében meghozott támogatói döntések alapján nyújtott támogatások összegszerűségét az alábbi diagram szemlélteti.

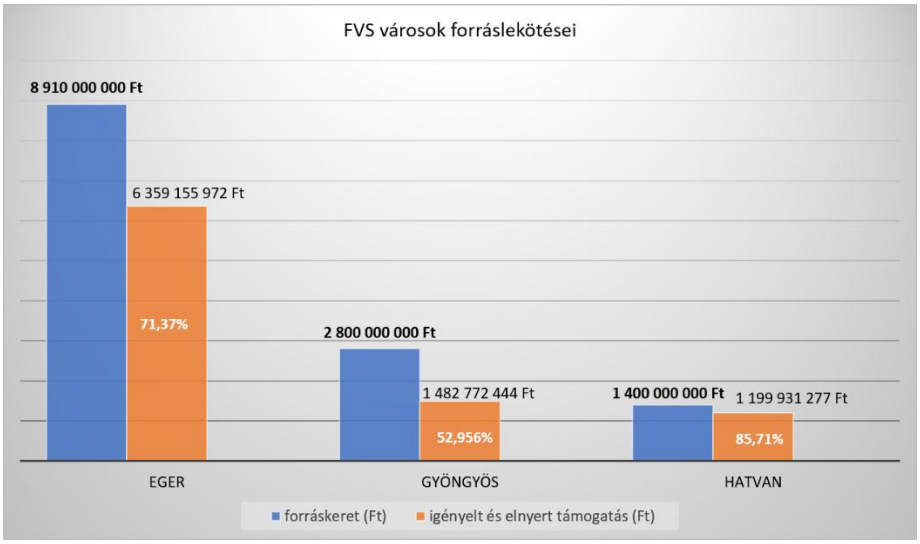
11. ábra: megítélt támogatások Felhívásonként

A Fenntartható Városfejlesztés eszköz sajátos működésű, hiszen a kijelölt városok saját kerettel rendelkeznek és arra csak ők nyújthatnak be támogatást, így a sikeresség gyakorlatilag 100%.

12. ábra: FVS városok benyújtott és elnyert támogatásai (db)

A támogatási döntésekkel megítélt támogatások összegét FVS városonkénti bontásban az alábbi ábra szemlélteti.

13. ábra: FVS városok forráslekötése

támogatási kérelmek státuszának áttekintése

A támogatási kérelmek átfogó bemutatását a lenti táblázat tartalmazza. A fejezet fentebbi részeiben bemutatott támogatási döntések alapján a támogatott projektek 93%-a első körben, költségcsökkentés nélkül kapott támogatást, további 4 kérelem tartaléklistáról ugyan, de változatlan költségvetés mellett nyerte el a támogatást. Költségcsökkentés – az Irányító Hatóság javaslatára – öt esetben történt.

Szakmai alapon történő elutasításra 8 támogatási kérelem esetében került sor melyek részben a Felhívásokban rögzített értékelési szempontnak való nem megfelelés, részben az újraértékelések során a hiánypótlások nem teljesítése, egy esetben a pedig projekt nettó finanszírozásúvá történt minősítése okán a támogatási kérelem összege a minimum projektméret alá csúszása volt az indok. Húsz esetben történt forráshiány miatti elutasítás. Két esetben került sor Támogatási Szerződés megszüntetésére, melyből az egyik az OP tartalomváltozása, a másik esetben az érintett település adósságrendezési eljárása miatt került sor. Öt esetben van folyamatban a Támogatási Szerződés megkötése, melyek az újraértékelés során pozitív döntést kapott projekteket érintik.

Tartaléklistáról 7 projekt kapott támogatást, összesen 1,5 Mrd Ft összértékben.

Felhívás	Hatályba lépett TSZ-el rendelkező projektek száma (db)				Szerződés kötés alatt álló projekt (db)	Elutasítás (db)	Megszűnt szerződés/Visszavonásra került támogatási kérelem (db)	Elutasítás forráshiány miatt (db)	Forráshiány miatt elutasított - tartaléklistáról feltételekkel támogatható projekt (db)
	Támogatási kérelemben igényelt összeggel nyert projekt	Csökkentett összköltséggel és feltételesen támogatott projekt	Tartaléklistáról feltételesen támogatott	Tartaléklistáról csökkentett összköltséggel és feltételesen támogatott					
1.2.1 Élhető települések	51	0	2	0	0	1	1	0	0
1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)	-	-	-	-	-	-	-	0	-
1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	53	0	0	0	0	0	2	0	16
2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	23	2	0	0	0	0	0	0	0
3.1.1 Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	1	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.3 Helyi humán fejlesztések (standard)	22	0	0	0	0	2	0	0	0
3.1.3 Helyi humán fejlesztések (kiemelt)	1	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.1 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	18	1	1	0	1	0	1	0	3
3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	13	0	0	0	0	0	1	5	0
3.3.3 Köznevelési infrastruktúra fejlesztése	14	0	1	2	0	0	0	0	0
6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés	11	0	0	0	1	1	0	2	1
6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	3	0	0	0	0	0	1	0	0
6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	1	2	0	1	3	4	0	0	0
6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen:	**214**	**5**	**4**	**3**	**5**	**8**	**6**	**7**	**20**

12. táblázat: támogatási kérelmek státusza

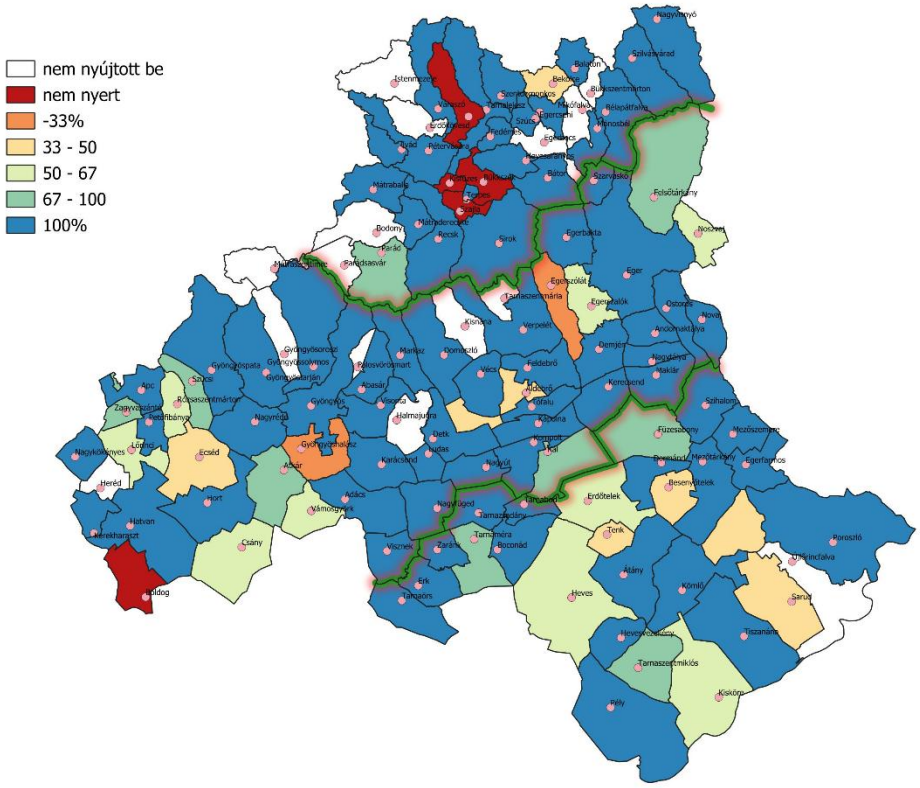
Felhívás	Tartaléklista keletkezett/nem keletkezett (igen/nem)	Tartaléklistáról feltételesen támogatott projektek összköltsége (Ft)	Tartaléklistáról csökkentett összköltséggel és feltételesen támogatott projektek összköltsége (Ft)	Tartaléklistáról elutasítás (db)	Tartaléklistáról elutasítás (Ft)	Még van tartaléklista (igen/nem)	Tartaléklistán lévő projektek összköltsége (Ft)
1.2.1 Élhető települések	igen	220 000 007	-	4	680 989 480	nem	-
1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)	-	-	-	-	-	-	-
1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	igen	-	-	-	-	igen	1 371 021 744
2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	nem	-	-	-	-	nem	-
3.1.1 Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	nem	-	-	-	-	nem	-
3.1.3 Helyi humán fejlesztések (standard)	nem	-	-	-	-	nem	-
3.1.3 Helyi humán fejlesztések (kiemelt)	nem	-	-	-	-	nem	-
3.3.1 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	igen	170 000 000	-	-	-	igen	350 000 000
3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	nem	-	-	-	-	nem	-
3.3.3 Köznevelési infrastruktúra fejlesztése	nem	106 372 078	388 106 755	-	-	nem	-
6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés	igen	-	-	-	-	igen	99 472 550
6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	nem	-	-	-	-	nem	-
6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	nem	-	629 921 258	-	-	nem	-
6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése	nem	-	-	-	-	nem	-
Összesen:	**-**	**496 372 085**	**1 018 028 013**	**4**	**680 989 480**	**-**	**1 820 494 294**

13. Táblázat: tartaléklisták összefoglaló adatai

2.1.3. Támogatások térbeli elemzése

Pályázati aktivitás

A benyújtott és elnyert projektek értékelését megelőzően meg kell említeni, hogy a konzorciumban benyújtott támogatási kérelmek esetén a konzorcium összes tagját megjelenítettük a térképi összevetésben, tekintettel arra, hogy az adott projekt egyes elemei minden érintett településen meg fognak valósulni. Nem lettek azonban figyelembe véve a kiemelt kedvezményezettek által benyújtott támogatási kérelmek. Az elemzés egyik végletét a támogatást nem nyert települések jelentik. Ezen belül elengedhetetlen megemlíteni, hogy 15 település nem is nyújtott be támogatási kérelmet, ebből 7-7 Észak-Hevesben és a Gazdasági tengelyen, míg egy a Dél-Hevesi térségben található. A támogatási kérelmet benyújtott, de támogatásban nem részesült települések száma viszonylag alacsony – összesen öt -, de földrajzi elhelyezkedésük sajátos: 4 Észak-Hevesben, 1 a Gazdasági tengelyen található, míg Dél-Hevesben nincs ilyen település. Az megjegyzendő, hogy az öt település közül négy csak 1-1 támogatási kérelmet nyújtott be, míg Boldog települése is csak kettőt. Összességében 20 település nem nyert közvetlenül támogatást, de a földrajzi koncentráció érdekes mintázatot mutat. A legtöbb település (11 db) Észak-Heves területén van, ami az ottani települések 33%-t jelenti, míg ugyanez az arány Dél-Hevesben 4% alatt van.

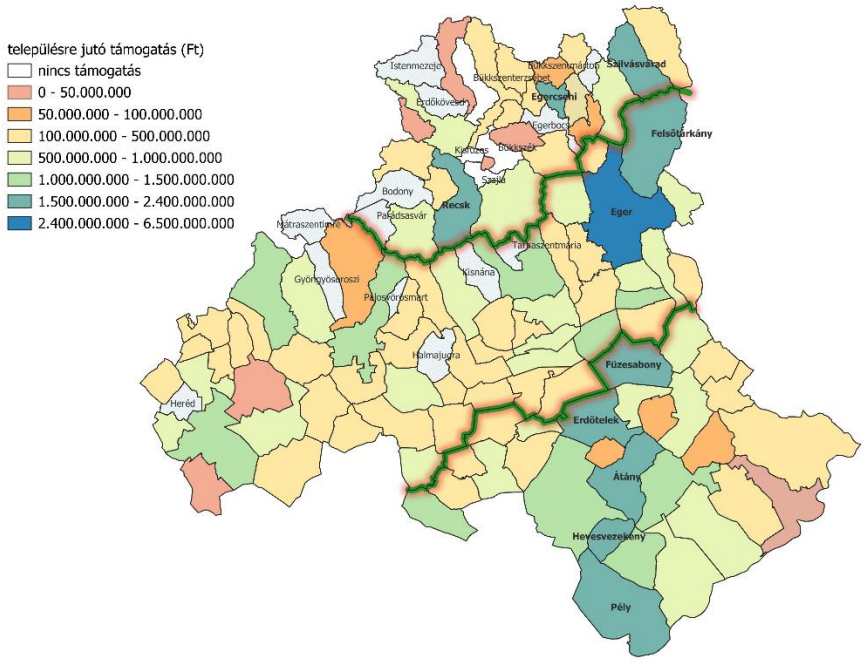

14. ábra: pályázati aktivitás és sikeresség

településre jutó támogatások

A településekre jutó támogatásoknál figyelembe vételre kerültek a kiemelt projektek településre lebontott összegei is függetlenül attól, hogy a támogatási kérelmet nem a település, hanem a kiemelt

kedvezményezett nyújtotta be. Ugyancsak települési szintre szétbontásra kerültek a konzorciumi formában standard felhívásokra benyújtott projektek támogatási összegei.

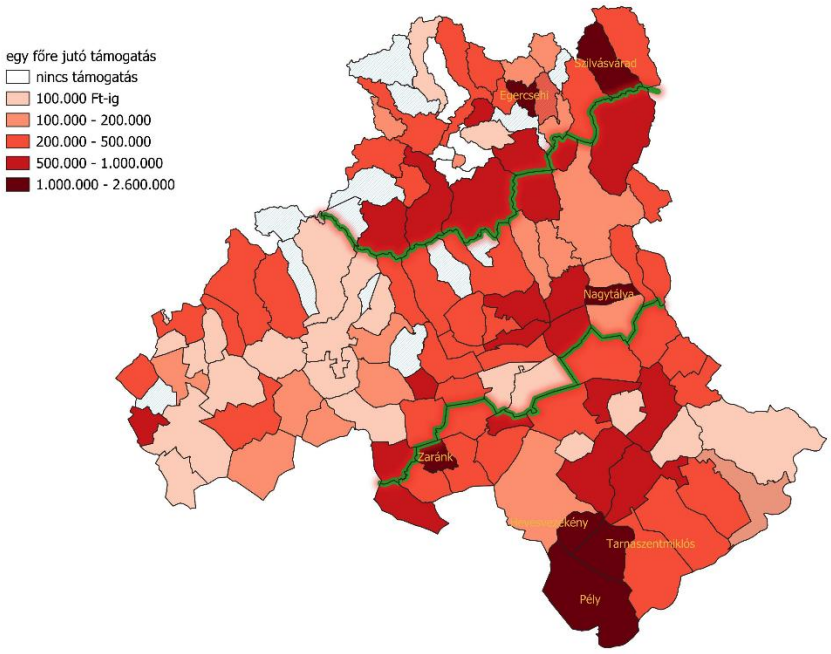

15. ábra: településre jutó támogatások

A korábban bemutatott, támogatási kérelmet be sem nyújtó települések közül kettőnél mégis kimutatható településre jutó forrás. Mikófalva 4-5 számjegyű utak fejlesztésének egyik helyszíne, míg Újlőrincfalva területét egy aktív turizmus fejlesztéses projekt érinti. A TOP 10 – másfél milliárd forint feletti támogatásban részesülő – települések fele a Dél-Hevesi térségben lokalizálható, míg három Észak-Hevesben és a legkevesebb a Gazdasági tengelyen. Az 1 Mrd Ft feletti támogatásban részesülő települések arányát tekintve a Dél-Heveshez tartozó települések 33%-a sorolható ide, míg Észak-Heves és a Gazdasági tengely települései 9-9%-a tartozik ide. Kiemelendő Hevesvezekény, itt ugyanis egy három települést érintő (Hevesvezekény, Tarnaszentmiklós, Pély) 1,5 Mrd Ft összköltségű kerékpárút hálózatfejlesztésre vonatkozó adatot közöl a központilag kiadott adatszolgáltatás, konzorciumi partnerek viszont nem – így költségbontások sem – lettek megjelenítve.

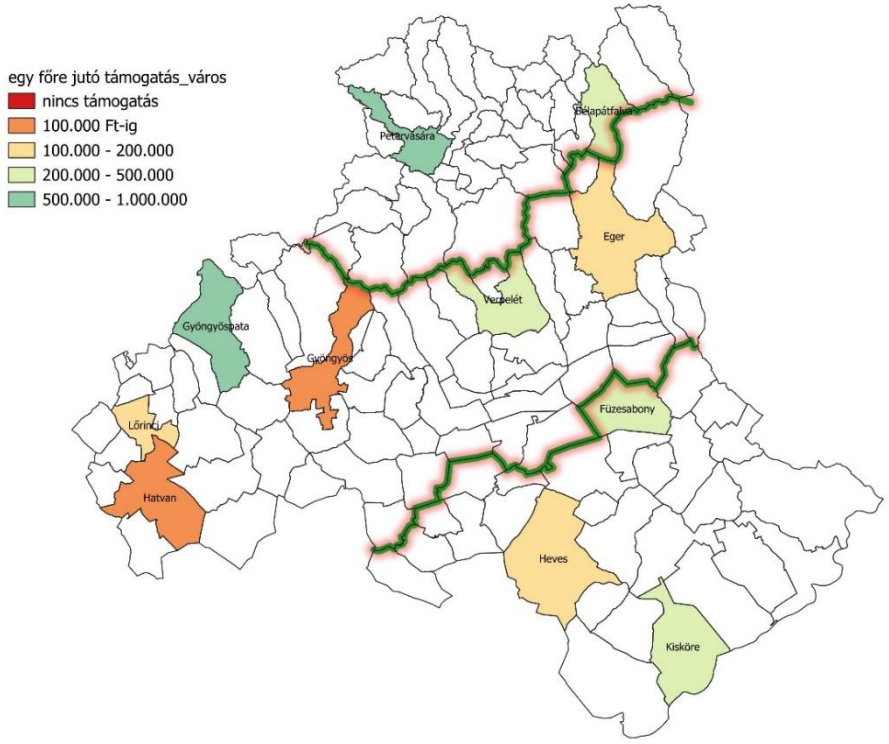
egy főre jutó támogatások

Az egy főre jutó támogatások esetében is az előző módszertan alapján kerültek figyelembe vételre az adatok.

16. ábra: egy főre jutó támogatások

Az 1 millió Ft/fő támogatási összegű települések száma 7, ezek közül négy Dél-Hevesben, kettő Észak-Hevesben található, míg a Gazdasági tengelyen csak egy ilyen település van. Az előbbi tématerülethez képest kiugróan jó eredményt mutat Zaránk és Tarnaszentmiklós, ahol több támogatott projekt okozza a kiugrást, míg Nagytályán egy iparterület fejlesztési projekt áll a kimagasló eredmény mögött.

17. ábra: egy főre jutó támogatások_városi jogállású települések

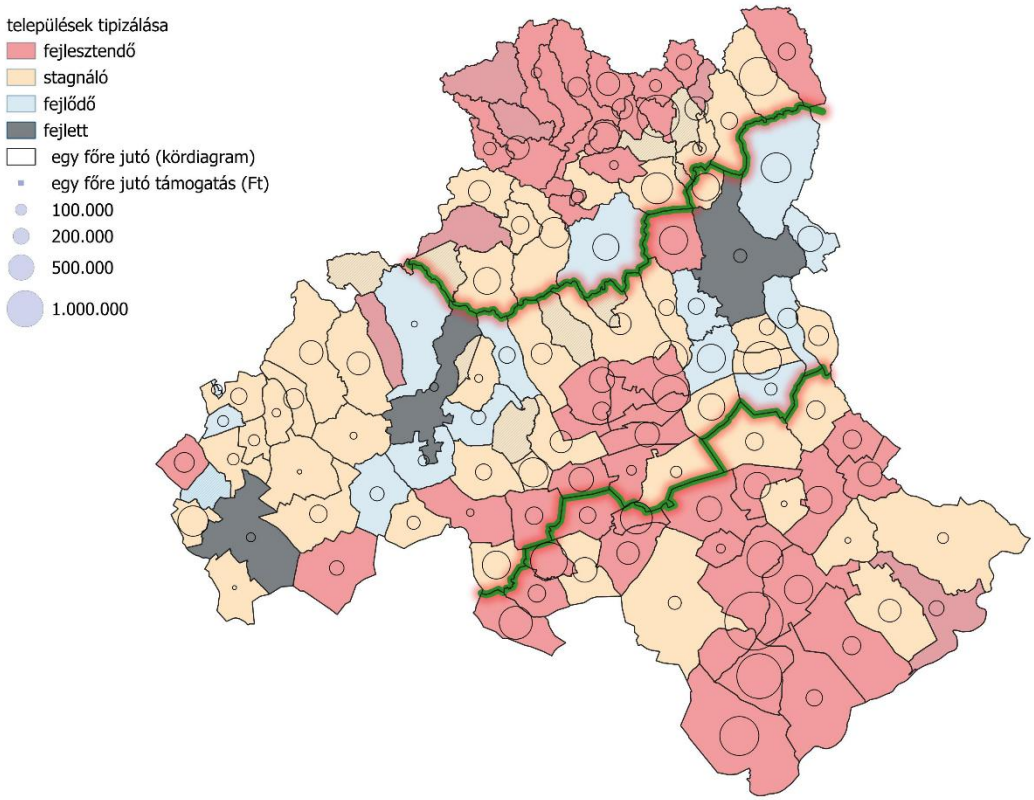
A települési jogállás szerinti elemzés szempontjából a községeket érintő fejlesztések a fentiekben bemutatásra kerültek. A városi jogállású településeket az egy főre jutó támogatás szempontjából megvizsgálva látható, hogy fajlagosan a három FVS város kapta a legkevesebb támogatást, ami az ITP tervezésének alapelveiből következik. Majdnem egyértelmű tendencia mutatkozik arra vonatkozóan, hogy a kisebb lélekszámú városok egy főre vetítve magasabb támogatást nyertek.

	városok	**községek**
települések száma	11	110
lakosságszám	131 487	159 351
támogatott projektek száma (fajlagos)	3,91	1,97
támogatások összege (fajlagos)	129 835 Ft	309 881 Ft

14. Táblázat: támogatási adatok települési jogállás szerint

A városok és községek további összehasonlításából látható, hogy míg a városok közel kétszer annyi projektet nyertek el településszámra vetítve, mint a községek, az egy főre jutó támogatások összege mégis több, mint a kétszerese a községeknél a városokhoz képest.

A 2021-2027-es tervezés új momentuma volt a településdifferenciálás beépítése az ITP-be és az értékelési szempontrendszerbe. A négy meghatározott kategóriát megvizsgálva megállapítható, hogy a településszámra vetített támogatott projektek száma a legfejlettebb kategóriát jelentő „fejlett” – azaz az FVS városok – településeknél a legnagyobb átlagosan 7 projekttel, míg a másik három kategória átlaga 2 projekt/település. Jelentős különbség mutatkozik azonban a fajlagos támogatási összegek között. Míg az előbb említett „fejlett” települések vonatkozásában ez az adat 96 eFt/fő, addig a legrosszabb fejlettségi mutatókkal rendelkező „fejlesztendő” települések esetén ez több, mint a négyszerese, azaz 412 eFt/fő. A két köztes kategóriánál a tendencia megfordul, a jobb mutatókkal rendelkező „fejlődő” települések 252 eFt/fő támogatással rendelkeznek, míg a „stagnáló” települések ide vonatkozó adata 236 eFt/fő, azaz a különbség nem annyira kiugró.

18. ábra: egy főre jutó támogatások és a településdifferenciálási besorolás

2.1.4. Forrásfelhasználás forrásfelhasználási módok (FFM) szerinti elemzése

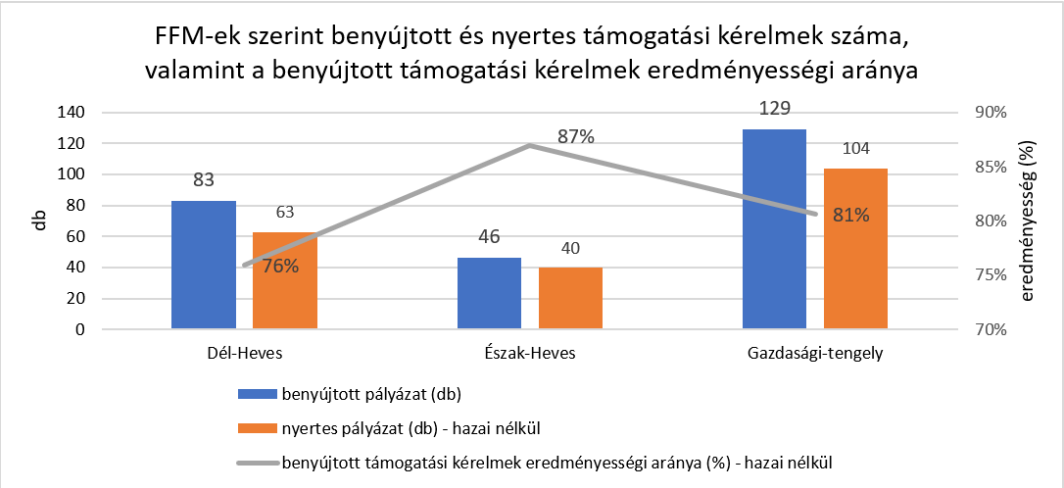
Heves vármegye területén kijelölt fejlesztési területi egységek (Gazdasági tengely, Észak-Heves és Dél-Heves célterületek) esetében a megítélt támogatási összegek vizsgálata során már figyelembe vettük az újraértékelések során hozott döntéseket. Az újraértékeléseket követően egyes támogatói döntéssel rendelkező projektek esetében még nincs hatályos Támogatási Szerződés (TSZ), valószínűleg a döntéshozatal után eltelt időszakban még nem zárult le a TSZ kötésének folyamata. A forrásfelhasználása bemutatása során a szerződés kötés alatt álló projektekkel is számoltunk.

A vármegyei ITP-ben rögzített Kiemelt kedvezményezettek (Magyar Közút NZrt., Tankerületi Központok, Heves Vármegye Önkormányzata) által koordinált fejlesztéseknek nagyobb a területi lehatárolása, ezen projektek megvalósítása a fentiekben bemutatott földrajzi térségek (célterületek) szintjén nem minden esetben értelmezhető, így a Kiemelt kedvezményezettek számára allokált forrás (összesen 16,97 Mrd Ft) a szövegben jelezettek szerint kerül figyelembe vételre.

Földrajzi célterület jellegű FFM-k

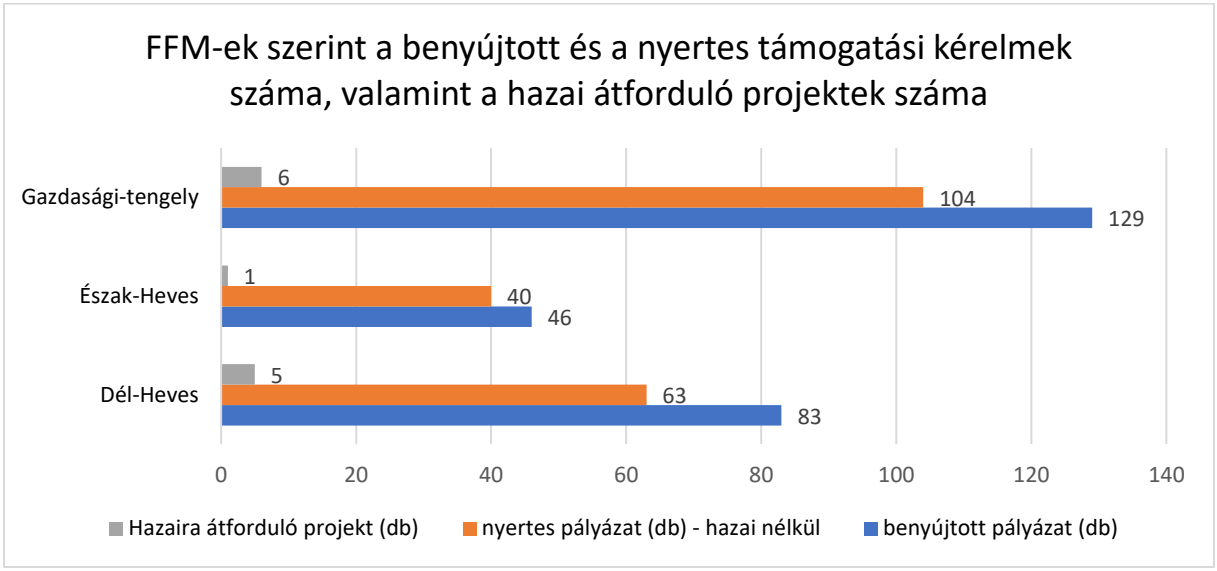
Az ITP-ben meghatározott három – Gazdasági tengely, Észak-Heves és Dél-Heves – földrajzi célterület forrásait - a megjelent felhívások és az egyes projektek kapcsán meghozott döntések figyelembevételével - és azok jelenlegi teljesülését az alábbiakban szemléltetjük a hatályos ITP 6.0

alapján. A forrásabszorpció területi és FFM szerinti eloszlásának vizsgálatakor alapvetően a projekt megvalósítás helyszíneként megjelölt települést vettük figyelembe.

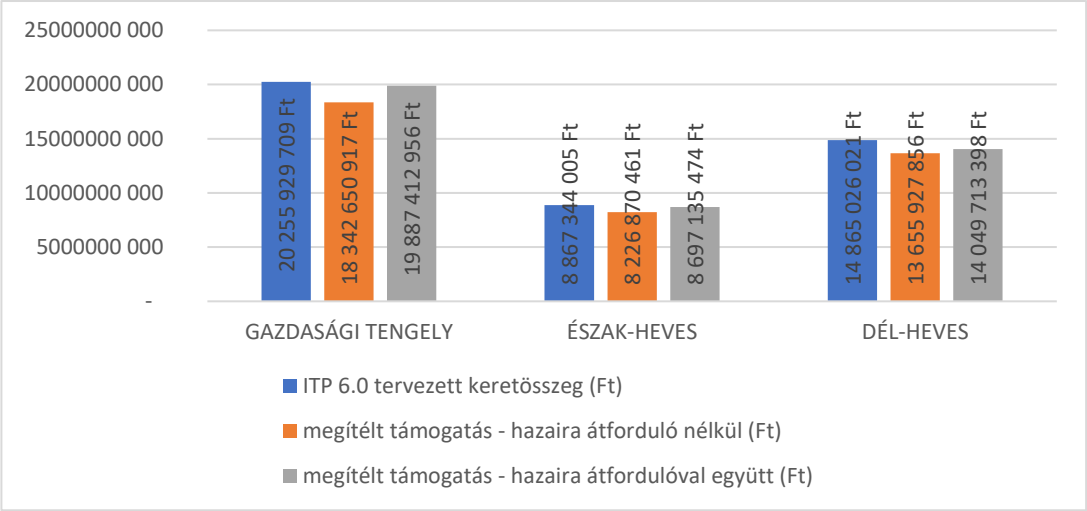
19. ábra: pályázati eredményesség FFM-ek szerint

Ugyan a pályázati aktivitás szempontjából Észak-Heves a leggyengébb teljesítményt mutatta, a nyertes pályázatok arányát tekintve a legjobb eredményt produkálta a három térség közül.

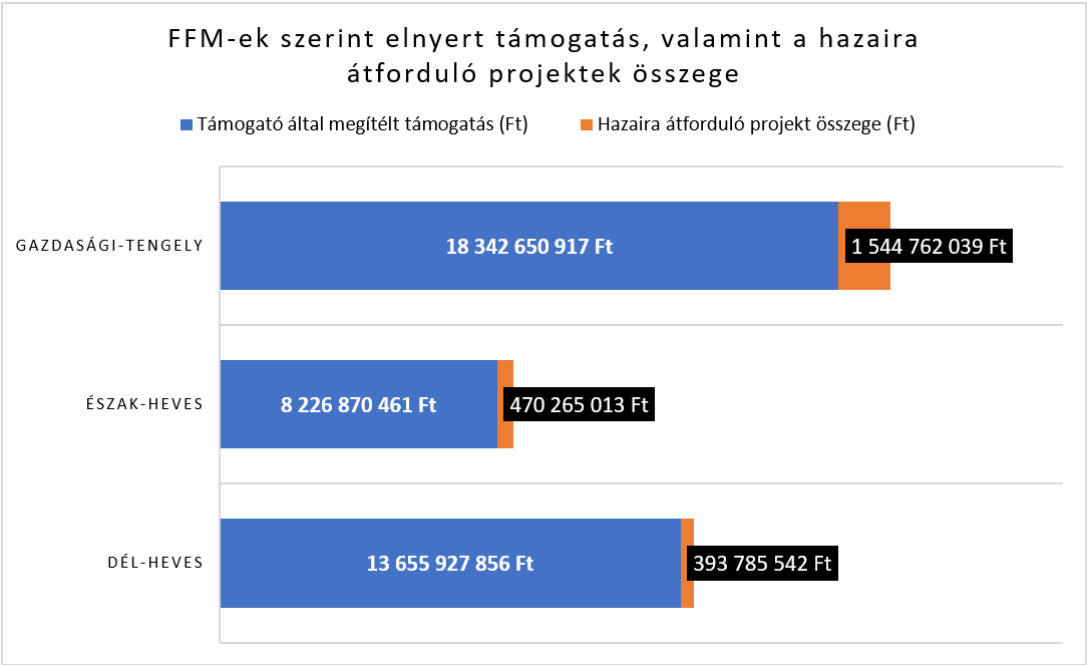
20. ábra: támogatások darabszámai FFM-enként

A hazai forrásra átirányított projektek közül a legtöbb a Gazdasági tengelyen realizálódott, eggyel kevesebb lokalizálható Dél-Hevesben, míg Észak-Hevesben csak egy ilyen projekt van.

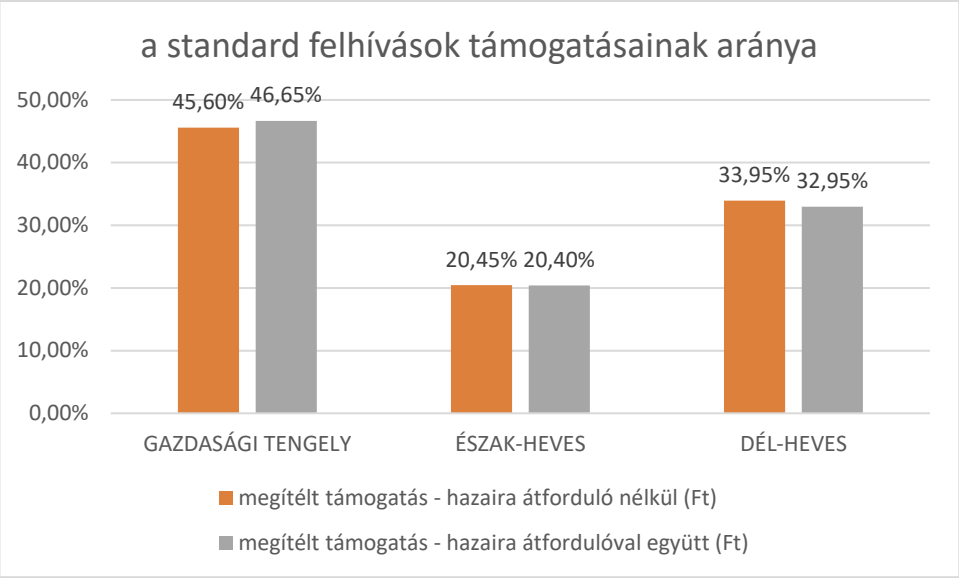

21. ábra: támogatási összegel FFM-enként

A támogatási összegeket tekintve Észak-Heves áll a legjobban, a forráslekötés 93%-osan teljesült, míg ez az arány a Dél-Heves FFM-en 92%, a Gazdasági tengelyen 91%. Az viszont megjegyzendő, hogy Dél-Hevest érintően egy cca. 700 millió Ft összköltségű projekt van a támogatási csatornában, illetve a Gazdasági tengelyt érintően nagyságrendileg 0,5 Mrd Ft ESZA+ forrást érintően nem született döntés. Ha a hazai forrásra átirányított projekteket is figyelembe vesszük, akkor – a fenti felsorolást követve – 98%, 95% és 98%-os teljesülés realizálódik. A hazaira átforduló projekteknél szembetűnő, hogy míg Észak-Hevesben jelentősen kevesebb (1 darab) ilyen projekt volt az viszonylag nagy összegű, míg Dél-Hevesben több, de kisebb összköltségű projekt érintett. A Gazdasági tengelyt érintően egy projektet kivéve az összes érintett támogatási kérelem 100 mFt-os nagyságrendű, a legnagyobb ezek közül 700 mFt értékű.

22. ábra: eu-s és hazai finanszírozású támogatások FFM-enként

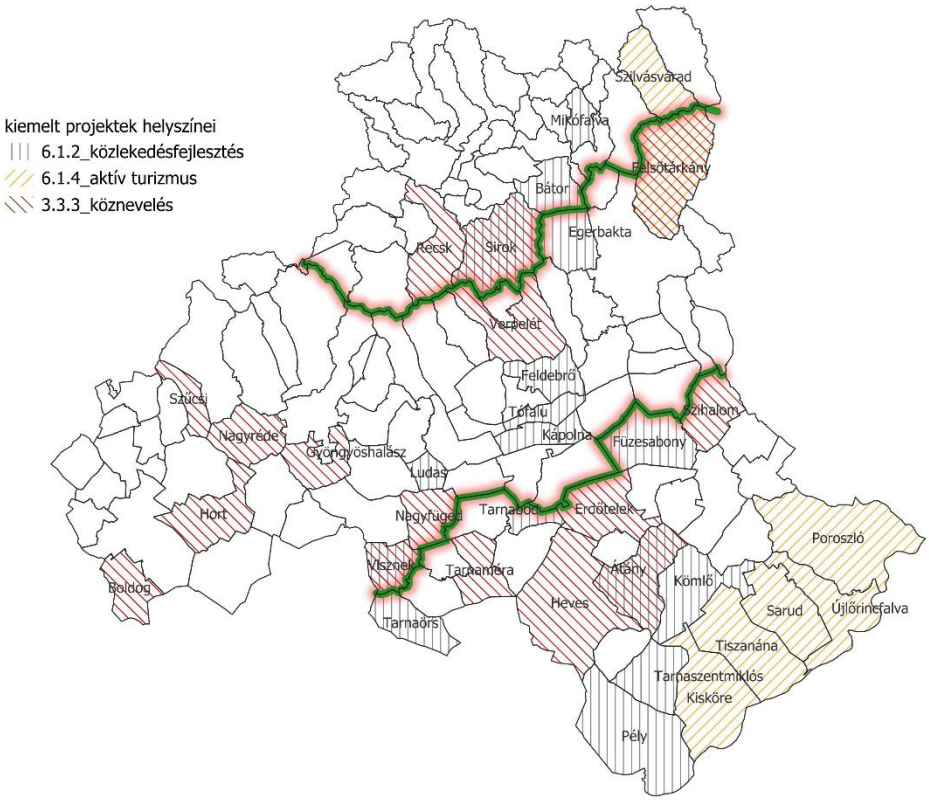

23. diagram: a standard felhívások támogatásainak aránya a földrajzi célterület jellegű FFM-k között

A támogatási összegek arányát tekintve a két, fejlesztendő térség összesített forrásaránya meghaladja az 50%-ot, ami megfelel az ITP-ben rögzített elvárásoknak.

Kiemelt kedvezményezettek FFM

Heves vármegyében a kiemelt kedvezményezett forrásfelhasználási módba tartozó felhívások közé tartozik a TOP_Plusz-3.1.1, a TOP_Plusz-3.1.3, a TOP_Plusz-3.3.3, a TOP_Plusz-6.1.2 és a TOP_Plusz-6.1.4. Ezen felhívások esetében kiemelt kedvezményezett pályázhatott standard eljárásrendben, ezért alacsony a támogatási kérelmek, illetve projektek száma.

24. ábra: kiemelt projektek földrajzi vonatkozása

A Tankerületi Központok a köznevelés fejlesztéseinél (ERFA) kiemelt kedvezményezettként kerültek meghatározásra, mint a legnagyobb intézményhálózatot fenntartó szervezetek a köznevelés konstrukció keretében elsődleges projektgazdák. A Magyar Közút NZrt. vezető szerepet tölt be az állami tulajdonú közutak fejlesztésének megvalósításában, ezért a 4 és 5 számjegyű kül- és belterületi állami tulajdonú közutak fejlesztésére, felújítására a szervezet nyújthatott be pályázatot az érintett konstrukcióban. Heves Vármegye Önkormányzata elsősorban a foglalkoztatási paktum, a vármegyei szintű felzárkózás-politikai tervdokumentumok kidolgozását megvalósító projekt, illetve aktív turisztikai projektek megvalósításában projektgazda/konzorciumvezető.

Kiemelt forrásfelhasználási módon tervezett forráskeretek	ITP 6.0. szerinti forráskeret (Ft)	Támogatást elnyert projektek száma (db)	Támogató által megítélt támogatás (Ft)	Irányító Hatóság által kiegészített forrás/Hazaira átforduló projekt összege (Ft)	Megvalósítással érintett
3.1.1 Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	2 335 000 000	1	2 335 000 000	-	vármegye egész területe
3.1.3 Helyi humán fejlesztések (kiemelt)	23 236 473	1	23 236 473	-	vármegye egész területe
3.3.3 Köznevelési infrastruktúra fejlesztése	4 743 255 537	17	4 881 922 037	*138 666 500*	SIROK RECSK NAGYFÜGED GYÖNGYÖSHALÁSZ TARNAMÉRA VERPELÉT ERDŐTELEK ÁTÁNY VISZNEK NAGYRÉDE BOLDOG FELSŐTÁRKÁNY SZIHALOM HEVES HEVES HORT SZŰCSI
6.1.2-21 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	7 240 238 785	3	8 211 530 279	*971 291 494*	SIROK MIKÓFALVA TARNABOD KÖMLŐ ÁTÁNY KÁPOLNA TÓFALU FELDEBRŐ VISZNEK TARNAÖRS PÉLY TARNASZENTMIKLÓS FÜZESABONY

15. táblázat: kiemelt kedvezményezetti projektek adatai

A vármegyei ITP-ben rögzített, kiemelt kedvezményezettek fejlesztéseire allokált indikatív keretösszeg hatályos támogatási szerződéssel 100%-ban lekötésre került.

A projektekről röviden az alábbiakban foglaltuk össze a legfontosabb tudnivalókat:

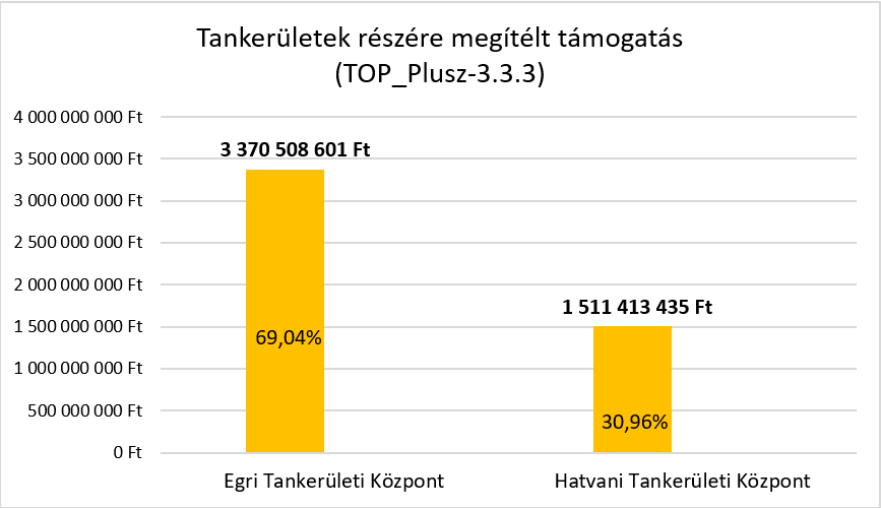
- A TOP_Plusz-6.1.2 sz. konstrukcióban a Magyar Közút Nonprofit Zrt. fejlesztéseinek előrehaladását kissé nehezítette, hogy korábban egy nyertes projektje esetében kényszerült visszalépni a projekt megvalósításától. A 2022.03.25-én hatályba lépett támogatási szerződését vissza kellett vonnia (amely 2024.01.24-én került megszüntetésre) a vonatkozó Felhívás utólagos módosítása miatt, amelyre az operatív program végleges szövegének korlátozásai miatt volt szükség. Ugyanis a Felhívás módosítása során bekerült a feltételek közé, hogy 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése csak a kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerinti kedvezményezett járásokban támogatott. Ennek következtében a Magyar Közút újra tervezte a pályázatait, és 3 darab új támogatási kérelmet nyújtott be, melyek 2024.04.09-én kaptak támogatói döntést. A Magyar Közút jelenleg megvalósítás alatt álló 3 db támogatást elnyert projektje és 1 db hazaira átforduló projektje összesen 8 211 530 279 Ft fejlesztési összeget jelent. A kedvezményezett által küldött információk alapján le tudtuk bontani, hogy a vármegye egyes településeit mekkora mértékben érintik a fejlesztések. Ennek következtében a településekre jutó fejlesztési források meghatározása során figyelembe tudtuk venni a fejlesztési forrást. A beruházások megvalósítása folyamatban van.
- A TOP_Plusz-3.3.3 sz. felhívásra támogatási kérelmet az alap és középfokú köznevelési intézmények, illetve kollégiumok fenntartói nyújthattak be. Egy fenntartó több támogatási kérelmet

is benyújthatott, azonban egy köznevelési intézmény csak egy támogatási kérelemben szerepelhetett, de annak több feladatellátási helyére is lehetett támogatást igényelni. Heves vármegyében csak állami fenntartású köznevelési intézmény valósít meg fejlesztést ebben a konstrukcióban. A 17 db támogatási kérelem 2024. év elején került benyújtásra, melyből 14 db projekt még 2024. évben kapott támogatói döntést, 3 db projekt tartaléklistáról került támogatásra 2025. évben. A fejlesztések megvalósítása folyamatban van, összesen 4.881.922.037 Ft támogatási összegben. Az Egri és a Hatvani Tankerület támogatási kérelmeiben 1-1 megvalósítási helyszín került feltüntetésre, így a projektek költségeit egyértelműen egy adott településhez hozzá lehetett rendelni.

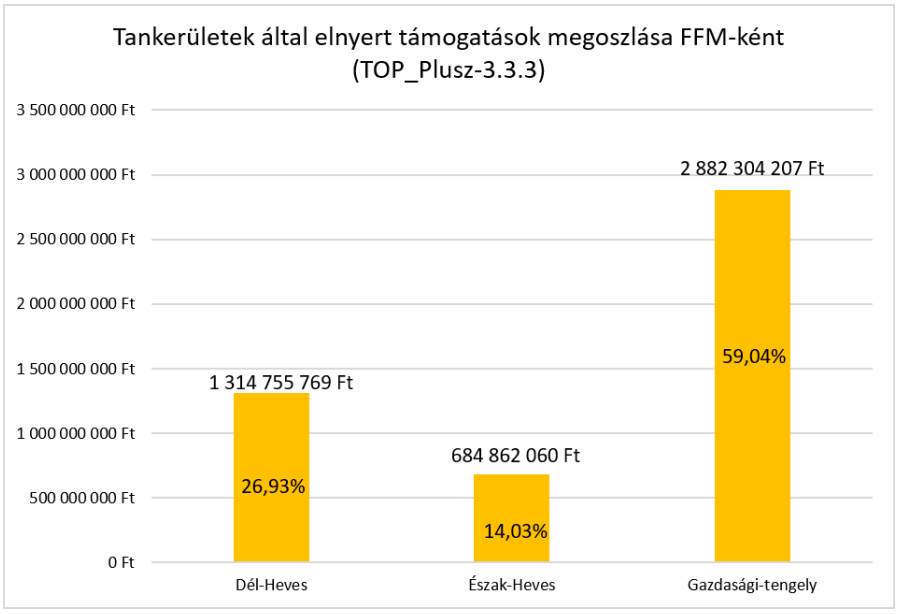
- A TOP_PLUSZ-3.1.1-21-HE1-2022-00002 azonosítószámú, „*Paktum a Gazdaság- és Foglalkoztatásfejlesztésért Heves megyében*” című projekt megvalósítása az egész vármegye területét érinti. A projekt támogatási összege 2.335.000.000 Ft. Tekintettel arra, hogy ezen vármegyei ESZA+ keretösszeg forráskihelyezés szempontjából nem bontható le települések szintjére, így az nem került figyelembe véve a településekre jutó fejlesztési források meghatározása során. Azonban ezen támogatási összeg megjelenik a vármegyei összes ESZA+ forráskeretében. A projekt összköltségének legalább 85 százalékát a munkaerőpiaci programokhoz, a célcsoport képzéséhez, foglalkoztatásához, foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokhoz kapcsolódó projektrészhez köthető tevékenységre kell fordítani, amelyet a Heves Vármegyei Kormányhivatal, mint konzorciumi partner valósít meg. A Kormányhivatal tájékoztatása szerint 2026. május 31-i időállapotban a munkaerőpiaci program teljes időtartamára vonatkozó célcsoporti bevonás (programban résztvevők bevonása aránya) már 73,46 százalék. Azonban a 2022. március 25-én hatályba lépett támogatási szerződéssel rendelkező Foglalkoztatási Paktum projekt megvalósításának kezdetét is nagymértékben befolyásolta az operatív program végleges szövegének módosításai, korlátozásai, ennek következtében és más operatív programokkal történő összhang fenntartása miatt csak később kezdődhetett meg a célcsoporti támogatás, illetve a projektfejlesztés Támogató részéről történő lezárása is több évet vett igénybe. Az utóbbi körülmény a tervezett tevékenységek megvalósítását nehezítette, mert saját kockázatra nem akartak a konzorciumi tagok megvalósítani, így a projekt meghosszabbítására is szükség volt.

  • A TOP_PLUSZ-6.1.4 sz. konstrukcióban aktív turizmus fejlesztésére irányuló, támogatást elnyert 3 db projekt összesen 1 612 969 470 Ft fejlesztési összeget jelent. A támogatási szerződések 2025. II. felében léptek hatályba, azonban az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény (Ábtv.) alapján történő építtetői szerepkör kijelölés szakmai és megvalósítási aggályokat vet fel, ennek következtében késedelmeket okoz a két kisvasutas (Szilvásvárad, Felsőtárkány) projekt esetében. Mindegyik projekt szakmai partnerek bevonásával konzorciumban valósul meg, melyben Heves Vármegye Önkormányzata konzorciumvezető. A támogatási összegek az érintett településekhez kerültek feltüntetésre, mert a megvalósítási helyszínek könnyen településhez kapcsolhatók.

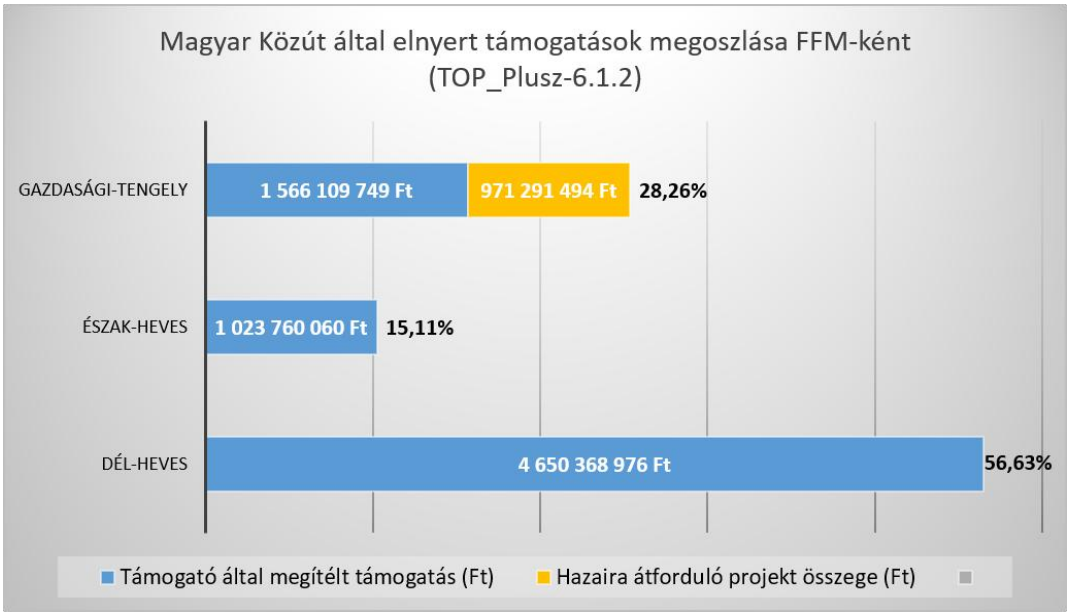
- A TOP_PLUSZ-3.1.3-23-HE2-2024-00001 azonosítószámú, „*Helyi humán fejlesztésekhez kapcsolódó stratégiai dokumentumok felülvizsgálata Heves vármegyében*” című projekt 2026. augusztus végével fejeződik be. Heves Vármegye Önkormányzata által, projekt keretében felülvizsgált Szolgáltatási Út Térkép (SZÚT) és a Vármegyei Esélyteremtő Paktum (VEP) célja, hogy hozzájáruljanak a vármegyében élő esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javításához, társadalmi felzárkózásának elősegítéséhez. Heves Vármegye Önkormányzata Közgyűlése a 23/2026. (IV.24.) számú közgyűlési határozattal elfogadta a felvizsgált SZÚT dokumentumot, a már szintén elkészült VEP dokumentumot a 2026. június 26-ai ülésen fogja tárgyalni. A projekt támogatási összege 23.236.473 Ft, mely összeg nem jelenik meg a településekre jutó támogatás vizsgálata során egyik településnél sem.

25.ábra: Tankerületi Központok részére megítélt támogatások

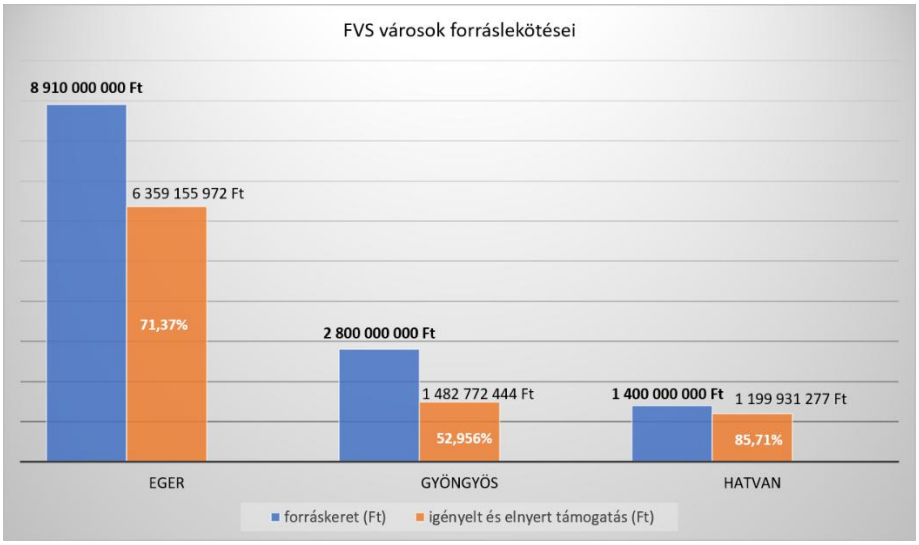
26.ábra: Tankerületi Központok által elnyert projektek megoszlása FFM-ek szerint

27. ábra: Magyar Közút Zrt által elnyert támogatások megoszlása FFM-ként

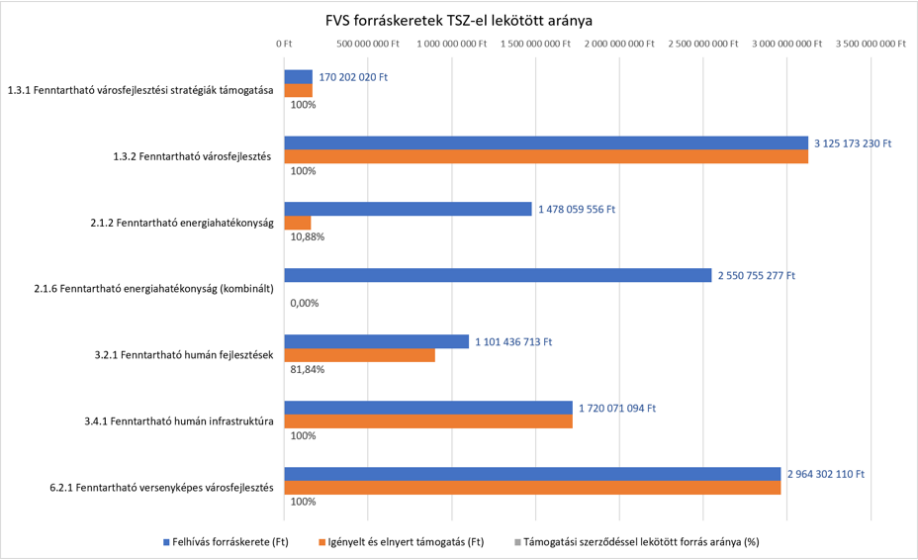
Fenntartható Városfejlesztés (FVS) FFM forrásfelhasználása

Az FVS városok forráslekötéseiről általánosságban elmondható, hogy egyik város sem tudta teljes mértékben támogatói döntéssel lekötni a rendelkezésre álló forrásait.

28. ábra: FVS városok forráslekötése "biztonsági hálóval"

Eger esetében a meg nem hirdetett kombinált energetikai felhívás, Gyöngyösnél az általános energetikai források felhasználásának műszaki-szakmai korlátai, míg Hatvan esetében az ESZA+ források átcsoportosítási kérelmének meghiúsulása, majd a felhívás újranyitásának elmaradása okozta az alacsonyabb forráslekötést.

29. ábra: FVS forrásfelhasználása Felhívásonként

LHH térség forrásfelhasználása

A TOP_Plusz az ország területi kihívásaira reagál, ennek érdekében területi (vármegyei, fővárosi) forrásallokációt és területi célzást alkalmaz, mely alapján a vármegyékre jutó indikatív forráskeret legalább 65%-át a legkevésbé fejlett négy régióba, legalább 10%-át a komplex programmal fejlesztendő járásokra (36 LHH járás) irányítja és a vármegyéken belül további területi célzást ír elő a komplex programmal fejlesztendő járásokra.

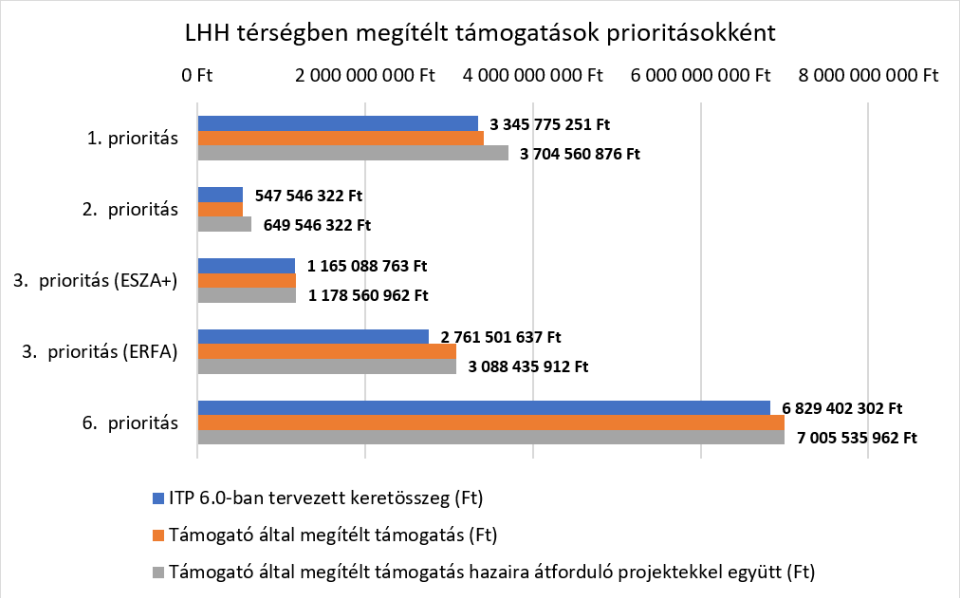
A nyertes pályázatok területi elhelyezkedéséből látszik, hogy a komplex programmal fejlesztendő járásban lévő települések pályázói aktivitása nem maradt el a nem hátrányos helyzetű járásokban található településekétől, sőt itt nincs olyan település, amely nem kapott támogatást a TOP_Plusz forrásaiból.

Heves Vármegye Önkormányzata 14.649.314.275 Ft forrást tervezett az LHH térségre, ami az elvárt forrásarány több, mint kétszeresét jelenti. A következő tábla Heves vármegyében a komplex programmal fejlesztendő Hevesi járásra megítélt támogatásokat mutatja be, amely alapján megállapítható, hogy az LHH településekre tervezett keretösszeg 106,67 %-a került felhasználásra 15.626.640.034 Ft értékben a hazaira átforduló projektekkel együtt, de azok nélkül is 103,98% a teljesül.

Leghátrányosabb helyzetű (LHH) kistérség	Támogató által megítélt támogatás (Ft) (hazaira átforduló projektek nélkül)	Megítélt támogatás mértéke a vármegyei keretösszegen belül	Hazaira átforduló projekt összege (Ft)	Megítélt támogatás + Hazaira átforduló projekt összege (Ft)	Összes megítélt támogatás és Hazaira átforduló projekt összegének mértéke a vármegyei keretösszegen belül
Hevesi járás	15 232 854 492	22,31%	393 785 542	15 626 640 034	22,89%

16. táblázat: LHH támogatások

A tervezett források és a megítélt támogatások adatait a következő diagram szemlélteti:

30. ábra: LHH térségben megítélt támogatások prioritásonként

Amennyiben felhívásonként vizsgáljuk a megítélt támogatási összegeket (hazaira átfordult projekt összegei nélkül), akkor elmondható, hogy az LHH térségben a legnagyobb fejlesztési igény a 4 és 5 számjegyű utak fejlesztésében (6.1.2) mutatkozik, az LHH térségre megítélt összes támogatási összeg több mint 28%-a ebben a konstrukcióban realizálódott. A másik kettő kiemelkedő fejlesztési igény az Élhető települések (1.2.1) és a Helyi és térségi turizmusfejlesztés (6.1.3) konstrukción látható, az előbbi esetén a támogatási összeg az LHH térségre megítélt összes támogatási összegnek a 19 %-ka, az utóbbi esetén 16% ez az arány.

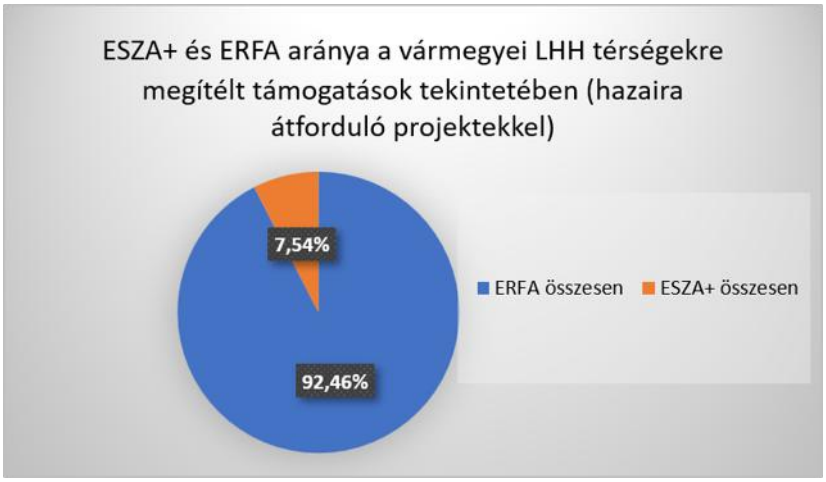
A vármegyén belüli fejlettségi különbségek alapján Heves Megye Területfejlesztési Koncepciója (2021-2027) specifikus célként fogalmazta meg a Területi kiegyenlítődést. A fenti adatok is alátámasztják, hogy ezen cél eléréséhez hozzájárulnak ezek a konstrukciók, de további (pl. Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése, Köznevelési infrastruktúra fejlesztése, Helyi humán fejlesztések) felhívások esetében is több mint 7 % a támogatás az LHH térségre megítélt összes támogatási összeghez viszonyítva.

LHH térség	1. prioritás	2. prioritás	3. prioritás (ESZA+)	3. prioritás (ERFA)	3. prioritás összesen (ESZA+ és ERFA)	6. prioritás	ERFA összesen	ESZA+ összesen	LHH összesen
ITP 6.0-ban tervezett keretösszeg (Ft)	3 345 775 251	547 546 322	1 165 088 763	2 761 501 637	3 926 590 400	6 829 402 302	13 484 225 512	1 165 088 763	14 649 314 275
Támogató által megítélt támogatás (Ft)	3 412 775 334	547 546 322	1 178 560 962	3 088 435 912	4 266 996 874	7 005 535 962	14 054 293 530	1 178 560 962	**15 232 854 492**
Támogató által megítélt támogatás hazaira átforduló projektekkel együtt (Ft)	3 704 560 876	649 546 322	1 178 560 962	3 088 435 912	4 266 996 874	7 005 535 962	14 448 079 072	1 178 560 962	**15 626 640 034**

17. táblázat: LHH támogatások prioritásonként

Leghátrányosabb helyzetű (LHH) kistérségben lévő települések	Felhívás											
	1.2.1 Élhető települések	1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	3.1.3 Helyi humán fejlesztések (standard)	3.3.1 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	3.3.3 Köznevelési infrastruktúra fejlesztése	6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés	6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése	**Összesen**
Támogató által megítélt támogatás (Ft) (hazai nélkül)	2 916 780 636	495 994 698	547 546 322	1 178 560 962	1 290 446 003	725 000 089	1 072 989 820	139 976 092	4 321 921 759	2 470 124 093	73 514 018	**15 232 854 492**
Hazaira átforduló projekt összege (Ft)	130 000 000	161 785 542	102 000 000	-	-	-	-	-	-	-	-	**393 785 542**
Megítélt támogatás + Hazaira átforduló projekt összege (Ft)	3 046 780 636	657 780 240	649 546 322	1 178 560 962	1 290 446 003	725 000 089	1 072 989 820	139 976 092	4 321 921 759	2 470 124 093	73 514 018	**15 626 640 034**

18. táblázat: LHH támogatások felhívásonként

31. ábra: LHH támogatások megoszlása finanszírozási alaponként

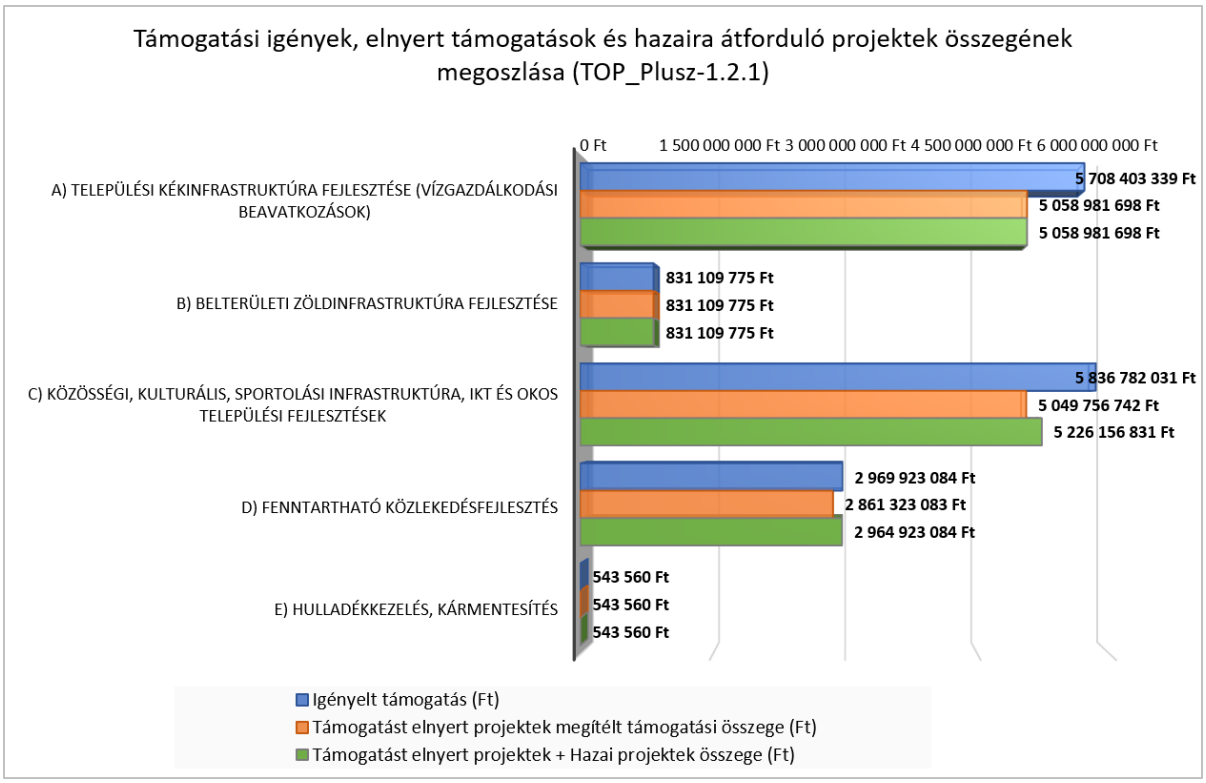
Érdekes képet mutat az ESZA+ típusú források és az ERFA típusú források felhasználása. Nagy különbség mutatkozik az ESZA+ és ERFA forrás megoszlásában a vármegyei szintű arányokhoz képest. A területi kiegyenlítődés elősegítése érdekében a társadalmi felzárkózás segítése ugyan nagyon fontos (ESZA+), de a jelenlegi infrastrukturális hiányosságok alapján a helyi igények mégiscsak beruházás típusú projekteket generáltak nagyobb arányban. Ezen beruházások – kifejezetten az elérhetőség javítását szolgáló közúthálózatot érintő fejlesztések – hosszabb távon a gazdasági felzárkózást is javíthatja a térségben.

2.1.5. Támogatások tématerületek szerinti elemzése

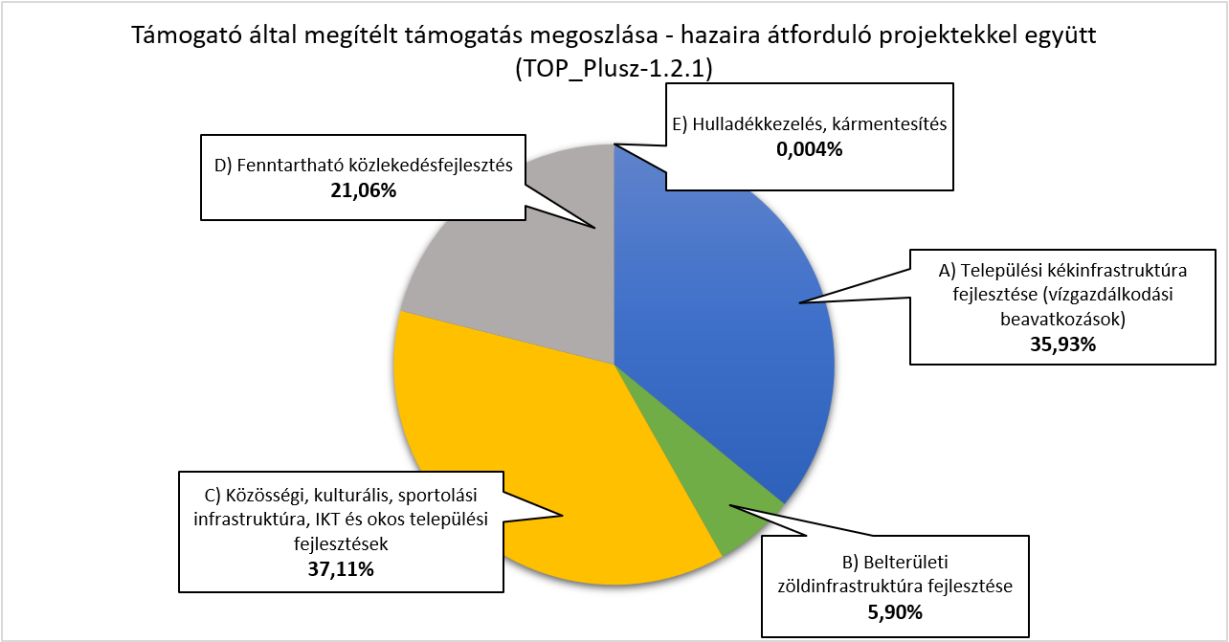
Az Irányító Hatóságtól kapott EUPR adatok alapján a tématerületi megbontást kizárólag a 2026.01.08-án hatályos támogatási szerződéssel rendelkező projektek esetében tudnánk csak megtenni. Azonban Heves Vármegye Önkormányzata szerette volna a Felhívásokra benyújtott igényeket is megvizsgálni, így nagyobb rálátással vizsgálható, milyen helyi szintű igények keletkeztek. Ennek céljából további utánajárást végeztünk, melynek eredményeként az értékelés során figyelembe tudtuk venni a benyújtott támogatási kérelmekben rögzített adatokat is.

Az adatbázisban szereplő adattáblák között eltérések mutatkoztak, ezért az Irányító Hatóság az észrevételünk alapján módosította a tématerületek közötti költségmegosztást, az módosított adatokat használtuk fel az elemzés során. Egy adott projekten belül (komplex fejlesztés esetén) a százalékos átalány költségek összegek a tevékenységtípusok (tématerületek) között egyenlően kerültek felosztásra az Irányító Hatóság által.

Az Élhető települések felhívásba (TOP_Plusz-1.2.1) számos, a TOP keretében még önálló felhívás került integrálásra. A Heves Megye Területfejlesztési Koncepciójában és Programjában is megfogalmazásra került, hogy a Stratégiai erőforrások megóvása, a települések zöld- és kék infrastruktúrájának fejlesztése, a zöldfelületi rendszer funkcióinak erősítése, a közlekedésfejlesztés és a közösségi élet erősítése fontos szerepet kell, hogy kapjon. A benyújtott támogatási kérelmek számának alakulása alapján is jól látható, hogy a TOP_Plusz-1.2.1 konstrukción (ERFA) jelentkezett a második legnagyobb igény. Azon belül közel hasonló mértékű igény realizálódott a Közösségi, kulturális, sportolási infrastruktúra, IKT és okos települési fejlesztések és a Települési kékinfrastruktúra fejlesztése (vízgazdálkodási beavatkozások) esetében. Ennek megfelelően a támogatói döntések több mint 37%-ka az előbbi tématerületen született, a vízgazdálkodási beavatkozások esetében közel 36% támogatói döntésről beszélhetünk.

32. ábra: tématerületi megoszlás - 1.2.1 konstrukció

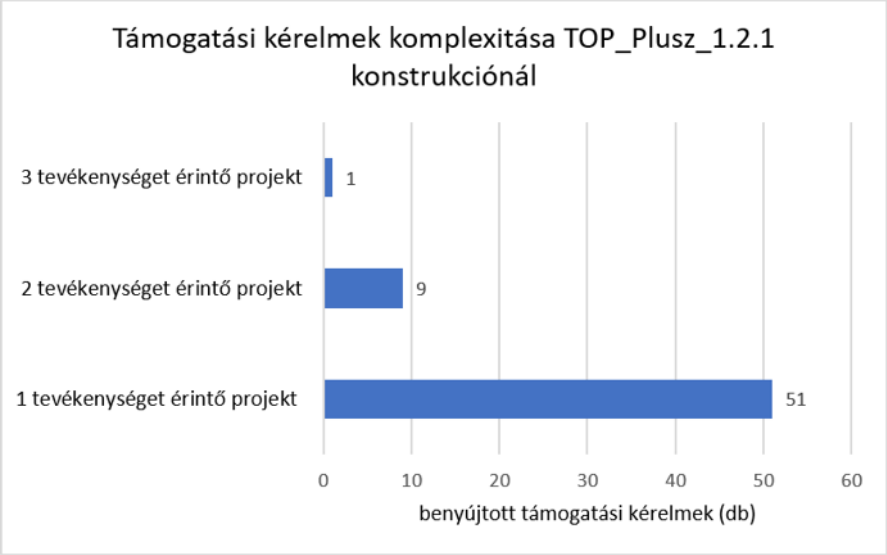

33. ábra: tématerületi megoszlás - 1.2.1 konstrukció hazai forrásokkal

A felhívás sajátossága, hogy egy-egy projekt több, egymáshoz fizikailag nem kapcsolódó megvalósítási helyszínt, beruházási elemet, főtevékenységet is ötvöző komplex fejlesztést is tartalmazhat. Azonban Heves vármegyében nem volt jellemző ilyen komplex projektek tervezése, melynek több oka is lehet. Például külön-külön pályázatot nyújtott be egy adott település annak reményében, hogy legalább az

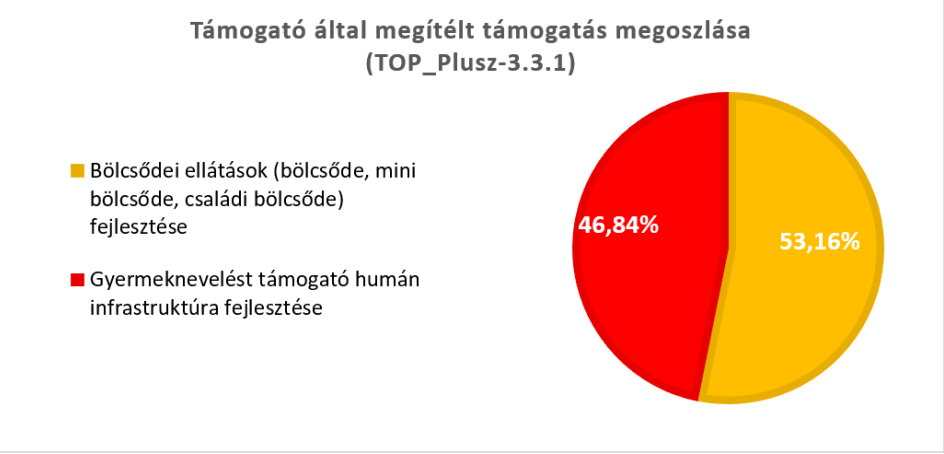
egyik részesüljön támogatásban. Azonban az is elképzelhető, hogy megvalósítás, vagy elszámolás megkönnyítése és a kockázatok csökkentése érdekében inkább külön projektben nyújtotta be fejlesztési igényeit. Az adatbázis alapján látni is erre konkrét példát egyes települések esetében.

A benyújtott 61 db pályázatból 51 db kérelem csak egy tématerületet érintett, tehát a pályázók 84%-ka nem ezzel a lehetőséggel. A 10 db komplex pályázatból 9 db szerepel a megítélt támogatói döntéssel rendelkező projektek között (összesen: 2.926.692.616 Ft támogatással), 1 db projekt hazaira átforduló projektek között valósul meg (130.000.000 Ft összegben). A komplex projekeken belül is inkább a Közösségi, kulturális, sportolási infrastruktúra, IKT és okos települési fejlesztések című tématerületet választották többen, a benyújtott 10 db pályázatból 8 db pályázatban szerepelt az ilyen irányú fejlesztés, az adatok alapján még a B) és C) tématerület párosítása látszik előnyösnek.

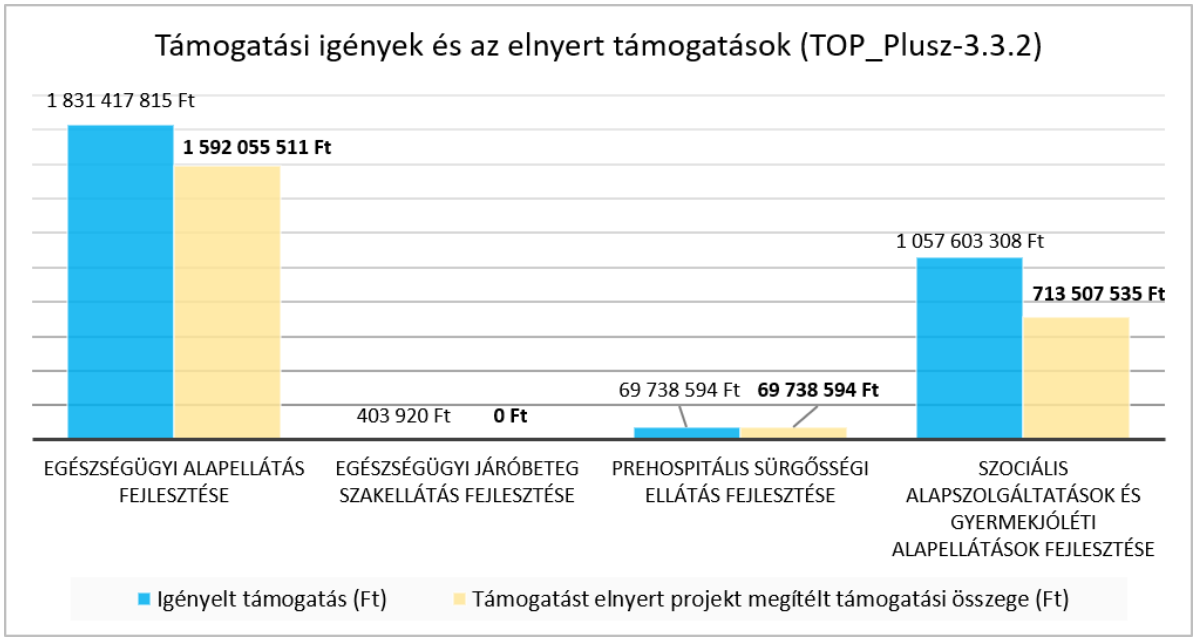
34.ábra: támogatási kérelmek komplexitása - 1.2.1

A Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése (TOP_Plusz-3.3.1) konstrukció keretében a támogató által megítélt támogatás tématerület szerinti megoszlását vizsgáltuk meg. Közel hasonló arányban születtek a támogatói döntések a két tématerület között, a hatályos támogatási szerződések alapján bölcsődei ellátás fejlesztésére közel 1,8 Mrd, az óvodai ellátás fejlesztésére közel 1,6 Mrd Ft támogatási összeg irányul.

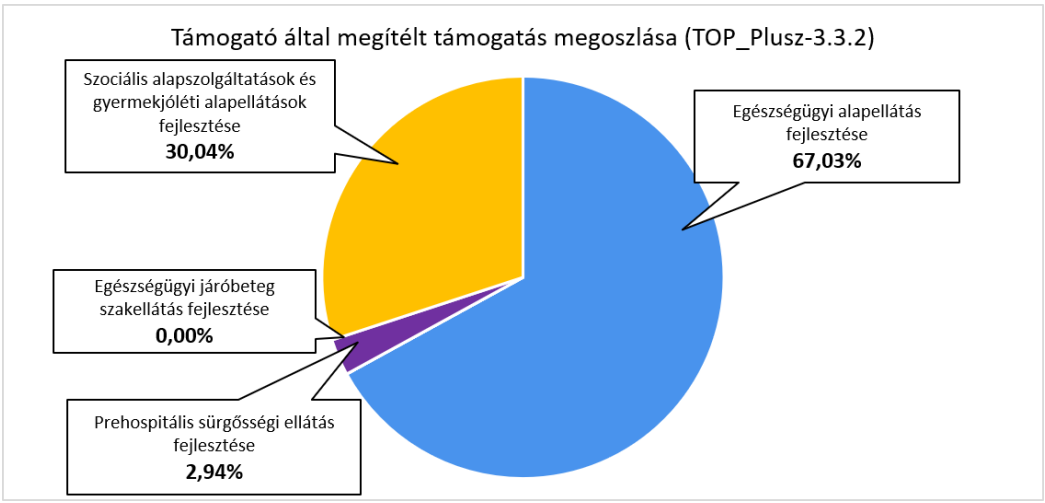

35.ábra: tématerületi megoszlás - 3.3.1 konstrukció

A Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése felhívás (TOP_Plusz-3.3.2) keretében a legnagyobb mértékű igény az Egészségügyi alapellátás fejlesztésére irányult, így a legtöbb támogatást elnyert projekt ezen a tématerületen született. A második helyen a Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások fejlesztésére irányuló fejlesztések mértéke van. Egészségügyi járóbeteg szakellátás fejlesztésére irányuló 403.919 Ft összegű támogatási igény csak 1 db volt, amely egy komplex projekt egyik része volt (Egészségügyi járóbeteg szakellátás fejlesztésére és Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások fejlesztésére is irányult a komplex projekt összesen 66.000.061 Ft értékben), azonban forráshiány miatt elutasításra került.

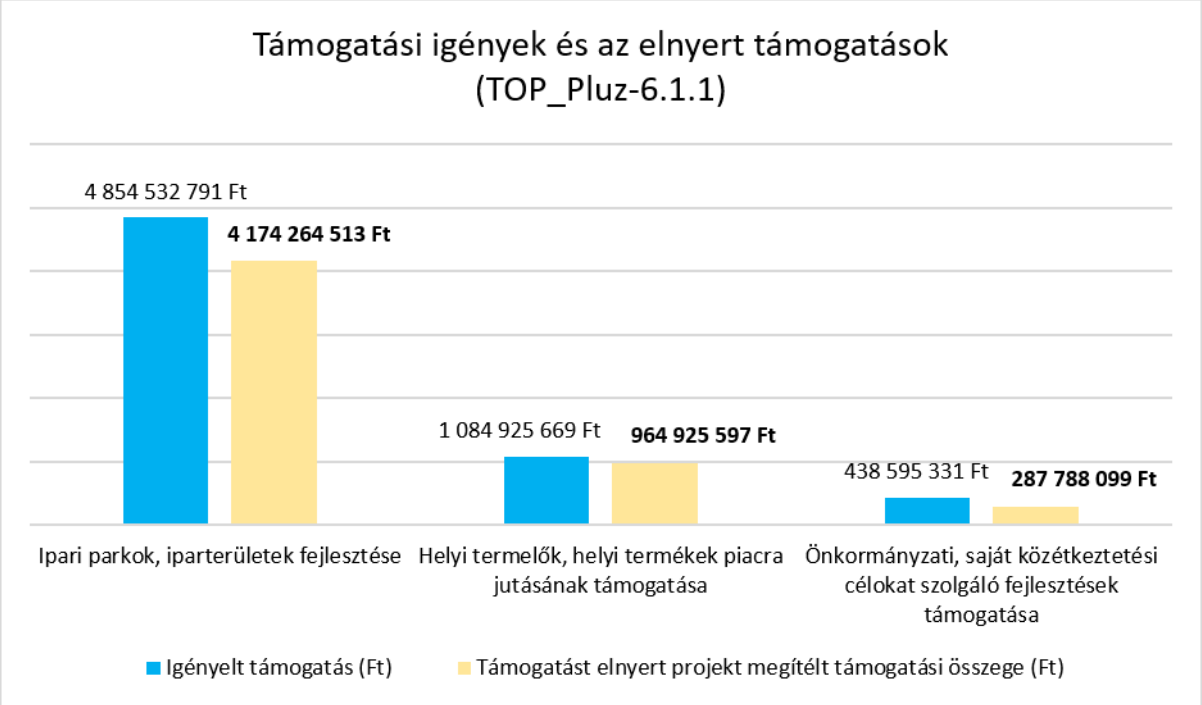
36.ábra: tématerületi megoszlás - 3.3.2 konstrukció I.

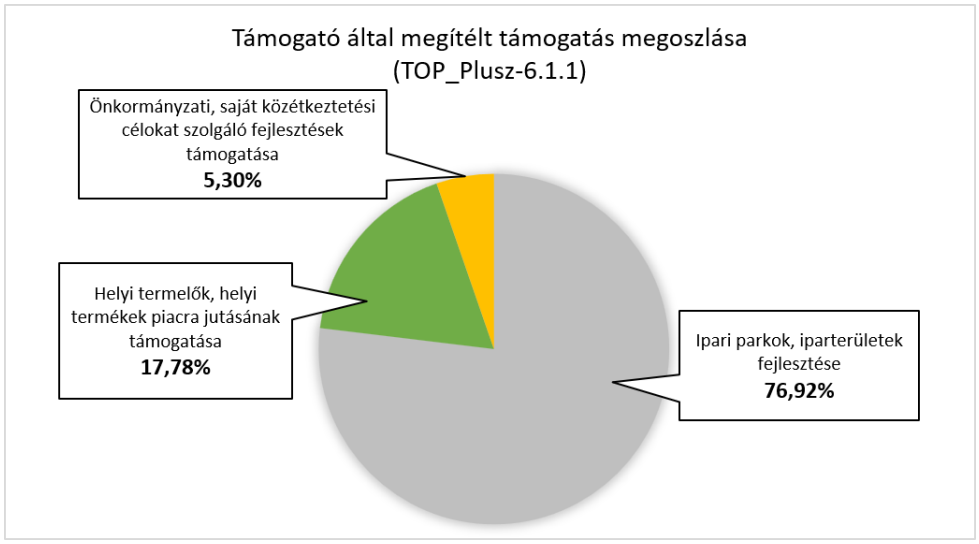
37.ábra: tématerületi megoszlás - 3.3.2 konstrukció II.

A Helyi gazdaságfejlesztés felhívás (TOP_Plusz-6.1.1) keretében a legnagyobb fejlesztési igény és a legtöbb pozitív támogatói döntés az Ipari parkok, iparterületek fejlesztése tématerületen látható. A benyújtott támogatási kérelmek adatai alapján a vármegyében kiemelt célterület a helyi ellátáshoz kapcsolódó önkormányzati üzleti infrastrukturális feltételek megteremtése (az igényelt összeg 76%-ka),

a második a helyi alapanyagokra épülő, helyi termelők piacra jutását segítő térségi fejlesztések megvalósítása (az igényelt összeg 17%-ka). A Felhívás alapján ipari park fejlesztésére kizárólag meglévő, címmel rendelkező park vonatkozásában lehetett pályázni. Az iparterületek esetében pedig elsődleges cél a meglévő kapacitások és szolgáltatások minőségi fejlesztése, a még szükséges infrastrukturális háttér kiépítése, új üzleti infrastruktúra kialakítása csak indokolt, szakmai szempontok alapján alátámasztott esetben támogatható. A szakmai szempontokat az üzleti terv útmutató rögzíti.

38.ábra: tématerületi megoszlás - 6.1.1 konstrukció I.

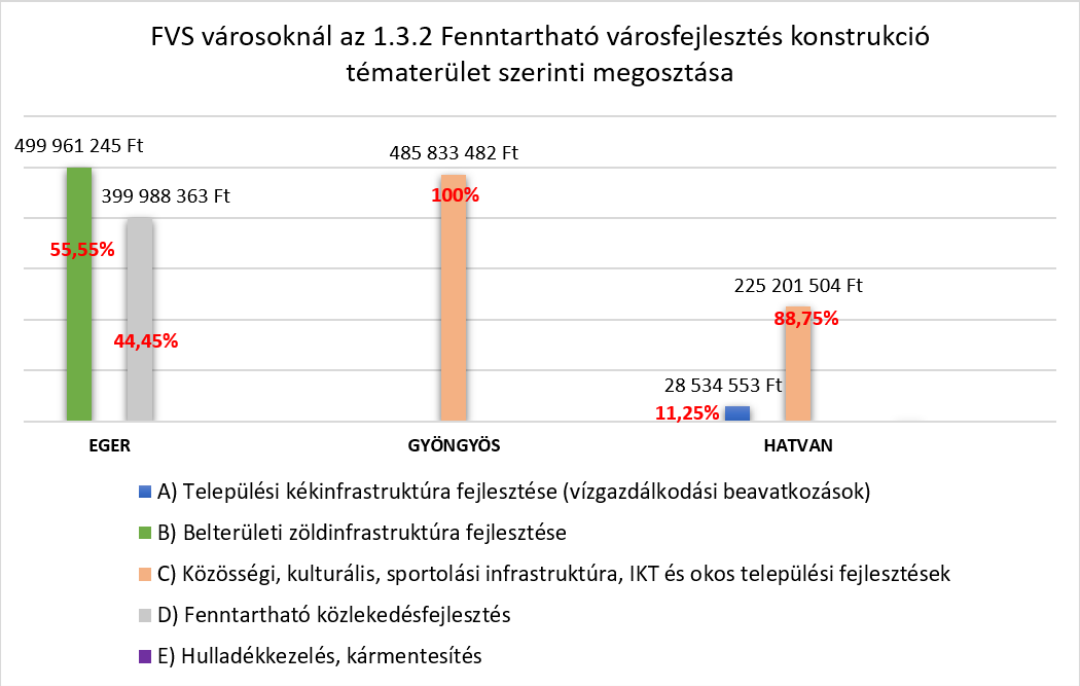
39.ábra: tématerületi megoszlás - 6.1.1 konstrukció II.

A szerződéskötés alatt álló egyik projektet is feltüntettük már a támogató által megítélt támogatások összegében. A támogatói döntések alapján ipari park, ipariterület fejlesztése tématerületen 5 db projekt

valósul meg, a helyi termelők, helyi termékek piacra jutásának segítésére 4 db projekt irányul, önkormányzati, saját közétkeztetési célokat szolgáló fejlesztések 2 db projektben valósulnak meg.

Az FVS városok forráskereteinek tématerületenként történő megbontását a városok TOP PLUSZ Városfejlesztési Programtervének legújabb változatának figyelembevételével, az FVS városoktól kapott adatok alapján végeztük el.

Az FVS városoknál a legösszetettebb (a legtöbb tématerületet magába foglaló) konstrukció a TOP_Plusz-1.3.2 Fenntartható városfejlesztés. A városoktól bekért allokáció alapján készített diagramon nagyon jól összehasonlítható, melyik FVS város melyik tématerületre fektetett nagyobb hangsúlyt, tekintettel a konstrukción a város rendelkezésére álló forráskeretre. Az ábrán a konstrukción belüli arányokat is megjelenítettük. Ezen a konstrukción már mindegyik FVS város hatályos támogatási szerződéssel rendelkezik, így TSZ-el lekötött forráskereteket mutatjuk be.

40.ábra: tématerületi megoszlás FVS

2.1.6. Kifizetési kérelmek előrehaladása

Az elszámolások mértékének vizsgálatakor az alátámasztó dokumentumokkal igazolt, és egyben a Támogató által jóváhagyott elszámolásokat vizsgáltuk. Ennek megfelelően a kapott adattábla Alapadatok munkalapján az elszámolt előleg és a számlás kifizetés kumulált adatait vettük figyelembe.

A TOP_Plusz projektek kapcsán nem foglalkozunk a lehívott előlegek számával és mértékével, mert szinte minden önkormányzati kedvezményezett élt az előleg lehívás lehetőségével, valamint a lehívott előleg mértéke nem feltétlenül mutatja jól be a projektek előrehaladását. Mindezek mellett a programmegvalósítás során a támogatási előlegre vonatkozó szabályok változása nehezítette a projektek megvalósítását. Azonban segítség volt egy időközben végrehajtott jogszabálymódosítás, mely során a százalékos átalány összege kikerült az 1 éven túl kötelezően visszafizetendő körből abban az esetben, ha a kedvezményezett nem tud elszámolni a lehívott támogatási előleg legalább 60%-ával, mely csökkenti a likviditási kitettséget.

Az elszámolások vizsgálatánál meg kell jegyezni, hogy a következő felhívások nem relevánsak az elemzés szempontjából, mert még nem kerültek megnyitásra: 1.1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, 2.1.4 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált).

Az alábbi táblázatban felsorolt standard és kiemelt kedvezményezettekre vonatkozó konstrukciókra rendelkezésre álló keretösszeg **59 979 000 000 Ft**.

- **Eddig elszámolt forrásfelhasználás:** 11 877 924 150 Ft.
- **Átlagos forrásfelhasználási arány (a teljes kerethez viszonyítva): 19,80%**.

Prioritás	Intézkedés	Felhívások	Felhívás forráskerete (Ft)	Kifizetési kérelmekkel alátámasztott (elszámolt) forrásfelhasználás (Ft)	A konstrukción elszámolt forrásfelhasználás aránya	Az elszámolt forrásfelhasználás aránya a vármegyei - FVS nélküli - keretösszeghez viszonyítva
1. PRIORITÁS	1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	1.1.1 Klímatudatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás	**36 000 000**	-	**0,00%**	**0,00%**
	1.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások	1.2.1 Élhető települések	14 009 340 227	3 964 483 364	**28,30%**	**6,61%**
		1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA)	138 000 000	-	**0,00%**	**0,00%**
		1.2.3 Belterületi utak fejlesztése	4 411 758 609	1 763 461 687	**39,97%**	**2,94%**
		összesen:	**18 559 098 836**	**5 727 945 051**	**30,86%**	**9,55%**
2. PRIORITÁS	2.1 Klímabarát vármegye	2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	4 214 465 879	1 259 600 826	**29,89%**	**2,10%**
		2.1.4 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (kombinált)	75 000 000	-	**0,00%**	**0,00%**
		összesen:	**4 289 465 879**	**1 259 600 826**	**29,36%**	**2,10%**
3. PRIORITÁS	3.1 Vármegyei és térségi fejlesztések (ESZA+ elemei)	3.1.1 Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések	2 335 000 000	1 012 056 602	**43,34%**	**1,69%**
		3.1.3 Helyi humán fejlesztések	4 821 563 287	435 030 872	**9,02%**	**0,73%**
		összesen:	**7 156 563 287**	**1 447 087 474**	**20,22%**	**2,41%**
	3.3 Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA)	3.3.1 Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése	3 519 889 608	921 606 756	**26,18%**	**1,54%**
		3.3.2 Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése	2 379 529 293	589 805 776	**24,79%**	**0,98%**
		3.3.3 Köznevelési infrastruktúra fejlesztése	4 743 255 537	102 451 545	**2,16%**	**0,17%**
		összesen:	**10 642 674 438**	**1 613 864 077**	**15,16%**	**2,69%**
6. PRIORITÁS	6.1 Helyi gazdaságfejlesztés	6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés	5 507 124 419	1 484 976 847	**26,96%**	**2,48%**
		6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése	7 240 238 785	248 614 103	**3,43%**	**0,41%**
		6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés	4 934 864 886	95 835 772	**1,94%**	**0,16%**
		6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése	1 612 969 470	-	**0,00%**	**0,00%**
		összesen:	**19 295 197 560**	**1 829 426 722**	**9,48%**	**3,05%**
Összesen:			**59 979 000 000**	**11 877 924 150**	**-**	**19,80%**

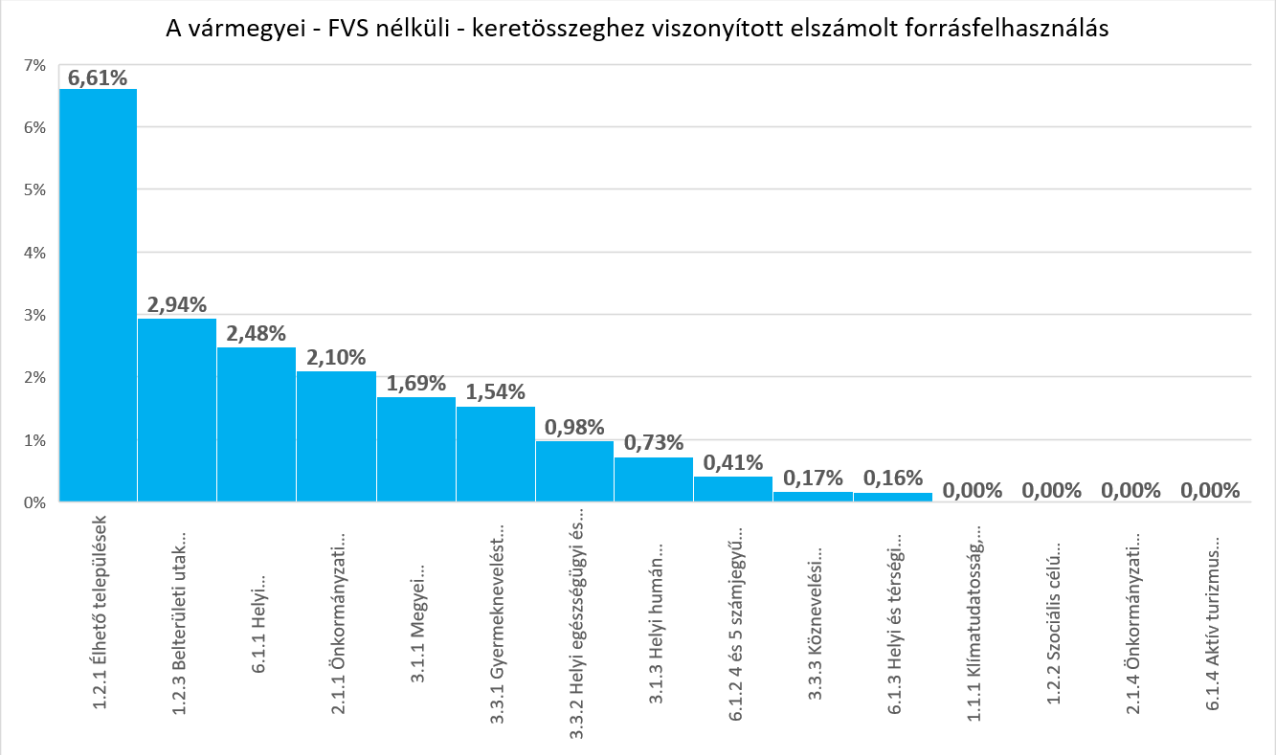
19.táblázat: standard felhívások elszámolási arányai

1. PRIORITÁS: Ez a második legnagyobb forráskerettel rendelkező prioritás (18,59 milliárd Ft), amely kifejezetten jól teljesít. Összesített teljesítés: 30,86% a konstrukciókon belül, a teljes vármegyei keretből pedig 9,55%-ot egyedül ez a prioritás tesz ki. Az *1.2.1 Élhető települések* felhívás a maga 14 milliárdos keretével kiemelkedő, már közel 4 milliárd Ft (28,30%) elszámolásra került. Az *1.2.3 Belterületi utak fejlesztése* még ennél is magasabb arányú, 39,97%-os teljesítésnél jár. Az *1.1.1 Klímatudatosság* a Felhívás meghirdetésének elmaradása, az *1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció* felhívásnál a támogatási kérelmek hiánya miatt 0% a teljesítés.

2. PRIORITÁS: A legkisebb keretösszegű prioritástengely (4,29 milliárd Ft). Összesített teljesítés: 29,36% (elszámolva: ~1,26 milliárd Ft). A források egésze a *2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítésére* felhíváson teljesült, tekintettel arra, hogy a kombinált hitellel támogatott konstrukció (2.1.4) nem került meghirdetésre.

3. PRIORITÁS: Két fő intézkedésre oszlik, összesen kb. 17,8 milliárd Ft kerettel. A 3.1 Vármegyei és térségi fejlesztések (ESZA+) viszonylag jól áll (20,22%). Különösen a *3.1.1 Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések* (foglalkoztatási paktum) sikeres, ahol a források 43,34%-át már elszámolásra került (ez a legmagasabb egyedi teljesítési arány). A 3.3 Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA) esetén a 10,6 milliárdos keretből mindössze 15,16% realizálódott. A gyermeknevelési és egészségügyi infrastruktúra 24-26% között mozog, de a *3.3.3 Köznevelési infrastruktúra* nagyon le van maradva (2,16%).

6. PRIORITÁS: Ez a legnagyobb önálló kerettel bíró blokk: 19,29 milliárd Ft. Ennek ellenére itt látható a legnagyobb elmaradás. Összesített teljesítés mindössze 9,48% (a közel 20 milliárdos keretből alig 1,8 milliárd forint van elszámolva). A probléma oka, hogy a *6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés* jól halad (26,96%), a hatalmas költségvetésű *6.1.2 Útfejlesztések* (7,2 milliárdos keret) mindössze 3,43%-on áll, a turisztikai fejlesztések (6.1.3 és 6.1.4) pedig szinte alig vagy egyáltalán nem (0,00%) indultak még el pénzügyileg.

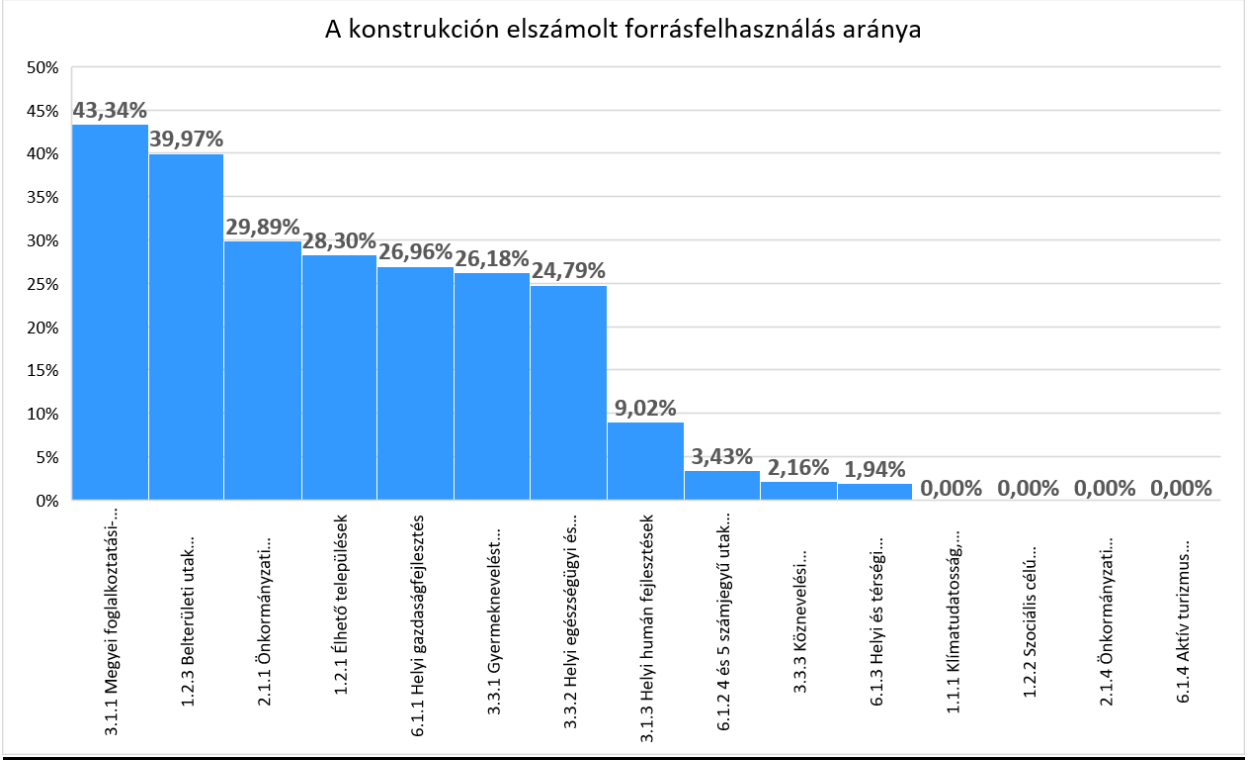
41.ábra: konstrukciók elszámolási arányai I.

Az elszámolások előrehaladása tekintetében a vármegyei foglalkoztatási paktum projekt vezet, egyedüli projektként a TOP_Plusz-3.1.1 konstrukción. Ezt az ESZA+ projektet Heves vármegye Önkormányzata valósítja meg kiemelt kedvezményezett-ként, konzorciumban. A Paktum projektek indultak el a leghamarabb a TOP Plusz keretében, illetve a projekt keretében történő célcsoporti (munkaerőpiaci) támogatások révén szinte rendszeres történnek elszámolások a Támogató felé. A vármegyei TOP Plusz keretösszeg viszonylatában is a 3.1.1 konstrukción történt a legtöbb elszámolás (6,6%).

Utána a legnépszerűbb Belterületi utak konstrukció (TOP_Plusz-1.2.3) előrehaladása tekinthető a legnagyobb mértékűnek, a konstrukción elszámolt forrásfelhasználás aránya 39,97 %. A standard felhívások közül először a Belterületi utak felhívás esetében történt meg az újraértékelés (2024. évben), valószínűleg ez is hozzájárul az elszámolások ilyen szintű előrehaladásához. A vármegyei keretösszeghez viszonylatában is 2. helyén áll a konstrukción történt forrásfelhasználás (2,94%).

A sorrendben következő, hasonló elszámolási aránnyal (30%-25%) rendelkező konstrukciók az Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, Élhető települések, Helyi gazdaságfejlesztés, Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése és a Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése. Ezek a konstrukciók szintén átestek az újraértékelésen, a 3.3.1 sz- felhívás szintén 2024. évben, de a többi említett felhívás esetében csak 2025. évben zajlott le az újraértékelés.

Az FVS város támogatási szerződései 2025-ben léptek hatályba, emiatt kifizetési kérelmek részükről még nem kerültek benyújtásra a vizsgált időszakban (2026.01.08-ig) az előkészítésre vonatkozó felhívásukat leszámítva (TOP_Plusz-1.3.1-21).

42.ábra: konstrukciók elszámolási arányai II.

A fentiekkel összefüggésben viszonylag magas az 1. szakmai beszámoló benyújtásának aránya az Belterületi utak fejlesztése (17 db), az Élhető települések (12 db), valamint a Köznevelési infrastruktúra fejlesztése (12 db) felhívások esetében is. A vármegyeében összesen 52 db projekt esetében került benyújtásra az 1. szakmai beszámoló, ehhez hozzájönnek még a már záró beszámolót is benyújtott projektek (40 db) is.

Záró beszámoló tekintetében a belterületi utak fejlesztését támogató felhívás van az élen (24 db projekt), emellett érkezett már be záró szakmai beszámoló az Élhető települések (5 db projekt), az Egészségügyiés szociális infrastruktúra fejlesztése (5 db projekt), az Önkormányzati épületek energetikai fejlesztése (4 db), valamint a Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése felhívás esetében (2 db).

Bár a beszámolók elfogadásának időigényéről nem áll rendelkezésre adat, a projektek megvalósítása során általános tapasztalat, hogy az 1. szakmai beszámoló benyújtását követően a kedvezményezetteknek a folyamatos áremelkedések miatt nem volt idejük megvárni az elfogadott műszaki tartalmat, amely kockázatosabbá tette a közbeszerzési eljárások megindítását.

Amennyiben időben vizsgáljuk a záró beszámolók benyújtását, 2023. évben 1db, 2024. évben 17 db és 2025. évben 22 db beszámoló adtak be. A kapott adatok és információk alapján sajnos még egyik záró beszámoló sem került elfogadásra, melyek okáról nincsenek információink. Az összesen 40 db záró beszámoló közül 17 db projekt esetében már megtörtént a hiánypótlás beküldése is (az egyik 2023. évi), azonban ezek elbírálása még nem fejeződött be.

2.1.7. Szabálytalansági eljárásokban érintett projektek vizsgálata

A 231 db támogatásban részesített projektből 4 db projekt esetében felmerült a szabálytalansági gyanú, mely az összes projekt 1,73%-kát jelenti. Az érintett projektek összértéke 753.052.689 Ft, mely a vármegyében megítélt - hazaira átforduló projektek nélküli - támogatási összeg 1,34%-ka.

A TOP_PLUSZ-1.2.1 sz. konstrukcióban érintett 2 db fejlesztés közül az egyiknél a teljes támogatási összegre (250 millió forint) vonatkozó szabálytalansági gyanú elutasításra került, nem indult eljárás. A másik, 67.000.083 Ft támogatási összeggel rendelkező projekt esetében az eljárás elindult az egész összegre vonatkozóan, és szabálytalanságot állapított meg. Ennek következménye a támogatási szerződéstől való elállás volt.

A TOP_PLUSZ-3.3.2 sz. konstrukcióban 1 db projekt esetében indult eljárás, mely szabálytalanságot állapított meg a teljes támogatási összegre vonatkozóan (125.000.075 Ft). A döntés 2023. szeptemberében megtörtént, de a projekt sorsáról nem rendelkezünk információval (a kapott adatbázis alapján még hatályban lévő szerződése van).

A TOP_PLUSZ-2.1.1 konstrukció keretében érintett 1 db projekt esetében (megítélt támogatás: 311.052.531 Ft) a szabálytalansági döntés megszületett. A szabálytalansággal érintett megítélt támogatás összege 209.767.821 Ft, amely a projekt teljes támogatási összegének 67,44%-ka. Az Irányító Hatóságtól kapott információk alapján a 2025.07.30-án elrendelt szabálytalansági eljárás 2025.10.30-án felfüggesztésre került, mivel a Közbeszerzési Döntőbizottságnak hivatalból eljárást kellett indítania.

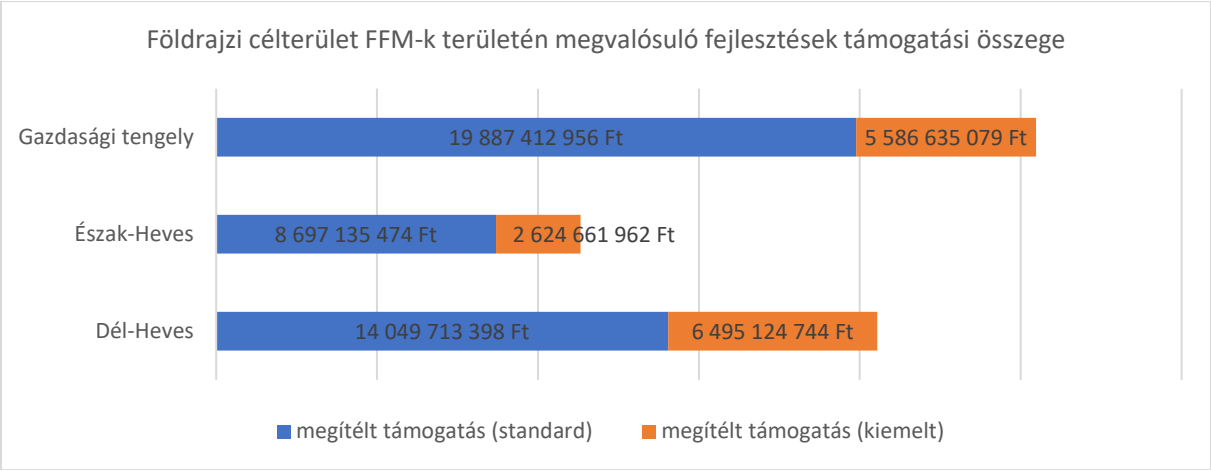
További információkkal ezekről nem rendelkezünk. Tekintettel arra, hogy jelenleg felhívás újranyitása nem engedélyezett, a visszahulló forrást esetlegesen költségnövekményekre tudja felhasználni a vármegye a jövőben.

2.1.8. Összegzés

Tekintettel arra, hogy a vármegye, illetve az azon belüli célterületek fejlesztését nem csak a standard, hanem a kiemelt kedvezményezettek által végrehajtott projektek is támogatják, így érdemes összevetni az összes kedvezményezett adott földrajzi célterület jellegű FFM területén megvalósuló projektelemeinek támogatási összegeit. Ehhez – mint az előző fejezetekben bemutatásra került – a kiemelt, illetve a több település által konzorciumban megvalósított projektek esetén az érintett településekre lebontásra kerültek a támogatási összegek. A földrajzi lehatárolhatóság hiány miatt nem kerültek beszámításra a 3.1.1 Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések és a 3.1.3 Helyi humán fejlesztések (kiemelt) projektek (összesen 2 358 236 473 Ft).

Ennek alapján Észak-Heves területén 11,32 Mrd Ft, Dél-Hevesben 20,55 Mrd Ft, míg a Gazdasági tengelyen 25,47 Mrd Ft értékben valósulnak meg fejlesztések. Ezen adatok még tovább erősítik a két,

fejlesztendő járásokat magába foglaló FFM támogatási arányát a Gazdasági tengellyel szemben (56% vs. 44%).

43. ábra: földrajzi célterület FFM-ek területén megvalósuló fejlesztések támogatási összegei

Az ITP forráslekötését az alábbi táblázat mutatja be. Megjegyzendő, hogy az Eger MJV-nak megítélt „biztonsági háló" összege nem része a vármegyei ITP keretnek, de a támogatások elemzésekor figyelembe lett véve. Mindez torzító tényezőként merülhet fel az FVS-eknél, hiszen a fel nem használt energetikai források miatt valójában jóval kisebb a forráslekötés. A standard felhívások forráslekötése szempontjából fontos, hogy a 6.1.3 és a 3.1.3 konstrukciókon még döntési csatornában lévő projektek vannak, amelyekre vonatkozó jövőbeli pozitív támogatói döntés javíthatja a forráslekötés arányát.

1086/2022. (II. 23.) Korm. határozat szerinti vármegyei források	**ERFA**	**ESZA+**	**összesen**
	60 021 000 000 Ft	**8 258 000 000 Ft**	**68 279 000 000 Ft**
standard és FVS támogatások			
hazai és biztonsági háló nélkül	53 887 140 359 Ft 89,8%	7 582 460 550 Ft 91,8%	61 469 600 909 Ft 90,0%
hazaival és biztonsági hálóval	60 937 244 447 Ft 101,5%	7 582 460 550 Ft 91,8%	68 519 704 997 Ft 100,4%
ebből			
standard felhívások forrásai	52 822 436 713 Ft	7 156 563 287 Ft	59 979 000 000 Ft
standard felhívások támogatásai			
hazai nélkül	49 727 619 438 Ft 94,1%	6 591 196 560 Ft 92,1%	56 318 815 998 Ft 93,9%
hazaival	53 107 723 526 Ft 100,5%	6 591 196 560 Ft 92,1%	59 698 920 086 Ft 99,5%
FVS felhívások forrásai	7 198 563 287 Ft	1 101 436 713 Ft	8 300 000 000 Ft
FVS felhívások támogatásai			
biztonsági háló nélkül	4 159 520 921 Ft 57,8%	991 263 990 Ft 90,0%	5 150 784 911 Ft 62,1%
biztonsági hálóval	7 829 520 921 Ft 108,8%	991 263 990 Ft 90,0%	8 820 784 911 Ft 106,3%

20.táblázat: az ITP forrásfelhasználásának áttekintése

2.2. Az ITP végrehajtásának hozzájárulása a TOP_Plusz Operatív Program elvárásaihoz

A TOP_Plusz program a főbb tématerületek OP szintű minimum allokációját rögzíti, melynek program szinten szükséges teljesülnie, ugyanakkor a területi szereplő részéről is szükséges a minimum allokációk figyelembevétele a vármegyei tervezés kapcsán.

A 2026.01.08-ai időállapot szerinti forráslekötés TOP Plusz tematikus, valamint szakmai és pénzügyi elvárásokhoz való illeszkedésének vizsgálata során megállapítható, hogy a vármegyei forrásfelhasználás hozzájárul a TOP Plusz Operatív Programban rögzített tematikus, szakmai és pénzügyi elvárásokhoz.

Az alábbi táblázat bemutatja az OP vállalásait, a vármegyei vállalásokat (*az ITP-ben szereplő tervadatok oszlop*) és a támogatói döntések alapján a tényleges hozzájárulást (*Tényadatok támogatói döntés alapján oszlop*). A teljesülés aránya azt mutatja meg, a vármegyei ITP-ben szereplő tervadathoz képest milyen arányban van tényleges forrásfelhasználás, milyen a teljesülés előrehaladása. Az elemzés során a *Támogató által megítélt támogatás* adatot alkalmaztuk.

Tematikus elvárások az OP-ban	**Figyelembevételre kerülő TOP Plusz felhívások**	**ITP-ben szereplő tervadatok (Ft)**	**Tényadatok támogatói döntés alapján (Ft)**	**Teljesülés aránya[1] (%)**
Humán infrastruktúra: vármegyei ERFA legalább 20%-a (3. prioritás ERFA)	3.3.1, 3.3.2, 3.3.3, 3.4.1	12 362 745 532	12 521 907 976	101,29%
Humánfejlesztési programok: vármegyei ESZA+ legalább 27%-a (3. prioritás ESZA+)	3.1.3, 3.2.1	5 468 634 027	4 703 198 577	86,00%
Szociális városrehabilitáció (1. prioritás): vármegyei ERFA legalább 1,5%-a	1.2.2, 1.2.4, 1.3.2	218 963 451	80 963 451	36,98%
Szociális városrehabilitáció (3. prioritás ESZA+): vármegyei ERFA-t kiegészítik a társadalmi felzárkózás tematikus koncentrációhoz hozzájáruló beavatkozások a vármegyei ESZA+ legalább 10%-ával	3.1.2, 3.2.1	454 365 973	454 365 973	100,00%
Fenntarthatóság, klímacélok: önkormányzati energetika (2. prioritás) a vármegyei ERFA legalább 12%-a	2.1.1, 2.1.2, 2.1.4, 2.1.6	8 243 280 712	3 220 825 193	39,07%
Foglalkoztatás javítása: vármegyei ESZA+ legalább 33%-a; (3. prioritás ESZA+)	3.1.1	2 335 000 000	2 335 000 000	100,00%

A megyére jutó indikatív forráskeret legalább 10%-át a komplex programmal fejlesztendő járásokban (36 LHH járás) szükséges felhasználni. (amennyiben releváns)	minden felhívás	14 649 314 275	15 232 854 492	103,98%
A 4 és 5 számjegyű, állami tulajdonban lévő közutak fejlesztésére a TOP Plusz 1. és 6. prioritások együttes keretösszegének legfeljebb 15%-a fordítható.	6.1.2, 6.2.1	7 240 238 785	7 240 238 785	100,00%
TOP Plusz az alap és középfokú köznevelési intézmények, illetve kollégiumok fejlesztésére tervezett források legalább 90%-át az állami intézmények támogatására fordítja.	3.3.3, 3.4.1	4 743 255 537	4 881 922 037	102,92%
A program a 36 komplex programmal fejlesztendő járás területén megvalósuló beruházások támogatására fordítja az alap- és középfokú köznevelési intézmények fejlesztésére tervezett, TOP Plusz keretösszeg legalább 15%-át.	3.3.3	746 055 545	1 072 989 820	143,82%
A program a 36 komplex programmal fejlesztendő járás területén megvalósuló beruházások támogatására fordítja a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztésére tervezett, TOP Plusz keretösszeg legalább 15%-át.	3.3.2	725 000 089	725 000 089	100,00%

21. Táblázat: az OP tematikus elvárásainak teljesülése

Fontos kiemelni, hogy a táblázatban bemutatott adatok nem tartalmazzák a hazaira átforduló projektek összegét. Heves vármegyében a következő konstrukciók esetében valósul meg hazaira átforduló projekt összesen 3.380.104.088 Ft összegben: 1.2.1 Élhető települések, 1.2.3 Belterületi utak fejlesztése, 2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, 6.1.2 4 és 5 számjegyű utak fejlesztése, 6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés. Az Irányító Hatóság álláspontja szerint a hazaira átforduló projekteket nem vehetők figyelembe sem az OP elvárásaihoz történő illeszkedés vizsgálatakor, sem a vállalt indikátorok teljesülésénél. Mint ahogy azt korábban is írtuk, a 2021–2027 időszakra vonatkozó Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz pénzügyi keretének területi felosztásáról szóló 1086/2022. (II. 23.) Korm. határozatban Heves vármegye részére meghatározott indikatív keretösszegből kerülnek finanszírozásra a hazaira átforduló projektek is. Azonban ezen projekteket sem szabad figyelmen kívül, hiszen azok megvalósítása is egytől egyik hozzájárul a vonatkozó Felhívásban meghatározott célokhoz.

A vármegyei vállalások előrehaladásának vizsgálata során fontos volt, hogy több tématerületet magába foglaló felhívás (pl. élhető települések, FVS felhívások) esetében kizárólag a tematikus elvárás szempontjából releváns tématerületre vonatkozó keretösszeget kellett figyelembe venni. Ez alapján jelenítettük meg az összegeket mind az *ITP-ben szereplő tervadatok* oszlopban, mind a *Tényadatok támogatói döntés alapján* oszlopban. Az FVS városokat érintő felhívások esetében a városok terv- és tényadatainak pontos feltüntetése érdében külön felkerestük Eger, Gyöngyös és Hatvan várost adatkérés céljából. Így a kapott adatok alapján tudtunk számolni, az FVS városok által a saját projektjeik adott tématerületeire allokált összegét vettük figyelembe. Ilyen például a 3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra konstrukció, melynek keretében megvalósuló projekt egyszerre magába foglalhatja a Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztéseket, a Helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztéseket és a Köznevelési infrastruktúra fejlesztéseket egyaránt. Azonban a félidei értékelés során ezeket a tématerületre allokált forrásokat külön-külön kell tudni bemutatni és vizsgálni.

Eger Megyei Jogú Város részére a „biztonsági háló" által biztosított 4,81 Mrd forintot szintén figyelembe kellett vennünk, így az 1.3.2, a 2.1.6, a 3.4.1 és a 6.2.1 számú konstrukció OP elvárásokhoz való illeszkedésénél számoltunk a „biztonsági háló" által biztosított összeggel.

A vizsgálat során ki kell hangsúlyoznunk, hogy nem minden TOP Plusz felhívás járul hozzá az OP elvárásokhoz, az alábbi felhívások nem szerepelnek az OP-ban a tematikus elvárások között:

- 1.2.1 Élhető települések *(a kérdésünk nyomán ezt később korrigálja az IH)*
- 1.2.3 Belterületi utak fejlesztése
- 6.1.1 Helyi gazdaságfejlesztés
- 6.1.3 Helyi és térségi turizmusfejlesztés
- 6.1.4 Aktív turizmus fejlesztése

A hivatkozott felhívások esetében sem az ITP tervszámok, sem a felhívások keretében megítélt támogatási összegek nem lettek figyelembe véve a tematikus, szakmai és pénzügyi vállalás értékelése során.

A fentiek ismeretében szükséges vizsgálni a kötelező vállalásokat és a teljesülési arányokat. A 2026.01.08. napi állapot szerinti forráslekötés alapján megállapítható, hogy az OP-ban megfogalmazott 12 db elvárásból Heves vármegyében 8 db esetében több, mint 100% a teljesülés, 1 db elvárás esetén 86%, és 2 db elvárásnál 36% feletti.

Az LHH térségre a vármegyei keret 10%-át kell legalább fordítani, mely pénzügyi OP elvárás. A vizsgálat során minden TOP Plusz felhívást figyelembe vehettük, de csak abban a mértékben, amit a térségre tervezett Heves Vármegye Önkormányzata, illetve ami ténylegesen az LLH térségben kerül felhasználásra. A vizsgált időszak adatai alapján a tervezett keretösszeg teljesülése 104 %. A vármegyei ITP 6.0 alapján a vármegyei keretösszeg több mint 21%-a lett erre a térségre tervezve.

Az LHH térségben az alap- és középfokú köznevelési intézmények fejlesztésére a TOP Plusz keretösszeg legalább 15%-át kellett tervezni. Ezen elvárásnak szintén megfelel a tervezés, és a támogatói döntések alapján több, mint 1 Mrd forint a megítélt támogatási összeg, mely alapján 144% a teljesülés.

A humán infrastruktúra fejlesztések (ERFA) esetében az összes tervezett vármegyei keretösszeg lekötésre került. A Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése (3.3.1) konstrukciónál már figyelembe vettük az 1 db szerződéskötés alatt álló projekt támogatási összegét.

Az egyelőre kevésbé jól teljesítő felhívások esetében a félidei értékelés készítésének időpontjában még támogatói döntés alatt álló támogatási kérelmekről, valamint FVS felhívások esetében még fel nem használt keretösszegekről beszélhetünk. Ezek a körülmények még nagyban befolyásolják az adott felhívásokhoz kapcsolódó OP elvárás teljesülését a vizsgálat időpontjában.

Az egyik ilyen konstrukció a 3.1.3 Helyi humán fejlesztések, mely a Humánfejlesztési programok megvalósulásához járul hozzá. A Felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására újabb benyújtási időszak nyílt meg 2026. január 15 - 2026. március 2. között. Így a félidei értékelés vizsgált időszakába nem tartozik bele ezen támogatási kérelmek vizsgálata, és a döntések hiányában a forráslekötés tekintetében még nem tudunk számolni ezen projektekkel. A 2026.01.08-ai időállapot szerint a konstrukción még rendelkezésre álló forráskeret 565 millió forint, a benyújtott támogatási kérelmek igényelt támogatási összegéről nincs információnk.
A másik érintett felhívás a 3.2.1 Fenntartható humán fejlesztések, melynek keretében Hatvan város a 237.232.523 Ft keretösszegének csupán 16%-át használta fel. A várostól kapott információk szerint egy újabb projektet is be kíván nyújtani a konstrukció keretében, azonban az Irányító Hatóság tájékoztatása szerint a TOP Plusz felhívások újranyitása tekintetében a hazai költségvetés utolsó állásfoglalása alapján új felhívás, illetve korábbi felhívás keretében új szakasz meghirdetése nem engedélyezett a kevésbé fejlett régiókban. Ezért a város már 2025. évben sem tudta pályázatát beadni, mely akadályozza a 3.4.1 Fenntartható humán infrastruktúra konstrukcióban nyert projektjének megvalósítását a kapcsolódó ESZA+ fejlesztés hiánya miatt (a 3.2.1 és a 3.4.1 felhívás kapcsolódása, egymásra épülése).

Forráslekötés szempontjából még nagyobb hiány keletkezik az FVS városok energetikai projektjeinél, így az érintett OP elvárások teljesülésén is egyértelműen látható (39%). Egyrészt Gyöngyös város a 2.1.2 Fenntartható energiahatékonyság konstrukción nem tudta még a 1.317.227.556 Ft forráskeretét felhasználni a pályázati kötöttségek miatt, másrészt Eger Megyei Jogú Város részére még nem került meghirdetésre a 2.550.755.277 keretösszeg az 2.1.6 Fenntartható energiahatékonyság (kombinált) felhíváson. Ennek következtében a két konstrukción összesen még több mint 3.867 millió forint keretösszeg nincs támogatási szerződéssel lekötve.
Szükséges kiemelni, hogy a 2.1.1 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése című standard felhíváson az összesen 452.000.000 forint értékű, hazaira átforduló projekteket nem vehetjük figyelembe az OP elvárásokhoz való illeszkedés vizsgálata során, azonban ez az összeg a felhíváson tervezett vármegyei keretösszegből a Támogató által levonásra kerül.

A szociális városrehabilitációra vonatkozóan a 2014-2020-as időszak esetében két körbe is valósultak meg fejlesztések, így már sokkal kisebb igény merült fel a 2021-2027-es időszak tervezése során is. A 1.2.2 Szociális célú városrehabilitáció (ERFA) standard felhívásra nem érkezett be támogatási igény, így a vármegyei ITP 6.0 dokumentumban tervezett 138 millió forint keretösszeg még nem került lekötésre. Ez összeg az 1. prioritáson szociális városrehabilitációra (ERFA) tervezett keretösszeg 63 %-ka. Az FVS városok által (közülük Eger MJV és Gyöngyös város) összesen közel 81 millió Ft összegben valósít meg szociális városrehabilitációt ezen a prioritáson (ERFA). Az FVS városok (mind Eger MJV, Gyöngyös, Hatvan) ESZA+ szoc. városrehabilitációs fejlesztést (3. prioritáson) már összesen több mint 454 millió Ft értékben valósít meg.

3. Az eredményességet befolyásoló folyamatok értékelése

3.1. Az indikátor vállalások nyomonkövetése

Az indikátor vállalások kétféle értelmezésben jelennek meg az ITP-ben. Egyrészről a standard és kiemelt kedvezményezettek által érintett kosntrukciók esetében az Irányító Hatóság forrásarányos indikátor vállalást kért rögzíteni az ITP-ben. Az ide vonatkozó indikátor vállalási adatok a központi adatszolgáltatásból származnak, de nem egyértelmű, hogy minden módosítást (újraértékelés, illetve TSZ módosítások miatti) tartalmazzák-e. Másrészt az FVS városok a saját tervezési folyamataik eredményeként határozták meg indikátor vállalásaikat. Az erre vonatkozó adatok az FVS városok adatszolgáltatása alapján kerülnek bemutatásra.

Standard források indikátor vállalásai és várható teljesülésük

Prioritási tengely	Indikátor		Mértékegység	Mérföldkő 2024	Forrásarányos célérték (2024		Vármegye által vállalt mérföldkő (2024)		Célérték 2029	Forrásarányos célérték (2029)	Vármegye által vállalt célérték (2029)	TSZ-ben rögzített vállalások összesen
	Azonosító	Megnevezés										
TOP_Plusz-1	RCO26	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	7,15	0		0,12		67,88	1,20	1,2	6,92
TOP_Plusz-1	RCR35	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	fő	nem releváns	0		0		143 555	9 876	9 876	7 727
TOP_Plusz-1	RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	21,75	0,94		0,94		408,98	18,29	18,29	27,30
TOP_Plusz-1	RCR64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	nem releváns	0		0		1 810 794	80 975	80 975	54 400
TOP_Plusz-1	TPO10	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	7	0		0		65	4	4	0
TOP_Plusz-1	TPO11	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	m^2	0	0		0		76 009	4 132	4 132	32 239,47
TOP_Plusz-1	TPO12	Megvalósított megyei szemléletformáló és tudatosságnövelő programok száma	db	0	0		0		19	1	1	0
TOP_Plusz-1	RCO65	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása	fő	0	0		0		815	13	13	0
TOP_Plusz-1	TPR09	A projekt keretében integrált területre költözők száma	fő	nem releváns	0		0		123	2	2	0
TOP_Plusz-1	RCO46	Átépített vagy korszerszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	13,35	1		0,63		125,48	5,83	5,83	72,11
TOP_Plusz-2	RCO19	Jobb energiahatékonyságú középületek	m^2	39 718,31	1 679		1 679,26		309 509,11	10 336,07	10 336,07	17 443

TOP_Plusz-2	RCR26	Éves primerenergia-fogyasztás	MWh/év	nem releváns	0		0		46 426	1 550,40	1 550,40	180 564,94
TOP_Plusz-2	RCR29	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátások	CO_2t/év	nem releváns	0		0		27 097,70	904,93	904,93	1 016,57
TOP_Plusz-2	RCO22	Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia)	MW	1,84	0,08		0,08		14,30	0,48	0,48	55,91
TOP_Plusz-2	RCR31	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia)	MWh/év	nem releváns	0		0		15 694,68	524,13	524,13	1 365 151,24
TOP_Plusz-2	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	1	1		1		8	1	1	0
TOP_Plusz-3	TPO05	Programban résztvevő munkanélküliek száma	fő	1 766	59		59		31 447	1 046	1 046	1 282
TOP_Plusz-3	TPO06	Programban résztvevő inaktív személyek száma	fő	207	7		7		3 690	123	123	150
TOP_Plusz-3	TPO23	Munkaerőpiaci alkalmazkodást segítő támogatásban részesülők száma	fő	128	5		5		2 286	76	76	86
TOP_Plusz-3	TPO24	Foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokban és tevékenységekben résztvevők száma	fő	2 168	73		73		38 607	1 283	1 283	1 441
TOP_Plusz-3	TPR02	Program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – álló résztvevők száma	fő	nem releváns	-		-		19 817	659	659	808
TOP_Plusz-3	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma (3.1.2)	db	0	0		0		255	1	1	0
TOP_Plusz-3	TPO25	Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	db	0	0		0		127	1	1	0
TOP_Plusz-3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma (3.1.2)	fő	nem releváns	-		-		13 716	43	43	0

TOP_Plusz-3	TPR15	Program eredményként integrált területre költözők száma	fő	nem releváns	0,00		0,00		188	1	1	0
TOP_Plusz-3	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma (3.1.3)	db	9	1		1		764	50	50	921
TOP_Plusz-3	TPO14	Egyéb, nem közösségi célú programok száma	db	3	1		1		293	19	19	228
TOP_Plusz-3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma (3.1.3)	fő	nem releváns	0		0		1 307 423	84 457	84 457	82 206
TOP_Plusz-3	TPR10	Azon települések száma, ahol javult a foglalkoztatáshoz, oktatáshoz, egészségügyhöz, szociális és/vagy lakhatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés	db	nem releváns	0		0		85	6	6	37
TOP_Plusz-3	TPO26	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	359	38		38		3 455	362	362	0
TOP_Plusz-3	TPO27	Újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	93	10		10		881	93	93	32
TOP_Plusz-3	TPO28	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	2 032	50		50		18 144	436	436	0
TOP_Plusz-3	TPO29	Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	75	2		2		718	18	18	0
TOP_Plusz-3	RCR70	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	fő	nem releváns	0		0		4 212	202	202	120

TOP_Plusz-3	TPR11	Újonnan létrehozott bölcsődei ellátással rendelkező települések száma (ahol 2020.12.31-én nem működött bölcsődei szolgáltatás)	db	nem releváns	0		0		39	5	5	2
TOP_Plusz-3	TPR12	Fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések száma	db	nem releváns	0		0		153	4	4	0
TOP_Plusz-3	TPO01	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	db	56	3		3		535	23	23	26
TOP_Plusz-3	RCR73	Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	fő	nem releváns	0		0		3 843 041	162 507	162 507	28 700
TOP_Plusz-3	TPO02	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	db	26	1		1		244	8	8	14
TOP_Plusz-3	TPR13	Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések száma	db	nem releváns	0		0		176	8	8	2
TOP_Plusz-3	TPR14	Újonnan létrehozott vagy férőhelybővítéssel érintett szociális alapszolgáltatásokkal és gyermekjóléti alapellátásokkal rendelkező települések száma	db	nem releváns	0		0		30	1	1	1
TOP_Plusz-3	RCO67	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	db	0	0		0		24 832	1 566	1 566	4 309

TOP_Plusz-3	TPO30	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	db	0	0		0		235	15	15	16
TOP_Plusz-3	TPO31	Korszerűsített kollégiumok száma	db	0	0		0		6	1	1	0
TOP_Plusz-3	RCR71	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	db	nem releváns	0		0		17 879	1 121	1 121	2 975
TOP_Plusz-6	RCO04	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások	db	116	9		9		1 055	81	81	56
TOP_Plusz-6	TPO07	Támogatásban részesülő önkormányzati tulajdonú vállalkozások száma	db	12	1		1		108	9	9	0
TOP_Plusz-6	TPO32	Közétkeztetési fejlesztések száma	db	0	0		0		74	6	6	4
TOP_Plusz-6	RCO46	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	26,97	1		1		243,73	11,39	11,39	72,11
TOP_Plusz-6	RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma (6.1.3)	db	27	2,00		2,00		194	9	9	6
TOP_Plusz-6	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	1	1		1		10	1	1	0
TOP_Plusz-6	TPO34	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma (6.1.3)	db	0	0		0		3	1	1	0
TOP_Plusz-6	RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma (6.1.4)	db	0	0		0		146	6	6	7
TOP_Plusz-6	TPO34	Turisztikai fejlesztéssel érintett nemzeti parkok, geoparkok, natúrparkok száma (6.1.4)	db	0	0		0		4	1	1	2

Az FVS városok indikátor vállalásai és várható teljesülésük

Prioritási tengely	Indikátor		Mértékegység	Célérték 2029	Eger MJV által a TVP-ben vállalt célérték (2029)	Eger MJV által TSZ-ben rögzített vállalás	Gyöngyös által a TVP-ben vállalt célérték (2029)	Gyöngyös által TSZ-ben rögzített vállalás	Hatvan által a TVP-ben vállalt célérték (2029)	Hatvan által TSZ-ben rögzített vállalás
	Azonosító	Megnevezés								
TOP_Plusz-1	RCO74	Az integrált területfejlesztési stratégiák keretébe tartozó projektek által érintett lakosság	fő	2 363 543	50 196	50 196	28 000	28 179	19 943	20 079
TOP_Plusz-1	RCO75	Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák	db	42	1	1	1	1	1	1
TOP_Plusz-1	RCO26	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra	ha	24,24	0,005	0,005	0	0	0,01	0
TOP_Plusz-1	RCO46	Átépített vagy korszerszerűsített közutak hossza – nem TEN-T	km	101,75	1,5	1,5	1	1	1,007	1,282
TOP_Plusz-1	RCO58	Támogatott célzott kerékpáros infrastruktúra	km	298,70	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-1	RCR64	A célzott kerékpáros infrastruktúra éves felhasználói	fő/év	813 845	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-1	TPO10	Kialakított új, forgalomcsillapított övezetek száma	db	25,00	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-1	TPO11	Fejlesztéssel érintett közösségi területek nagysága	m^2	139 760	4 000	4 000	250	250	200	2 588
TOP_Plusz-1	RCR35	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság	fő	84 409	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-1	RCO65	Az új vagy korszerűsített szociális lakások kapacitása	fő	553	5	5	0	0	0	24
TOP_Plusz-1	TPR09	A projekt keretében integrált területre költözők száma	fő	124	5	5	2	2	0	0

TOP_Plusz-2	RCO19	Jobb energiahatékonyságú középületek	m^2	136 910,87	0	0	4 553	8 445,4	290	0
TOP_Plusz-2	RCR26	Éves primerenergia-fogyasztás	MWh/év	20 537	0	0	1 858	732 480	45	0
TOP_Plusz-2	RCR29	Becsült üvegházhatásúgáz-kibocsátás	CO_2t/év	7 861	0	0	286	732 480	12	0
TOP_Plusz-2	RCO22	Megújuló energiát előállító addicionális termelőkapacitás (ebből: villamos energia, hőenergia)	MW	6,28	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-2	RCR31	Összes előállított megújuló energia (ebből: villamos energia, hőenergia)	MWh/év	6 942	0	0	0	991 641	0	0
TOP_Plusz-2	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	5	1	1	0	0	0	0
TOP_Plusz-3	TPO13	Hátrányos helyzetűeket célzó programok száma	db	304	10	61	9	9	5	10
TOP_Plusz-3	TPO14	Egyéb, nem közösségi célú programok száma	db	40	5	21	0	0	0	0
TOP_Plusz-3	TPO18	Szolgáltatásban vagy támogatásban részesülő személyek	fő	2 325	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-3	TPO25	Fejlesztéssel érintett akcióterület száma	db	46	1	1	0	2	2	2
TOP_Plusz-3	TPR05	A programokkal elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	237 680	180	2 176	360	360	80	80
TOP_Plusz-3	TPR10	Azon települések száma, ahol javult a foglalkoztatáshoz, oktatáshoz, egészségügyhöz, szociális és/vagy lakhatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés	db	5	1	1	0	0	1	0
TOP_Plusz-3	TPR15	Program eredményként integrált területre költözők száma	fő	138	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-3	TPO26	Fejlesztett, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	4 092	0	0	0	0	0	0

TOP_Plusz-3	TPO27	Újonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	79	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-3	TPO28	Fejlesztett, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	9 680	500	959	0	0	0	0
TOP_Plusz-3	TPO29	Újonnan létrehozott, 3-6 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma	db	384	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-3	RCR70	Az új vagy korszerűsített gyermekgondozási létesítmények éves felhasználói	fő	2 248	400	782	0	0	150	150
TOP_Plusz-3	TPR11	Újonnan létrehozott bölcsődei ellátással rendelkező települések száma (ahol 2020.12.31-én nem működött bölcsődei szolgáltatás)	db	3	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-3	TPR12	Fejlesztett óvodai ellátással rendelkező települések száma	db	42	1	1	0	0	1	1
TOP_Plusz-3	RCO67	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények osztálytermi kapacitása	db	9 268	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-3	TPO30	Korszerűsített köznevelési intézmények száma	db	86	0	0	0	0	1	0
TOP_Plusz-3	TPO31	Korszerűsített kollégiumok száma	db	3	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-3	RCR71	Az új vagy korszerűsített oktatási létesítmények éves felhasználói	db	6 673	0	0	0	0	4 500	0

TOP_Plusz-3	TPO01	Fejlesztéssel érintett egészségügyi alapellátást nyújtó szolgálatok (benne: háziorvos, házi gyermekorvos, fogorvosi, védőnői szolgálat és kapcsolódó ügyeleti ellátás, iskola-egészségügyi ellátás) száma	db	322	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-3	RCR73	Az új vagy korszerűsített egészségügyi ellátó létesítmények éves felhasználói	fő	2 315 076	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-3	TPO02	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások száma	db	170	0	0	1	1	0	0
TOP_Plusz-3	TPR13	Fejlesztett egészségügyi szolgáltatásokkal rendelkező települések száma	db	62	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-3	TPR14	Újonnan létrehozott vagy férőhelybővítéssel érintett szociális alapszolgáltatásokkal és gyermekjóléti alapellátásokkal rendelkező települések száma	db	7	0	0	0	1	0	0
TOP_Plusz-6	RCO04	Nem pénzügyi támogatásban részesített vállalkozások	db	549	10	10	0	0	0	50
TOP_Plusz-6	TPO07	Támogatásban részesülő önkormányzati tulajdonú vállalkozások száma	db	56	0	2	0	0	0	1
TOP_Plusz-6	TPO32	Közétkeztetési fejlesztések száma	db	38	0	0	0	0	0	0
TOP_Plusz-6	RCO77	Támogatott kulturális és turisztikai helyszínek száma	db	113	2	2	0	0	0	0
TOP_Plusz-6	TPO09	Fejlesztéssel érintett fürdők száma	db	5	1	1	0	0	0	0

3.2. A partnerség értékelése

A tervezési folyamatot Heves Megye Területfejlesztési Koncepciója (2021-2027) és Heves Megye Területfejlesztési Programja (2021-2027) alapozta meg, az oda vonatkozó társadalmasítási és partnerségi elvárásokat teljeskörűen betartva. Ezt a folyamatot egészítette ki az Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna stratégiai tervezése, mely szintén szolgált inputokkal. A tervezés legfontosabb eleme a települési önkormányzatok irányába végzett projektgyűjtés volt, mely alapvetően határozta meg a TOP_Plusz-ba, valamint az ITP-be becsatornázandó fejlesztések témakörét és forrásigényét. A Fenntartható Városok eszközre kijelölt három várossal előbb a fejlesztési elképzeléseikről, később a forrástervezés és projektmegvalósítás kérdéseiről folyt/folyik információcsere.

Heves Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése félévente tárgyalja az ITP előrehaladásáról szóló tájékoztatót vagy szükség szerinti módosítást, az ezzel kapcsolatos előterjesztések az önkormányzat honlapján elérhetőek. Ezen felül a Heves Vármegyei Önkormányzat saját projektjeinek előrehaladásáról is hasonló rendszerességgel készülnek tájékoztatók a Közgyűlés részére.

Mind a tervezés, mind a projektmegvalósítás során többször történt egyeztetés a kiemelt kedvezményezettek is, azaz a Magyar Közút Zrt és a Tankerületi Központok vezetőivel. Az aktív turisztikai források felhasználásának előkészítése során több alkalommal került sor szakmai konzultációkra az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ (ma: AMFK) kollégáival és a Magyar Kajak-Kenu Szövetséggel. Ezen felhívás keretében végül a Heves Vármegyei Önkormányzat konzorciumvezetőségével – szoros partnerség mellett – az Egererdő Zrt-vel, a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatósággal, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósággal kerületek kidolgozásra támogatási kérelmek.

A Megyei Önkormányzatok Szövetségének (MÖOSZ) keretében többszintű (elnökök, jegyzők, szakmai kollégák), szoros partnerség alakult ki a vármegyei önkormányzatok között. Gyakorta kerül sor akár az ITP tervezés/végrehajtás, akár projektmegvalósítási kérdések egyeztetésében. Az információcserét jelentősen segítette a MÖOSZ által elnyert VOP_Plusz támogatás, mely elsősorban az informatikai háttér biztosításában nyújtott jelentős segítséget. A MÖOSZ – mint civil szervezet – lehetőséget kapott az egyes Monitoring Bizottságokba tagok delegálására, ami nagyon fontos szintje az OP szintű partnerség megvalósításának. Heves Vármegye Önkormányzata ezúton a TOP_Plusz MB-ben, illetve ehhez kapcsolódóan a TKR Albizottságban kapott részvételi lehetőséget.

A kiemelt kedvezményezetti projektek keretében működő Felzárkózási Fórum és Foglalkoztatási Paktum szervezetek széleskörű partnerségre adnak lehetőséget, fontos információkkal szolgálva a szakmai intézmények és civil szervezetek által feltárt problémák, illetve fejlesztési igények megismerésére. Erre kifejezetten lehetőség nyílt a Szolgáltatási Út Térkép és a Vármegyei Esélyteremtő Paktum felülvizsgálata során. A kiemelt helyi humán projekt keretében megvalósított munkacsoport ülések egyik fontos hozadéka az adott tématerületen dolgozó intézmények, szakmai- és civil szervezetek közötti kapcsolatépítés.

Az Irányító Hatóság és a Közreműködő Szervezet (Magyar Államkincstár Heves Vármegyei Igazgatósága) kollégáival alapvetően konstruktív együttműködés alakult ki az évek alatt. Hasznos eszköznek bizonyult projektfelügyeleti konzultáció, ahol az IH, a KSZ, a Területi Szereplő és a kedvezményezettek át tudták tekinteni a projektmegvalósítást akadályozó tényezőket. A kedvezményezettekkel való partnerséget erősíti, hogy a Heves Vármegyei Önkormányzat rész- illetve 100%-os tulajdonában álló menedzsment cégek szolgáltatásként vagy konzorciumi partnerként segítik a projektek megvalósítását.

3.3. A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők

A TOP_Plusz program végrehajtásának eddigi tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a fejlesztések megvalósítását egyszerre befolyásolták a szabályozási környezet sajátosságai, az intézményi működés jellemzői, valamint a projekt-előkészítési és projektmegvalósítási folyamatok során jelentkező külső és belső tényezők. A tapasztalatok alapján a program végrehajtását támogató elemek mellett több olyan akadályozó tényező is azonosítható, amelyek a projektek előrehaladását, ütemezését és pénzügyi tervezhetőségét befolyásolták.

AZ INTÉZMÉNYI MŰKÖDÉS SORÁN FELMERÜLT AKADÁLYOK, VALAMINT A VÉGREHAJTÁST TÁMOGATÓ ELEMEK:

Szabályozási környezet

A programvégrehajtás egyik legjelentősebb kihívását a szabályozási környezet összetettsége és annak folyamatos változása jelentette. Az operatív program tervezése, majd az elfogadása után megjelenő új elemek, elvárások az ITP tervezést adott esetben jelentős kihívások elé állította. Továbbá a felhívásokhoz kapcsolódó útmutatók, módszertani dokumentumok és értelmezések esetenként késve jelentek meg, illetve a projekt-előkészítés vagy megvalósítás során módosultak. Ez különösen a projektfejlesztési szakaszban okozott bizonytalanságot, valamint többletmunkát eredményezett a kedvezményezettek számára. Időnként visszamenőleg hatályosított szabályok jelentek meg, amelyeknek gyakorlatilag lehetetlen volt megfelelni.

A 2021-2027-es ciklus elején a tervezés időszakában az Irányító Hatósággal szoros és konstruktív együttműködés zajlott, melynek keretében lehetőség volt a vármegyei szinten összegyűjtött igények továbbítására, segítve a TOP_Plusz tevékenységeinek, illetve forrásallokációjának alakítását. Sajnálatos azonban, hogy a vármegyei keretek prioritástengelyek menti forrásallokációja már kevésbé követte a vármegyei sajátosságokat. A tervezést nehezítette a későbbiekben, hogy egyes felhívásokat érintően központi forrásallokációs módosításokat kellett végrehajtani (pl. foglalkoztatási paktum, 4-5 számjegyű közutak fejlesztése) Egyes szakpolitikai elvárások is felesleges nyomásként nehezedtek a tervezésre, annak ellenére, hogy adott esetben a téma összes érintett szereplője egyértelmű és egybehangzó véleményen volt (lásd.: pedagógiai szakszolgálatok fejlesztése). Az sem szerencsés, sőt az egész ITP tervezési és végrehajtási logikájával szembemenő folyamat, hogy egyes, a vármegye területén megvalósítandó, de az FVS városokat nem érintő fejlesztések forrását a megyeszékhely FVS városnak kellett volna átadni, arra hivatkozással, hogy az érintett szakintézmény székhelye az érintett megyeszékhely (lásd.: pedagógiai szakszolgálatok fejlesztése). A klímatudatossággal, klímavédelemmel kapcsolatos utólag beépült intézkedés – Irányító Hatóság által elvárt nagyságrendű – forrástervezésére érdemben Heves Vármegye Önkormányzatának már nem volt lehetősége, mert addigra a felhívások forráslekötése túlnyomórészt megtörtént.

A Területspecifikus Mellékletek vármegyei szintű összeállításának lehetősége továbbra is egy előremutató eleme az ITP végrehajtásának. Az egyes felhívásokhoz összeállítandó szempontok Irányító Hatóság részéről történő koordinációja azonban egyes esetekben túlzóan korlátozónak mondható.

Az operatív program elfogadásának elhúzódása, valamint az azt követően végrehajtott módosítások jelentős mértékben befolyásolták a projektek előkészítésének és megvalósításának folyamatát. Azon projektek esetében, amelyek támogatásáról az újraértékelési folyamat lezárását követően született döntés, a támogatási kérelmek benyújtása és a támogatói döntések meghozatala között eltelt időszakban bekövetkezett gazdasági és szabályozási környezetváltozások indokolttá tették a projektek műszaki-szakmai tartalmának teljes körű felülvizsgálatát. Az időközben jelentkező költségnövekedések, valamint

a jogszabályi környezet módosulásai több esetben szükségessé tették a projekttervek aktualizálását és az eredetileg tervezett beavatkozások újragondolását.

Az eljárási keretek hiányossága még, hogy egyes pályázati feltételek és kötelező szakmai elvárások nem minden esetben illeszkedtek megfelelően a helyi fejlesztési igényekhez. Különösen az ESZA+ típusú, humán fejlesztéseket támogató konstrukciók esetében nehéz a Felhívások által meghatározott keretek közé szorítani különféle ötleteket a programokra vonatkozóan, célszerűbb lenne csak irányokat meghatározni, és sokkal nagyobb teret adni a kreativitásnak. Igény lenne nagyobb rugalmasságra és szélesebb körű támogatható tevékenységekre.

A beruházási projektek esetében jelentős hatást gyakorolt az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény (Ábtv.) és a kapcsolódó végrehajtási szabályozás. A jogszabály bevezetése meghosszabbította az előkészítési folyamatokat, miközben a végrehajtási részletszabályok késedelmes megjelenése és az értelmezési bizonytalanságok több projekt esetében lassították a megvalósítást. Az Ábtv. előírásai és az európai uniós támogatási rendszer követelményei között nem minden esetben biztosított az összhang.

A programvégrehajtás egyik leggyakrabban említett kérdésköre a finanszírozási és elszámolási szabályok működése volt. Az előleg biztosítása alapvető feltétele a projektek megvalósításának, mivel a legtöbb önkormányzat nem rendelkezik elegendő saját forrással a fejlesztések előfinanszírozásához. A támogatási szerződések megkötését követő előlegfolyósítások általában gördülékenyen történtek.

Ugyanakkor nehézséget jelentett az előleg-visszafizetéshez és az új előlegek lehívásához kapcsolódó szabályok változásai, amelyek likviditási kockázatokat eredményeztek. Külön problémát jelentett az előlegszámlák elszámolhatóságának korlátozottsága, valamint az a körülmény, hogy bizonyos költségek hosszú ideig nem voltak elszámolhatók.

Az egyszerűsített költségelszámolás (flat rate) alkalmazásának megítélése vegyes képet mutatott. A konstrukció alapvetően csökkentette a benyújtandó dokumentumok számát, ugyanakkor a gyakorlati végrehajtás során több esetben új adminisztratív terheket generált (EPTK rögzítési feladatok), különösen konzorciumi vagy ESZA+ projektek esetében.

A költségcsökkenésekből származó maradványforrások felhasználása korlátozott, ami ebben az esetben önerőigényt vagy támogatáscsökkentést eredményezhet.

A projektek előkészítése során megállapítható, hogy a felhívások megjelenése és a támogatási kérelmek benyújtása közötti időszak utólag rövidnek minősíthető. A műszaki, pénzügyi és szakmai tartalom összeállítása jelentős koordinációt igényelt, különösen a komplex fejlesztések esetében, ami több időt igényelne.

A megvalósítás során visszatérő problémaként jelent meg a közbeszerzési eljárások elhúzódása, az engedélyezési folyamatok időigénye, valamint az előre nem látható műszaki körülmények kezelése. A projektek jelentős részénél várható vagy már bekövetkezett a megvalósítási határidő módosítása. A késedelmek leggyakoribb okai a tervezési és engedélyezési folyamatok elhúzódása, a közbeszerzési eljárások időigénye, valamint a szabályozási változásokból eredő többletfeladatok voltak.

Az energetikai projektek esetében külön nehézségként jelent meg az energetikai megtakarítási követelmények és a valós beruházási igények közötti eltérés, továbbá a kötelező akadálymentesítés jelentős költségigénye. Több helyen a támogathatósági feltételek bizonyos esetekben indokolatlanul szűkítették a megvalósítható fejlesztések körét.

Szintén nehezítette a projektek végrehajtását, hogy előzetesen nem volt egyértelmű, hogy a projektfejlesztés pontosan milyen paraméterek, eredmények, illetve dokumentumok rendelkezésre állása után zárható le. További probléma volt, hogy a projektfejlesztés elfogadása után is merülhettek fel elszámolási kérdések az elfogadott tevékenységek kapcsán.

A hálózatos projektek kialakítását (pl. aktív turizmus) erősen korlátozta, hogy FVS város területét érdemben nem lehetett bevonni, csak nagyon erősen korlátozott költségvetési keretek között, ami nem tette lehetővé erre a területre vonatkozó érdemi fejlesztési projektelemek tervezését.

Intézményrendszer hiányosságai, illetve jól működő elemei

Az intézményrendszer működésének megítélése összességében kedvező, a Közreműködő Szervezet, a Magyar Államkincstár Heves Vármegyei Igazgatóságának szakmai támogatását, együttműködését, valamint a projektmegvalósítás során biztosított konzultációs lehetőségeket pozitívnak lehet értékelni. Az információcsere általában megfelelően működött, ugyanakkor egyes új eljárásrendi vagy elszámolási elvárásokról csak azok gyakorlati alkalmazásakor lehetett tudomást szerezni, ami nehezítette a felkészülést.

Az újraértékelési eljárás lebonyolítása az intézményrendszer kapacitásainak jelentős részét lekötötte, amely hozzájárult az új pályázati felhívások meghirdetésének, illetve a felhívások újbóli megnyitásának elhúzódásához. A felhívások rövid időszakon belüli, nagy számban történő megjelentetése, valamint az ezt követő intenzív pályázatbenyújtási időszakok az intézményrendszer valamennyi szereplője számára jelentős többletfeladatot és erőforrásigényt generáltak. Az ebből fakadó kapacitásterhelés a végrehajtási folyamatok ütemezésére és hatékonyságára is érdemi hatást gyakorolt.

A projektvégrehajtás során több esetben jelentkeztek kapacitásproblémák. Különösen az energetikai, műszaki és speciális szakértői feladatok esetében mutatkozott szakemberhiány, amely lassította az előkészítést és növelte a projektek kockázatait. A kisebb önkormányzatok esetében emellett a korlátozott pénzügyi és adminisztratív kapacitások is kihívást jelentettek.

A konzorciumi formában megvalósuló projektek esetében egyaránt azonosíthatók voltak előnyök és nehézségek. A konzorciumi együttműködés elősegítette a tudásmegosztást, a közös problémamegoldást és az adminisztratív feladatok egy részének koncentrálását. Ugyanakkor a különböző előkészítettségi szinten álló partnerek, az eltérő ütemű projekt-előrehaladás és a pénzügyi átcsoportosítások nehézkessége több esetben lassította a megvalósítást.

Heves Vármegye Önkormányzata a TOP_Plusz programok végrehajtásában elsősorban stratégiai tervező, koordináló és partnerségszervező szerepet tölt be. A program végrehajtásának tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a vármegye eredményesen járult hozzá a települések és egyéb lehetséges kedvezményezettek fejlesztési elképzeléseinek összehangolásához, az ITP célrendszerének kialakításához és nyomon követéséhez, valamint a források területi szempontú koordinációjához.

A vármegyei szint egyik legfontosabb erőssége a településekkel, városi önkormányzatokkal, szakmai szervezetekkel és projekt-előkészítésben részt vevő szereplőkkel kialakított együttműködési rendszer volt. A tervezési folyamat során kialakult partnerségi hálózat hozzájárult ahhoz, hogy a fejlesztési igények széles körben feltárhatóak és beépíthetőek legyenek a program végrehajtásába. A vármegyei önkormányzat folyamatosan nyomon követte az ITP előrehaladását, és szükség esetén közvetítő szerepet vállalt a helyi szereplők, a közreműködő szervezet és az irányító hatóság között.

A döntéselőkészítés folyamatának minél gyorsabb biztosítását, de a demokratikus alapelveket is szem előtt tartva Heves Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése előbb ideiglenes bizottság, majd a területfejlesztési szakbizottság hatáskörébe utalta a Területi Szereplő támogatási kérelmeket érintő véleményezési, illetve állásfoglalási feladatait. Ez lehetővé tette a döntéshozó grémium rugalmasabb összehívását (szükség szerint akár egymást követő hetekben) és az állásfoglalások 1-3 héten belüli meghozatalát.

A végrehajtási tapasztalatok ugyanakkor rámutattak a vármegyei szerepkör korlátaira is. A vármegye mozgástere a programvégrehajtás operatív szakaszában viszonylag szűk, miközben a kedvezményezettek részéről gyakran jelentkezik igény a projektmegvalósítás során felmerülő problémák kezelésére. A vármegye számos esetben közvetítő és koordináló szerepet tudott ellátni,

ugyanakkor az elszámolási, közbeszerzési, jogértelmezési vagy támogatáskezelési kérdések jelentős része nem tartozik a hatáskörébe, így a felmerülő problémák megoldására csak korlátozott ráhatással rendelkezik.

A vármegyei önkormányzat saját kapacitásai vonatkozásában megfogalmazhatók fejlesztendő területek is. Az egyre összetettebb szabályozási és projektvégrehajtási környezet fokozott szakmai, monitoring és koordinációs feladatokat ró a szervezetre. A jövőben indokolt lehet a projektmegvalósítás tapasztalatait rendszerszerűbben feldolgozó monitoring és visszacsatolási mechanizmusok erősítése, valamint a kedvezményezettek számára biztosított tudásmegosztási és konzultációs tevékenységek további fejlesztése. Elengedhetetlen – elsősorban a monitoring feladatok ellátásában – a legalább betekintési jogosultsági szintű EPTK hozzáférés biztosítása a Területi Szereplő számára.

A tapasztalatok alapján összességében megállapítható, hogy a vármegyei önkormányzat területi koordinációs szerepe érdemben támogatta a program végrehajtását, ugyanakkor a következő programidőszakban célszerű lehet erősíteni a helyi szereplők és a végrehajtásban részt vevő intézmények közötti információáramlást, a korai problémakezelést és a tapasztalatok szervezett visszacsatolását. Ez hozzájárulhat a fejlesztések hatékonyabb megvalósításához és a területi szempontok még erőteljesebb érvényesítéséhez.

A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők – a programműködés értékelése:

A TOP_Plusz program végrehajtásának eddigi tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a fejlesztések megvalósítását alapvetően támogatta a területi szereplők közötti együttműködés, a vármegyei koordináció, valamint a Közreműködő Szervezet és az Irányító Hatóság szakmai támogatása. A program végrehajtását segítette továbbá az előlegfizetési rendszer működése, a konzorciumi együttműködések lehetősége, valamint az integrált szemléletű fejlesztések alkalmazása, amelyek több esetben hozzájárultak a helyi fejlesztési igények komplex kezeléséhez.

A végrehajtás során ugyanakkor több akadályozó tényező is azonosítható volt. A legjelentősebb nehézségeket a szabályozási környezet gyakori változásai, az egyes előírások eltérő értelmezése, valamint az új jogszabályi követelmények – különösen az állami építési beruházások rendjéhez kapcsolódó szabályok – alkalmazása okozta. A projektek előrehaladását több esetben lassították a hosszadalmas előkészítési, engedélyezési és közbeszerzési folyamatok, valamint az elszámolási és előlegkezelési szabályokból eredő adminisztratív terhek. A visszajelzések alapján a nehézségek mögött elsősorban a végrehajtási környezet összetettsége, a szabályozási változások gyors üteme, az intézményi szerepkörök közötti koordináció kihívásai, valamint a rendelkezésre álló szakmai és műszaki kapacitások korlátozottsága állt.

Összességében a program végrehajtása megfelelő keretek között zajlik, azonban a tapasztalatok azt mutatják, hogy a jövőben a szabályozási környezet egyszerűsítése, a kedvezményezettek adminisztratív terheinek csökkentése, az információáramlás további javítása és a végrehajtást támogató szakmai kapacitások erősítése hozzájárulhat a programok hatékonyabb és kiszámíthatóbb megvalósításához.

4. Megállapítások, javasolt beavatkozások, a következő programozási időszak előkészítése

4.1. Megállapítások, javasolt beavatkozások – félidei összegző értékelés

ERŐSSÉGEK / BEVÁLT MŰKÖDÉSI GYAKORLATOK	○ A programvégrehajtás egy jól előkészített tervezésre épült, így az ITP valós igényekre reflektált. Ennek megalapozása a települési igények felmérésére volt, melynek fontos elvárása volt, hogy a települési önkormányzatok állítsanak fel fontossági sorrendet a fejlesztési elképzeléseik között. ○ A területi kiválasztási rendszer jól működik; a területi kritériumok és értékelési szempontok Területi Szereplő általi – bár erős IH koordináció mellett történő – meghatározása lehetővé teszi a vármegyei sajátosságokhoz igazodó projektkiválasztást. ○ Az FFM-ek tervezése biztosította, hogy a forrásokat területileg kellően fókuszáltan kapják meg a kedvezményezettek; az LHH térségre bőven a kötelező korlátok felett történt meg a tervezés és a források leszerződése is. ○ Az Integrált Területi Program módosításai során a területi szereplőnek lehetősége nyílt a maradványforrások átcsoportosítására a magas túligénylésekkel érintett felhívásokra, amivel rugalmasan reagálni tudott a települési önkormányzatok valós igényeire, biztosítva a hatékony forrásfelhasználást. ○ A területi szereplő koordinációs – adott esetben konzorciumvezetői – tevékenységével közvetlenül, valamint a saját, illetve önkormányzati tulajdonban álló menedzsment szervezeteken keresztül közvetetten gyűjtött tapasztalatokat a projektvégrehajtással kapcsolatos – elsősorban rendszer szintű, általános jellegű – akadályokról. Ez a kapcsolati háló lehetővé teszi a problémák gyors azonosítását, valamint a megoldási lehetőségekre vonatkozó információk hatékony disszeminálását. ○ A lassabb ütemben haladó projektek megvalósítását érdemben segítette a projektfelügyeleti rendszer és a hozzá kapcsolódó egyeztetések, lehetőséget adva a felmerülő kihívások megoldására. ○ A projektek ütemezett megvalósítását jelentősen segítette, ha már a támogatási kérelem kidolgozásakor rendelkezésre állt tervdokumentáció (ezt a jelentős saját bevétellel rendelkező önkormányzatok vagy a Projekt Előkészítő Alap [PEA] biztosította). ○ A MÖOSZ hatékony platformot biztosít a területi szereplők közötti folyamatos információáramláshoz és a jó gyakorlatok átadásához. ○ A százalékos átalányalapú elszámolás bevezetése a projektek nagy többségénél csökkentette az adminisztrációs terheket és felgyorsította az elszámolási folyamatokat. ○ A kiemelt kedvezményezett kijelölési lehetőség nagymértékben hozzájárult a stratégiai célok eléréséhez. ○ A forráskeret magas lekötési aránya hatékonyan segítheti mind az ITP, mind a TOP_Plusz vállalásainak teljesülését.

GYENGESÉGEK / PROBLÉMÁK	o Elmaradás szinte kizárólag az energetikai fejlesztések terén mutatkozik a tervezetthez képest, amit külső körülmények (pályázati felhívások elmaradása) és egyéb tényezők (projektek hazai finanszírozásra történő átsorolása) okoznak. o A források hatékony felhasználását és a végrehajtás általános lassulását a támogatói döntések elhúzódása, a piaci környezetből adódó áremelkedések, a többletköltségek és azok finanszírozási problémái okozzák. o A kifizetések a közreműködő szervezet túlterheltsége és kapacitáshiánya miatt lassan folynak; a többlettámogatások megítélésének átfutási ideje hosszú, a szabályozási környezet pedig több esetben ellentmondásos. o A területfejlesztési szakpolitika és más ágazati szakpolitikák között a tervezés és a megvalósítás során gyenge volt az együttműködés. o Indikátor-anomáliák jelentkeznek, néhány esetben a támogatási szerződésben vállalt összesített célértékek nem érik el a vármegye által vállalt célértékeket. o A pályázatok újraértékelése jelentős időbeli veszteséget és csúszást okozhatott a projektek megvalósítása során (pl. költségnövekmény kérelmek döntéseinek elmaradása). A kötelező újraértékelési folyamat komoly terhelési csúcsokat eredményezett az intézményrendszer minden szereplőjére, rontva a projektvégrehajtás eredményességét. o Súlyos információhiány tapasztalható az EUPR hozzáférés (olvasási jogosultság) hiánya miatt, ami elengedhetetlen lenne a projektek aktuális státuszának pontos követéséhez. Az EUPR rendszer működési és adatszolgáltatási hibákkal küzd, nem kezeli jól pl. a megvalósítási helyszínekhez kapcsolódó támogatások elkülönítését, és torzítja a szerződések hatálybalépési dátumait (pl. a 2022-es döntéseket 2025. évinek mutatja). o Az indikátorok darabszáma túl magas. A stratégiai tervezés szempontjából hátrányos, hogy az FVS városokra és a standard felhívásokra vonatkozó indikátor vállalások elvárásai elkülönülnek. o Időszakonként humánerőforrás-kapacitáshiány mutatkozik az irányító hatósági, a közreműködő szervezeti, a területi szereplői és a kedvezményezetti oldalon egyaránt. o A túlzott adminisztratív terhek (különösen az ESZA típusú projekteknél) elriasztják a pályázókat és hátráltatják a megvalósítást. o Az operatív program elszámolhatóságot korlátozó feltételei (a nem kedvezményezett járások és az újraértékelési kötelezettségek tekintetében) szűkíthették a vármegyei önkormányzat mozgásterét a területfejlesztési célok megvalósításában. o A kistelepülések anyagi lehetőségei és humán erőforrásai rendkívül korlátozottak; a jóval bonyolultabb és összetettebb TOP_Plusz források helyett inkább a Magyar Falu Program és a Közös Agrárpolitika egyszerűbb támogatásai felé fordultak, így a TOP_Plusz kevésbé tud hozzájárulni a belső perifériás térségek leszakadásának megakadályozásához. A kisfalvak pályázói aktivitása és sikerrátája a TOP_Plusz keretében kimutathatóan alacsony. o Az energetikai felhívások által állított műszaki elvárások és megkötések jelentősen csökkentették a helyben valós igényként jelentkező, de ténylegesen benyújtható fejlesztési elképzeléseket.

	○ A folyamatosan változó szabályozási feltételek (OP, elszámolási útmutatók, felhívások módosításai, Abtv., költségellenőrzési szabályok) folyamatos bizonytalanságot teremtettek és jelentősen nehezítették a végrehajtást. ○ A hazai forrású projektek vármegyei forráskeretekhez való kérdéses viszonya közvetlenül nehezíti a területi célok elérésének stratégiai tervezését.
LEHETŐSÉGEK	○ A jövőbeli beavatkozások során az egyes fejlesztési irányok és részterületek hangsúlyainak finomhangolása, esetleges újragondolása segítheti a valós helyi igények szélesebb körű kielégítését (pl. szociális intézményrendszer: bentlakásos szociális otthonok támogatása). ○ Az önkormányzati intézmények energetikai fejlesztéseinél a megtermelt elektromos áram helyi tárolási lehetőségének biztosítása (akkumulátoros rendszerek) és az elektromos hálózat bővítése célzott megoldást nyújthat a hálózati feltöltési korlátokra. ○ Az ITP keretein túli fejlesztési igények folyamatos becsatornázása a 4 és 5 számjegyű utak, valamint az oktatási, egészségügyi és szociális intézmények terén. ○ A MÖOSZ működésének pályázati alapú támogatása (lásd.: VOP_Plusz) lehetőséget biztosítana a további, többszintű együttműködéshez a stratégiai tervezés és végrehajtás szereplői közötti kommunikáció és a hatékony végrehajtás erősítése érdekében. ○ A vármegyei önkormányzatok kapcsolatrendszerükre építve szélesebb körű, koordinatív jellegű projekteket hajthatnának végre (pl. klímavédelem) ○ Az adminisztratív terhek radikális csökkentése és a rugalmasabb, átalányalapú elszámolások irányába történő elmozdulás. ○ A programmegvalósítás során szerzett gyakorlati tapasztalatok és jó gyakorlatok közvetlenül és strukturáltan beépíthetőek a következő fejlesztési ciklus tervezésébe, így a problémás folyamatok elkerülhetővé válnak. ○ Az erőforrások tervezhetőségét és hatékonyságát nagyban elősegítené mind a kedvezményezettek, mind az intézményrendszer oldalán, ha a programtervezés és a megvalósítás a jövőben időben egyenletesebb, kiszámíthatóbb ütemezéssel történne. ○ A szabályozási környezet turbulenciájának minimalizálása szükséges, a szakmai és pénzügyi hatékonyság érdekében a projektmegvalósítás során a szabályozási környezet ne, vagy csak elhanyagolható mértékben változzon. ○ Az Európai Bizottság által a kisfalvak fejlesztésére irányuló *Small&Tiny* projekt keretében megállapított módszertanok és javaslatok közvetlen alkalmazása a kisebb települések támogatására a következő ciklus során. ○ A települések együttműködésén alapuló projektek segíthetik a kistelepülések sikerességének növelését, a (köz)szolgáltatások elérésének javítását. Ennek érdekében szükséges az adott ágazati politika stratégiai céljainak megismerése, illetve a tématerület szabályozási környezetének összehangolása a fejlesztéspolitikai célokkal.
KOCKÁZATOK	○ A világpiaci hatások nyomán kiszámíthatatlanul emelkedő árak teljesen ellehetetleníthetik a projektek megvalósítását. A nyertes kivitelezők a korábban vállalt áron nem tudják vagy nem akarják elvégezni a munkát, az ezt követően megindított új közbeszerzési eljárások során pedig a rendelkezésre álló

	keretösszegeket jelentősen meghaladó építőipari árajánlatok születnek, ami súlyos forráshiányt eredményezhet. o Az intézményi rendszer túlterheltségéből és általános kapacitáshiányából adódó hosszú átfutási idők, amelyek veszélyeztetik a projektek ütemes lebonyolítását. o Az elöregedő és fogyó társadalomban az olyan fejlesztések hosszú távú fenntartása (pl. bölcsődék 0-3 év, óvodák 3-6 év), amelyeknél a támogatás feltétele a lakossági gyermeklétszám folyamatos biztosítása a fenntartási időszakban is, komoly pénzügyi és működtetési kockázatot rejt. A szűkülő humánerőforrások (pl. kistelepüléseken a tartósan betöltetlen háziorvosi körzetek és a háziorvosok magas átlagéletkora) jelentősen növelhetik az intézményi infrastrukturális projektek eredményes zárását és jövőbeli fenntartását. o Az energetikai projektek fizikai lezárását közvetlenül veszélyezteti az elektromos hálózati kapacitások végessége és a szolgáltatók részéről a csatlakozások kiszámíthatatlan, elhúzódó jóváhagyása. o Az Abtv. merev alkalmazása, valamint az ÉKM projektekben kivitelezőként történő kötelező megjelenése rendkívül nagy adminisztratív terhet és súlyos időbeli csúszásokat okoz. o A jogszabályok, útmutatók folyamatos aktualizálása és az új, sokszor visszamenőleges hatállyal bevezetett ellenőrzési szempontok alkalmazása ellehetetlenítheti a szabályos megvalósítást. o A további, év közbeni szabályozási és elszámolási változtatások teljesen ellehetetleníthetik a folyamatban lévő projektek egy részének pénzügyi megvalósítását. o A területi szereplő nem lát rá a többi operatív programra és a hazai forrású fejlesztésekre, így a tervezési adatok hiányosak lehetnek, ami téves vagy párhuzamos fejlesztési következtetésekhez vezethet. o A monitoring feladatok érdemi ellátását jelentősen nehezíti az EUPR adatokhoz való közvetlen hozzáférés hiánya, ami kockázatot jelent a program végrehajtás közbeni korrekciók és beavatkozások azonosítására, foganatosítására. o Az ITP tervezésének általános logikájától eltérő tervezési folyamatok (lásd. pedagógiai szakszolgálatok fejlesztései) veszélyeztetik a területi operatív program beavatkozásainak hatékonyságát a forrástervezésben és végrehajtásban résztvevők számának felesleges tovább növelésével. o Projekt-elállások vagy szabálytalanság miatti korrekciók esetén a felszabaduló, visszahulló források ismételt, hatékony felhasználása az OP hivatalos lezárásáig a szűkös időkeretek miatt már nem valósítható meg. o Amennyiben az ITP-ből még le nem kötött forrásokra vonatkozó felhívások újra- és megnyitása nem történik meg sürgősen az idei évben, a projektek fizikai megvalósítására és elszámolására már nem lesz jogi lehetőség a ciklus végső lezárásáig. o Fennáll a kockázata annak, hogy a 2028–2034-es következő tervezési ciklus során az új szabályozók nem fognak építeni a jelenlegi értékes területi tervezési és végrehajtási gyakorlatokra és jó tapasztalatokra, így a megszerzett tudás elveszhet.

4.2. Javaslatok a 2028–2034 programidőszak területfejlesztési szakpolitikai tervezéséhez

Szempontok	Javaslatok
Tartós problémák	- A vármegye népességfogyása és elöregedése továbbra is meghatározó tendencia, különösen a kisebb településeken, kiemelten az Észak-hevesi járásokban, ami az egyik legjelentősebb területi kihívás. Fokozottabbá válik az idősgondozáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása. - Az – első sorban humán – erőforrások csökkenése, valamint a fejlesztési támogatások hatékonyságának növelése elengedhetetlenné teszi egyes szolgáltatások digitális térbe való áthelyezését valamint területi koncentrálását, a települések összefogásán, együttműködésén alapuló fejlesztések generálását. - Jelentős területi különbségek figyelhetők meg az Eger–Gyöngyös-Hatvan fejlődési tengely, valamint a Hevesi, Füzesabonyi, Pétervásárai és Bélapátfalvai járás egyes települései között. A gazdaságilag és társadalmilag leszakadó térségek felzárkóztatása hosszú távú, komplex beavatkozásokat igényel. - A vármegye számos térségében továbbra is korlátozott a munkahelyek elérhetősége. A napi ingázás igénybevétele szempontjából mind a közlekedési infrastruktúra, mind a közösségi közlekedés további fejlesztése indokolt. - A klímaváltozásból eredő vízgazdálkodási problémák (aszály, villámárvizek, vízhiány, erózió) egyre jelentősebb területi kihívást jelentenek. A mezőgazdasági termelés sérülékenysége és az erdőállomány állapotromlása megoldást igényel. - A lakhatási problémák erősödnek a gazdaságilag fejlődő térségekben, különösen Eger és Gyöngyös vonzáskörzetében, ami a fiatal munkavállalók helyben maradását is nehezíti. - - A vármegyében – de kiemelten Gyöngyös térségében – a gazdasági szerkezetváltás, az „Igazságos Átmenet” hosszú távú kihívást jelent (a Mátrai Erőmű térségének zöld átmenete, új iparágak, energiaipari innováció).
	<u>egyéb javaslat:</u> - Integrált térségi fejlesztési programok kialakítása, amelyek egyszerre kezelik a demográfiai kihívásokat, a gazdasági versenyképességet, a közlekedési elérhetőséget és a közszolgáltatások hozzáférhetőségét.
Sikeres beavatkozási formák továbbvitele, megtartandó tématerületek	- Az önkormányzati és közszolgáltatási infrastruktúra fejlesztése (óvodák, bölcsődék, szociális és egészségügyi intézmények) továbbra is indokolt, mivel ezek közvetlenül hozzájárulnak az életminőség javításához. - Fenntartható városfejlesztési és élhető települési programok továbbvitele. A települési zöldfelületek, közterületek és közösségi terek fejlesztése kedvező társadalmi hatásokat eredményezett, ezért ezek folytatása javasolt. - Turisztikai fejlesztések, különösen a Tisza-tó, a Mátra és a Bükk térségében, kiemelten az aktív, az öko- és kulturális turizmus területén. Kerékpáros és aktív turisztikai hálózatfejlesztések.

Szempontok	Javaslatok
	- Gazdaságfejlesztési és iparterületi beruházások támogatása, mivel ezek hozzájárulnak a foglalkoztatás növeléséhez és a befektetések ösztönzéséhez. - Az energiahatékonysági és önkormányzati épületkorszerűsítési programok továbbra is kiemelt fejlesztési területet kell, hogy képezzenek. - Tervezési szinten mindenképp megtartandó a vármegyén belüli fejlesztési térségek lehatárolása, illetve a településdifferenciálás eszköze.
	egyéb javaslat: nem releváns
Új fejlesztési irányok	- Vízvisszatartási, klímaadaptációra épülő és tájrehabilitációs programok indítása a Zagyva- és Tarna-völgyben, a Tisza-tó térségében, valamint a Bükk és a Mátra vízgyűjtő területein. - Energiaközösségek és helyi megújuló energia-rendszerek kialakításának, fejlesztésének támogatása önkormányzati és közösségi szereplők bevonásával. - A Mátra és a Bükk és a Tisza-tó térségében a természetalapú turizmus, egészségturizmus és klímatudatos desztinációfejlesztés előtérbe helyezése. - Elsősorban a Mátrai Erőmű térsége zöld gazdasági átállásának támogatása, új iparágak és innovatív energetikai fejlesztések ösztönzése. - Digitális (köz)szolgáltatások fejlesztése, okos települési megoldások és mesterséges intelligencia alapú önkormányzati alkalmazások elterjesztése, fejlesztése. Ezzel párhuzamosan a lakosság digitális kompetenciájának fejlesztése. - Az időskorú népesség növekedésére reagáló szolgáltatásfejlesztések, idősbarát szolgáltatások, bentlakásos és otthonközeli ellátási formák fejlesztése. - A helyi élelmiszertermelésre, rövid ellátási láncokra és térségi élelmiszer-feldolgozásra épülő gazdaságfejlesztési programok erősítése, feldolgozó kapacitások fejlesztése. - A Tisza-tó kiemelt térség komplex fejlesztéséhez multi-fund támogatás biztosítása
	egyéb javaslat: nem releváns
Javaslatok a szabályozási, intézményi keretek javítására	- Kiszámíthatóbb pályázati és szabályozási környezet, valamint előre ismert feltételrendszer kialakítása a projekt-előkészítés biztonságának növelése érdekében. - Egyszerűsített és gyorsabb eljárásrend kialakítása kisebb értékű fejlesztések esetében, csökkentett adminisztrációs terhekkel és szélesebb körű átalányalapú elszámolású lehetőségekkel. - Rövidebb döntési és módosítási átfutási idők biztosítása. - A vármegyei szereplők, önkormányzatok és fejlesztési szervezetek számára rendszeres szakmai képzések, mentorálási programok és tudásmegosztó fórumok biztosítása, projektelőkészítési támogatások fenntartása. - Nagyobb hangsúly helyezése a térségi, több települést érintő projektek támogatására, a vármegyei önkormányzatok koordinációjával megvalósuló térségi, hálózatos projektek ösztönzése.

Szempontok	Javaslatok
	- A monitoring rendszer fejlesztése olyan módon, hogy a programok ne kizárólag indikátorokat mérjenek, hanem a fejlesztések hosszú távú területi hatásait is értékeljék. - A területi és az ágazati operatív programok, valamint hazai támogatások közötti adatkapcsolatok és tervezési koordináció erősítése.
Egyéb szempont	- egyéb javaslat: - Nagyobb rugalmasság biztosítása rendkívüli helyzetek (energiaválság, aszály, árvízi események, gazdasági válság) kezelésére szolgáló tartalék forráskeretek kialakításával. - A programok eredményességének értékelése során a hosszú távú területi hatások hangsúlyosabb figyelembevétele. - A vármegyei fejlesztések és az ágazati programok közötti koordináció erősítése a párhuzamosságok elkerülése érdekében. - A hasonló adottságú térségek vármegye határon átnyúló fejlesztései összehangolásának fokozása

5. Önértékelési lista – félidei értékelés ellenőrzéséhez

Ellenőrzési szempont	Megfelel (igen/nem)	Megjegyzés
1. Teljesség és szerkezet		
Minden kötelező fejezet szerepel a dokumentumban (1–4. fejezet)	igen	
2. Tartalmi megfelelőség		
Az ITP verziók értékelése megtörtént	igen	
A forrásfelhasználás adat-alapúan bemutatott	igen	
A forrásfelhasználás területi mintázatának térképes ábrázolása elkészült	igen	
Az indikátorvállalások értékelése az elérhető adatok alapján lezajlott	igen	
A partnerség értékelése megtörtént	igen	
A megvalósítást befolyásoló egyéb tényezők azonosítása megtörtént	igen	
Az értékelés összegzése elkészült és a következő programozási időszakra vonatkozó javaslatok megfogalmazásra kerültek	igen	
3. Formai megfelelőség		
Az értékelés megfelel a sablondokumentumnak és az értékelési útmutatónak	igen	